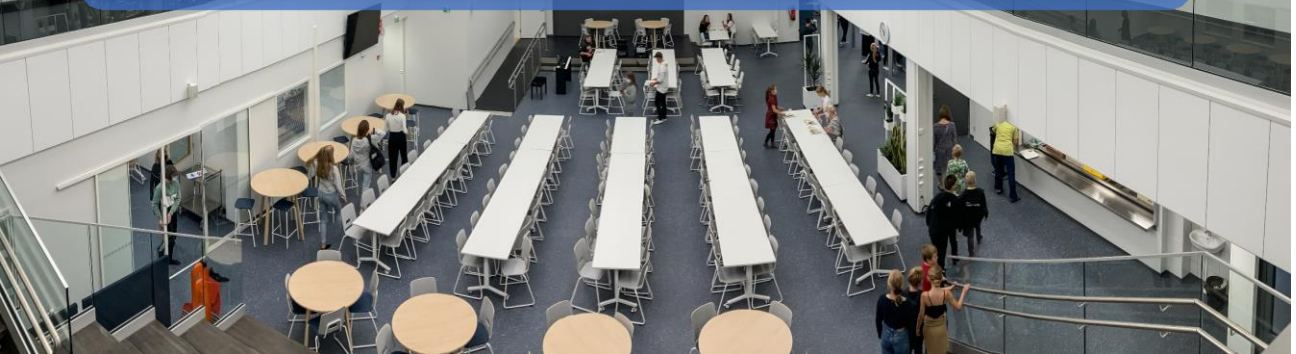

ONNISTU Virroilla

Talousarvio 2022 Taloussuunnitelma 2023–2024

1 TALOUSARVION 2022 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMAN 2023–2024 RAKENNE JA TAUSTA	5
1.1 Talousarvion sitovuus.....	6
1.2 Tilivelvolliset.....	6
2 KESKEISET LAINSÄÄDÄNNÖLLISET MUUTOKSET	8
3 HENKILÖSTÖKATSAUS	14
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	16
4.1 Väestörakenne ja sen muutokset.....	16
4.2 Väestönmuutokset.....	18
4.3 Työllisyys.....	20
5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE	21
5.1 Kuntatalouden näkymät vuodelle 2022.....	21
5.2 Muutama näkökohta Virtain talouteen	26
5.3 Toimintakatteen (=nettomenojen) kehitys.....	28
5.4 Katsaus keskeisiin muutoksiin vuonna 2022 sekä taloussuunnitteluvuosiin	30
6 TYTÄRYHTIÖT JA LIIKELAITOS MARTTINEN	32
6.1 Kaupunkikonsernin tavoitteet	32
6.2 Keiturin Sote Oy	33
6.3 Virtain Energia Oy.....	34
6.4 Virtain Yrityspalvelu Oy.....	34
6.5 Virtain Elinvoimapalvelut Oy – perustettava yhtiö.....	35
6.6 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot.....	35
6.6.1 Linjat 1 ja Linjat 5.....	35
6.7 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	35
6.8 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi.....	36
6.9 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	36
6.10 Kiinteistö Oy Killinpolku	36
6.11 Virtain Jäähalli Oy.....	37
6.12 Osakkuusyhteisöt.....	37
6.13 Liikelaitos Marttinen	38
7 KÄYTTÖTALOUSOSA	39
7.1 KAUPUNGINVALTUUSTO.....	41
7.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	41
7.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	42
7.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	43
7.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA	47
7.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue.....	49
7.5.2 Sairaanhoidon tulosalue.....	50
7.5.3 Erikoissairaanhoidon tulosalue	51
7.5.4 Hammahuollon tulosalue.....	52
7.5.5 Sosiaalityön tulosalue	53
7.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue.....	54
7.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue.....	55

7.6.1 Hallinnon tulosalue.....	61
7.6.2 Koulutoimen hallinto	61
7.6.3 Perusopetuksen tulosalue.....	61
7.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue	62
7.6.5 Aikuiskoulutuksen/Kansalaisopiston tulosalue.....	62
7.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue.....	63
7.6.7 Liikuntatoimen tulosalue	63
7.6.8 Lasten päivähoiton tulosalue	64
7.7 MERIKANTO-OPISTO	66
7.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	68
7.8.1 Hallinnon tulosalue.....	70
7.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	70
7.8.3 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	71
8 TULOSLASKELMAOSA	73
8.1 Verotulot ja valtionosuudet	73
8.1.1 Kunnallisvero.....	73
8.1.2 Yhteisövero.....	75
8.1.3 Kiinteistövero	75
8.1.4 Valtionosuudet.....	76
8.1.5 Talousarvion ja –suunnitelman yhteydessä esitettävä toimenpideohjelma.....	79
8.2 Tuloslaskelma.....	80
9 INVESTOINTIOSA	83
9.1 Hankeryhmät.....	84
9.2 Hankkeet	87
10 RAHOITUSOSA	89
11 YHTEENVETO MYÖNNETTÄVISTÄ AVUSTUKSISTA	92
12 YHTEENVETO HANKKEISTA	94
13 VIRTAIN KOULUJEN OPPILASENNUSTEET VUOSILLE 2021–2027	95
14 OPETTAJIEN JA KOULUHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ v. 2022	97
15 PERUSTURVAN ALAISTEN YKSIKÖIDEN HOITOHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ JA MITOITUKSET 2022... 98	
16 LASTEN PÄIVÄHOITOPAikkojen määrä ja mitoitus 2022.....	99
17 LIIKELAITOS NUORISOKESKUS MARTTISEN TALOUSARVIO 2022.....	100
18 VESIHUOLTOLAITOKSEN (TASEYKSIKKÖ) TALOUSARVIO VUODELLE 2022.....	113

1 TALOUSARVION 2022 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMAN 2023–2024 RAKENNE JA TAUSTA

Kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja taloussuunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelmaan kuuluva JHS 199 Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja -suunnitelma -suositus on hyväksytty 26.10.2016. Suositus on voimassa toistaiseksi. Tällä suosituksella eli yhteisen rakenteen määrittelyllä edistetään uuden kuntalain kunnille luomaa velvoitetta (109 §) julkaista talousarvio- ja taloussuunnitelmätiedot yleisessä tietoverkossa (omilla nettisivuillaan) sekä varmistetaan osaltaan tiedon julkaisu yhdenmukaisessa formaatissa tiedon jatkohyödyntämistä varten. Erityisesti yhdenmukaista tietojen esittämistä tarvitaan kuntatalousohjelman tietopohjaan ja kehittämiseen liittyen.

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Kunnan ja kuntayhtymän talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötalousosan avulla valtuusto ohjaa kaupungin palvelutoimintaa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille ja niiden alaisille tehtäväalueille strategiaan ja hyväksytyihin toimenpideohjelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden vaatimat määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten kaupungin tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosan avulla ohjataan kaupungin investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin tai hankkeittain.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosan lopussa esitetään näiden yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa rahavirtojen vaikutusta kaupungin maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarviomuutoksista päättää valtuusto.

Eduskunta hyväksyi voimassa olevan kuntalain ja muut siihen liittyvät lait 13.3.2015 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 10.4.2015. Kuntalaki (410/2015) on tullut voimaan 1.5.2015 kuitenkin siten, että merkittävää osaa laista on sovellettu vasta 1.6.2017 lukien, jolloin uusi kuntavaalikausi alkoi.

Kuntalakiuudistuksen keskeisimmät talousarvion sisältömuutokset koskivat kuntakonsernin näkökulman vahvistamista, strategian ja talousarviotavoitteiden yhteyttä sekä tasapainottamistoimenpiteiden esittämistä taloussuunnitelmassa, mikäli kunnalla tai kuntayhtymällä on kattamatonta alijäämää.

Soteuudistukseen liittyvä lainsäädäntö on hyväksytty vuonna 2021 ja sosiaali- ja terveystalouden sekä palo- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta uusille perustetuille hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Palvelujen siirtyminen vaikuttaa siten taloussuunnitelmaan vuosien 2023 ja 2024 osalta.

1.1 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupunginhallitusta ja muita kaupungin toimielimiä ja viranhaltijoita.

Käyttötalousoosassa valtuusto myöntää toimielimille tulosalueittain määrärahat ja asettaa toimielintasolla toiminnalliset tavoitteet. Käyttötalouden sitova määräraha kullekin tulosalueelle on toimintamenojen ja toimintatulojen erotus, toimintakate. Toimielin voi tehdä muutoksia tulosalueen menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli toimintakate pysyy samana. Toimielimen tulee jakaa valtuuston asettamat sitovat operatiiviset tavoitteet tulosalueille ja edelleen tulosyksiköille ja kustannuspaikoille.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Talousarvion hyväksyy Marttisen johtokunta. Liikelaitos Marttisen talousarvio on esitetty liitteenä. Nuorisokeskus Marttiselle on asetettu vuodelle 2022 + 10 000 euron tulostavoite. Virtain kaupunki antaa Perinnekylään sitovana avustuksena 50 000 euron avustuksen Perinnekylän toimintaan sekä vuosittaiseen peruskorjaukseen sekä 168.000 euron avustuksen kunnallisen nuorisotyön hoitamiseen. Talousarviossa on esitetty valtuustoon nähden Marttisen sitovat toiminnalliset tavoitteet. Liikelaitoksen talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta. Johtokunnan on talousarvionmuutosta hyväksyessään otettava huomioon valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet ja liikelaitosta sitovat erät kunnan talousarviossa. Rahoitusbudjetissa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat kunnan ja liikelaitoksen keskinäisen anto- ja ottolainauksen erät. Näitä eriä ei ole vuodelle 2022.

Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet ovat sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:

Verotulot

Valtionosuudet

Rahoitustulot ja -menot

Satunnaiset erät

Tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelman osalta suunnitelmapoistot ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia bruttomääräisiä kokonaisuuksia.

1.2 Tilivelvolliset

Kuntalain 75 §:n mukaisesti tilivelvollisina pidetään kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäseniä, esittelijöitä sekä tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita. Edellä mainittujen lisäksi tilivelvollisina voidaan pitää itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita.

Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalla on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin joku muistutus. Tilivelvollisuudella tarkoitetaan oikeudellisen vastuunalaisuuden lisäksi vastuunalaisuutta tehokkaasta johtamisesta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahvistaessaan talousarvion valtuusto hyväksyy tilivelvolliset.

Tilivelvollisia ovat:

Käyttötalous

Toimielin

Kaupunginvaltuusto	kaupunginjohtaja
Tarkastuslautakunta	kaupunginjohtaja
Hallinto- ja elinvoimaosasto	
elinvoimaosasto	kaupunginjohtaja
hallinto ja talous	hallintojohtaja
Keskusvaalilautakunta	hallintojohtaja
Sivistyslautakunta	
koulutoimen hallinto, perusopetus, lukiokoulutus	yhtenäiskoulun rehtori
hallinto, varhaiskasvatus ja vapaa-aika	sivistystoimen johtaja
Merikanto-opisto	Merikanto-opiston rehtori
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja
Perusturvalautakunta	sosiaali- ja terveystoimen johtaja
Liikelaitos Marttinen	liikelaitoksen toimitusjohtaja

Investointiosa

Hallinto- ja elinvoimaosasto	kaupunginjohtaja
Perusturvalautakunta	sosiaali- ja terveystoimen johtaja
Teknisten palveluiden lautakunta	tekninen johtaja
Sivistyslautakunta	sivistystoimenjohtaja
Liikelaitos Marttinen	liikelaitoksen toimitusjohtaja

Rahoitusosa ja Tuloslaskelmaosa

kaupunginjohtaja

2 KESKEISET LAINSÄÄDÄNNÖLLISET MUUTOKSET

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, parantaa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntiin ja kuntatalouteen. Uudistus vaikuttaa keskeisesti kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen. Uudistuksen myötä sairaanhoitopiirit lakkautetaan.

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä tulee voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämismääräykset siirtyvät kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Uudistuksen keskeiset lait liittyvät Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen, voimaantuloon ja toimenpanoon, maakunta- ja hyvinvointialuejakoon, maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseen, maakuntien rahoitukseen sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttamiseen.

Lisäksi lainsäädäntöön esitetään muutoksia yli 100 muuhun lakiin hallituksen esityksellä HE 56/2021. Nämä muutokset ovat lähinnä teknisiä muutoksia järjestämismääräyksiin siirtyessä kunnilta hyvinvointialueille. Tämä hallituksen esitys on eduskunnan käsittelyssä.

Uudistuksessa kunnilta siirtyy tehtäviä sekä niihin liittyvä rahoitus uusille hyvinvointialueille. Rahoituksen siirto toteutetaan siirtämällä siirtyvien tehtävien rahoittamiseen liittyvä valtionosuusrahoitus hyvinvointialueille sekä leikkaamalla kunnallisveroprosentteja tämän hetken arvion mukaan 12,39 %-yksikköä ja yhteisöveroa kolmanneksella.

Kiinteistöverouudistus

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan, siten että uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus on siirtynyt aiemmin suunnitellusta vuodesta, koska linjauksia varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä vaikutuksista.

Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käyviä arvoja. Valtiovarainministeriössä vireillä olevan uudistuksen peruslähdekohtia on se, että tämänhetkiset kiinteistöjen verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määrätymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintojen eriytymistä. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia verotusarvojen vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla.

Hallitusohjelman mukaan uudistusta arvioidaan kohtuullisten muutosten näkökulmasta ennen kuin se annetaan. Lisäksi hallitusohjelman mukaan selvitetään, miten verovelvollisen alhainen maksukyky voidaan ottaa huomioon. Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan.

Kuntalain muuttaminen

Uudistettua kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan vuonna 2017 alkaneen valtuustokauden alusta. Lakia on jo muutettu muutama kertaan. Lakiin on lisätty muun muassa valituslupamenettelyä sekä kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottamista ja toimittamista koskeva sääntely. Muutokset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta. Lakiin on aiemmin muun muassa lisätty luku poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä sekä muutettu erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiä koskevaa pykälää (nk. kriisikuntakriteerit).

Kuntalain (410/2015) kokonaistarkastelun seurauksena (HE 242/2020 vp) kuntalain kunnan taloutta, hallintoa sekä kuntien yhteistoimintaa koskevia säännöksiä on muutettu. Laki kuntalain muuttamisesta (419/2021) on tullut

voimaan 26.5.2021. Osa muutoksista tulee voimaan myöhemmin, ks. jäljempänä selostetut lain siirtymäsäännökset.

Talousarviota koskevaa sääntelyä on täsmennetty taloussuunnitelman tasapainon sekä alijäämän kattamisen osalta. Lakiin on lisätty säännökset alijäämän kattamiskaudesta kuntaliitoksissa. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevaa sääntelyä on täsmennetty siten, että laissa säädetään tarkemmin toimenpideohjelman käsittelystä kunnassa sekä raportoinnista valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriö voi tietyin edellytyksin tehdä ratkaisun kuntarakennelaisissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta myös uutta arviointimenettelyä käynnistämättä.

Kunnan hallintoa koskevia keskeisiä muutoksia ovat aloiteoikeuden laajentaminen ja aloitteiden käsittelyn määräaika koskevan säännöksen poistaminen. Johtajasopimusta koskien tehtiin vain toimivaltaa koskeva muutos, jonka mukaan johtajasopimuksen, ja myös erokorvauksen, hyväksyy kunnanhallitus. Hallintosääntöön tulee ottaa määräykset sopimusten hallinnasta ja tiedonhallinnan järjestämisestä. Sähköisen kokouksen edellytyksistä säädetään laissa tarkemmin, mutta tässä on kysymys vain kevästä 2020 voimassa olleen väliaikaisen sääntelyn (99 a §, voimassa 31.5.2021 saakka) säätäminen pysyväksi (nyt 99 §).

Kuntien yhteistoimintaa koskeva keskeisin muutos on uudet säännökset kuntayhtymien yhdistymisestä ja kuntayhtymän jakautumisesta. Laissa säädetään yhdistymisen ja jakautumisen tavoista, oikeusvaikutuksista ja yhdistymistä ja jakautumista koskevasta päätöksenteosta.

Laissa on seuraavat siirtymäsäännökset:

- 99 § (Sähköinen kokous) tullut voimaan 1.6.2021,
- 75 § (Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan) tullut voimaan 1.8.2021
- 118 §:n 6 ja 7 momenttia sovelletaan menettelyihin, jotka alkavat lain tultua voimaan,
- kunnan hallintosääntö on saatettava 90 §:n mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä ja
- kuntayhtymän perussopimus on saatettava 56 §:n mukaiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä

Kuntarakennelain muuttaminen

Kuntarakennelakiin tehdyt muutokset ovat astuneet voimaan 1.1.2021 alkaen. Muutokset koskevat harkinnanvaraista yhdistymisavustusta, jota voi hakea kahdesta tai useammasta kunnasta muodostunut, vapaaehtoisesti yhdistynyt uusi kunta. Kuntien yhdistyessä syntyvälle uudelle kunnalle voidaan valtion talousarvion rajoissa maksaa harkinnanvaraista yhdistymisavustusta.

Valtioneuvosto päättää harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen myöntämisestä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen yhteydessä.

Lisäksi uusi kunta voi saada korvausta mahdollisesta valtionosuuksien vähenemisestä.

Tavoitteena on poistaa kuntien vapaaehtoisten yhdistymisten taloudellisia esteitä ja edistää elinvoimaisen ja toimintakykyisen kuntarakenteen muodostumista hallitusohjelman mukaisesti.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Lain muutos on astunut voimaan 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan koskien ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäneitä (vuonna 2005 syntyneitä). Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta kehitetään. Oppivelvollisuuden alkamisajankohta ei ole muuttunut.

Uudistuksessa on säädetty uusi oppivelvollisuuslaki, johon on koottu oppivelvollisuutta koskevat säännökset samalla kun oppivelvollisuutta koskevat säännökset on poistettu perusopetuslaista. Perusopetuksen päättymisen jälkeen on tullut velvollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritetaan ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjälle on tullut velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan

siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viimesijainen vastuu nuoresta on asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot.

Varhaiskasvatuslain uudistaminen

Varhaiskasvatuksen osalta muutoksia säädöksissä on tapahtunut viime vuosien aikana lukuisia. Varhaiskasvatustilakia muutettiin 1.8.2021 alkaen mitoituksesta poikkeamisen osalta (36 §). Samalla lakiin lisättiin henkilöstön ilmoitusvelvollisuus (57 a ja b §). Henkilöstömitoituksesta poikkeaminen ei ole mahdollista henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Kunnissa on varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuksessa on käytössä riittävät ja toimivat sijais- tai muut varajärjestelyt myös henkilöstön äkillisiin ja yllättäviin poissaolotilanteisiin.

Sivistysvaliokunta korosti mietinnössään, että mitoitukseen kuuluvan henkilöstön poissaoloja ei tulisi korvata siirroilla toisista lapsiryhmistä käyttäen. Ei voida hyödyntää esimerkiksi mitoitukseen kuulumatonta henkilöstöä, kuten erityistä tukea tarvitsevien lasten avustajia. Sijaisjärjestelyt tulee toteuttaa lapsen edun mukaisesti.

Lisäksi lakiin lisättiin henkilöstöä koskeva uusi velvoite: Velvoite koskee varhaiskasvatuslain 26–30 §:ssä tarkoitettua henkilöstöä. Lain mukaisesti kyseisen työ- tai virkasuhteisen henkilön on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ilmoitus tulee tehdä kirjallisesti.

Ilmoitus tulee tehdä, mikäli

- varhaiskasvatuksen tavoitteet,
- lapsen hyvinvoinnin tai kasvun tai
- kehityksen tai oppimisen edellytykset ovat vaarantuneet.

Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi laadussa ilmenevät puutteet, lapsen epäasiallinen tai sopimaton kohtelu tai toimintakulttuuriin sisältyvät lapselle vahingolliset toimet. Eli kaikki sellaiset tilanteet, joissa toiminta tai olosuhteet voivat johtaa varhaiskasvatuslain tai sen tavoitteiden toteutumisen vastaiseen tilanteeseen.

Kunnissa tulee huolehtia, että ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on laadittu ja että ne ovat julkisesti nähtävillä. Ohjeistuksista tulee selkeästi ilmetä muun muassa ne henkilökuntaan kuuluvat työntekijät, joita ilmoitusvelvollisuus koskisi ja se, miten ja kenelle ilmoitus tulee tehdä. Lisäksi on hyvä keskustella ja antaa riittävästi ohjausta sen arvioimiseksi, millaisia epäkohtia ilmoitusvelvollisuus koskisi.

Lainmuutoksesta tulee tiedottaa kaikkia varhaiskasvatuksen toimipaikassa työskenteleviä henkilöitä. Myös niitä, joita ilmoitusvelvollisuus ei koskisi.

Lakimuutos ja tarvittavat toimenpiteet koskevat myös yksityisen palveluntuottajan toimintaa.

Varhaiskasvatustilaki muuttui 1.8.2020 siltä osin, että lapsen varhaiskasvatusoikeutta ei enää rajata millään osin 20 tuntiin viikossa. Myös päiväkodin henkilöstön ja lasten välinen suhdeluku pieneni. Päiväkodissa saa olla yhtä kasvattajaa kohden jatkossa seitsemän yli kolmevuotiasta nykyisen kahdeksan sijaan.

Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti tulevina vuosina varhaiskasvatukseen kehitetään soveltuva tuen rakenne. Varhaiskasvatustilakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi tuen rakenne, jonka olisi tarkoitus tulla voimaan elokuun 2022 alusta alkaen. Kyseessä on uusi rakenteellinen toimi varhaiskasvatuksen laadun ja tasa-arvon vahvistamiseksi. Vuonna 2021 varoja käytetään tuen rakenteen kehittämistyöhön. Toimenpiteen sisältö ja kuntatalousvaikutukset selviävät valmistelun edetessä.

Työllisyyspalveluiden hallinnon kehittäminen

Hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kuntien järjestämistä vastuuta TE-palveluissa vahvistetaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä on käynnistetty työllisyyden kuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021 ja päättyvät 30.6.2023. Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu yhteensä 25 kokeilualuetta ja 118 kuntaa. Virrat on mukana Pirkanmaan yhteisessä kuntakokeilussa.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Tavoitteena on edistää työllisyyttä työnhakijoiden palvelua parantamalla. Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu, kun työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystyöpalvelut sovitetaan yhteen työnhakijan työllistymisen tueksi nykyistä paremmin. Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapalveluissa kokeilualueiden TE-toimistoissa.

Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta. Lisäksi pyritään hyödyntämään niin valtion kuin kuntakentän resurssit työllisyyden hoidossa. Valtiolta siirtyy kuntien työnjohdon alle henkilöstöresursseja sekä päätösoikeutta työllisyysmäärärahojen käyttöön hankkeiden asiakasvolyymien mukaisesti.

Hallitus päätti puoliväliriihessä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kokonaan kunnille vuoden 2024 aikana.

Vanhuspalvelulain uudistus

Vanhuspalvelulain uudistamisen ensimmäisessä vaiheessa säädettiin ympärivuorokautisen hoidon henkilöstön vähimmäismitoituksesta. Mitoituksen tulisi tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon yksiköissä olla vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti. Samalla selkeytettiin työnjakoa muun muassa tukipalvelujen osalta sekä säädettiin kansallisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän käyttöönotosta. Laki on tullut voimaan 1.10.2020. Silloin henkilöstömitoituksen tulee olla kaikissa edellä mainituissa yksiköissä vähintään 0,5. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen tulee olla vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden. Vähimmäismitoitusta 0,7 sovelletaan täysimääräisesti 1.4.2023 päättyvän siirtymäajan jälkeen. Tällöin kunnilla on myös velvollisuus käyttää RAI-arviointijärjestelmää.

Uudistuksen toisessa vaiheessa on tavoitteena turvata iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä turvaavat palvelut oikea-aikaisesti sekä edistää iäkkäiden henkilöiden asumisen ja palvelujen monimuotoisuutta, selkeyttää hoitoa ja huolenpitoa turvaavien palvelujen kokonaisuutta sekä kotiin annettavien palvelujen laatua ja saatavuutta sekä parantaa palvelujen toteutumisen seuranta. Muutosten perusteella iäkkäät henkilöt voivat elää kodissaan turvallisesti, ja he saavat tarpeidensa mukaiset kotiin annettavat palvelut. Kotihoidon henkilöstön riittävyttä on vahvistettu lakisääteisesti. Kotona asumisen ja tehostetun palveluasumisen välillä on saatavilla monimuotoisia, joustavia, yhteisöllisiä ja toimintakyvyn säilymistä tukevia asumis- ja palvelukokonaisuuksia. Iäkäs henkilö saa tehostettua palveluasumista oikea-aikaisesti eli siinä vaiheessa, kun hänen toimintakykynsä alentuu niin, etteivät muut asumis- ja palvelumuodot enää vastaa hänen tarpeitaan.

Asiakasmaksulain kokonaisuudistus

Hallitusohjelman mukaan asiakasmaksulakia on uudistettu. Lakimuutos on vahvistettu 30.12.2020 ja muutokset ovat tulleet voimaan 1.7.2021 lukuunottamatta maksukattoon liittyviä uudistuksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2022 alkaen.

Laki laajentaa maksuttomuutta ja kohtuullistaa maksuja. Hoitajavastaanotot tulevat maksuttomiksi perusterveydenhuollossa. Alaikäisiltä asiakkailta ei enää peritä maksuja poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta. Mielenterveyspalvelujen maksuttomuutta perusterveydenhuollossa selkiytetään. Lisäksi laajennetaan tartuntatauteihin liittyvän hoidon, tutkimuksen ja lääkkeiden maksuttomuutta. Myös päihteitä käyttävien raskaana olevien tutkimus, hoito ja seuranta äitiyspoliklinikoilla on maksutonta jatkossa.

Maksukattoa laajennetaan suun terveydenhuollosta, terapiasta, tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta sekä tietyistä etäpalveluista perittäviin asiakasmaksuihin. Jatkossa maksukattoa kerryttävät myös asiakasmaksut, joiden suorittamiseen on myönnetty toimeentulotukea.

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun sekä pitkäaikaisten asumispalvelujen asiakasmaksut määräytyvät yhdenmukaisin perustein, pitkäaikaista tehostettua palveluasumista lukuun ottamatta. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, laitoshoidon ja perhehoidon asiakasmaksuihin sovelletaan pitkälti yhdenmukaisia määräytymisperusteita. Lisäksi laissa säädetään asiakkaalle jätettävästä vähimmäiskäyttövarasta viimeksi mainituissa palveluissa. Uudessa laissa korostetaan asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta suhteessa toimeentuloturvaan. Lisäksi kunnan veloitetta tiedottaa asiakasta maksujen alentamisesta ja perimättä jättämisestä vahvistetaan säättämällä tästä nimenomaisesti laissa. Muutoksenhakua koskevaa sääntelyä selkiytetään ja asiakkaan oikeusturvaa vahvistetaan. Mm. tasasuuruisia asiakasmaksuja koskevaa oikaisuvaatimusohjausta on selkiytetty laissa. Kaikkiin maksuihin voi hakea muutosta. Asiakasmaksulain uudistamisen yhteydessä tehtiin lisäksi lakimuutos tuomioistuinmaksulain 5 §:ään, jota koskeva muutos tulee voimaan jo 1.1.2021. Uuden 5 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksua ei jatkossa peritä yksityishenkilön vireille panemissa valitusasioissa, jotka koskevat asiakasmaksulain mukaisia asiakasmaksuja.

Terveydenhuoltolain muuttaminen

Hallitusohjelman tavoitteena on, että hoitotakuuta tiukennetaan perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kii-reettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 pv) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista.

Terveydenhuoltolakiin on lisäksi 12.2.2021 lisätty säädöksiä liittyen valmiuteen ja varautumiseen, jotka ovat tulleet voimaan 1.3.2021 alkaen. Uudessa 42 §:ssä säädetään mm. yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiiriin tehtävistä liittyen valmiussuunniteluun sekä toimintaan häiriötilanteissa.

Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttaminen

Muutos lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettuun lakiin on tullut voimaan 1.8.2021. Muutoksen myötä kunnalla ja kuntayhtymällä on oikeus pyytää rikosrekisteriote nähtäväksi enintään kolme kuukautta kestävässä tehtävässä ennen työhön ottamista, luvan myöntämistä, päätöksen tai toimeksiantosopimuksen tekemistä taikka ilmoituksen vastaanottamisen jälkeen.

Jätehuoltomääräyksiä muutokset

Jätehuoltomääräykset ovat jätelakiin perustuvia paikallisia säännöksiä jätehuollosta. Määräykset sitovat kaikkia kunnan asukkaita. Jätehuoltomääräyksiä annetaan muun muassa jätehuoltoon liittymisestä, eri jätelajien lajittelusta ja keräyksestä sekä jätteiden omatoimisesta käsittelystä. Määräyksillä varmistetaan toimiva jätehuolto, josta ei aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on hyväksynyt uudet jätehuoltomääräykset 1.7.2021, joiden mukaan vähintään viiden asunnon taloyhtiöt ovat velvollisia 1.4.2022 alkaen osoittamaan omat astiat bio-, metalli-, lasi-, kartonki-, ja muovijätteelle.

Ilmoittajansuojelulain voimaantulo

Ehdotetun lain tavoitteena on, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen lainsäädännön aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Näin voitaisiin ennaltaehkäistä yleiseen etuun kohdistuvia uhkia ja vakavia haittoja.

Esitetty laki olisi ilmoittajien suojelua koskeva yleislaki lain soveltamisalalla. Laki täydentäisi jo voimassa olevaa erityissääntelyä ilmoittajien suojelusta. Lakia sovellettaisiin ilmoituksiin, jotka koskevat erikseen määritellyn lainsäädännön rikkomista. Laissa säädettäisiin ilmoittajan suojelun yleisistä edellytyksistä ja ilmoittamisesta ensisijaisesti organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan.

Ehdotetussa laissa asetettaisiin yli 50 työntekijää työllistävälle yksityisen ja julkisen sektorin organisaatioille sekä valtion virastoille velvollisuus perustaa sisäinen ilmoituskanava. Laissa olisi säännökset muun muassa ilmoituskanavia ja menettelyitä koskevista vaatimuksista.

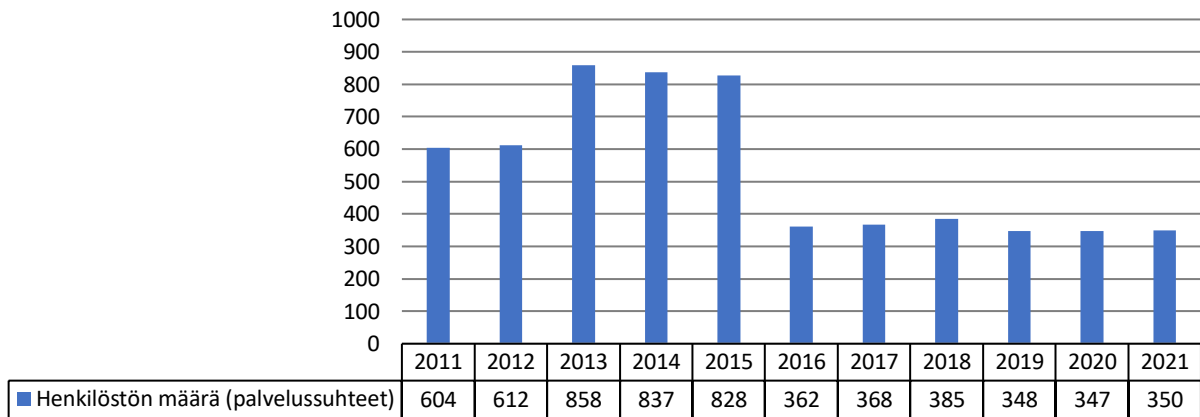
Ilmoituksen voisi tietyissä tilanteissa tehdä myös keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, jona toimisi valtioneuvoston oikeuskansleri. Tämä siirtäisi ilmoitukset ulkoisina ilmoituskanavina toimivien toimivaltaisten valvontaviranomaisten käsiteltäviksi.

Ehdotetussa laissa kielletäisiin ilmoittajaan kohdistuvat vastatoimet. Vastatoimien kiellon rikkomisesta tai ilmoittamisen estämisestä voisi seurata vahingonkorvausvastuu ja velvollisuus maksaa hyvitystä loukatulle.

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta, eli ns. ilmoittajansuojelulaki on ollut lausunnoilla. Oikeusministeriö sai yli 70 lausuntoa asiaan. Lausuntojen ja näkemysten läpikäynnin edellyttämä aika siirtää lain voimaantuloa. Ilmoittajansuojelulain oli alun perin tarkoitus tulla voimaan joulukuussa 2021. Kuntaliiton oikeusministeriöstä lokakuussa 2021 saaman tiedon mukaan hallituksen esitys kuitenkin saadaan vasta eduskunnan käsittelyyn joulukuun alkupuolella. Näin ollen lain voimaantulo siirtyy mahdollisesti ensi kevääseen.

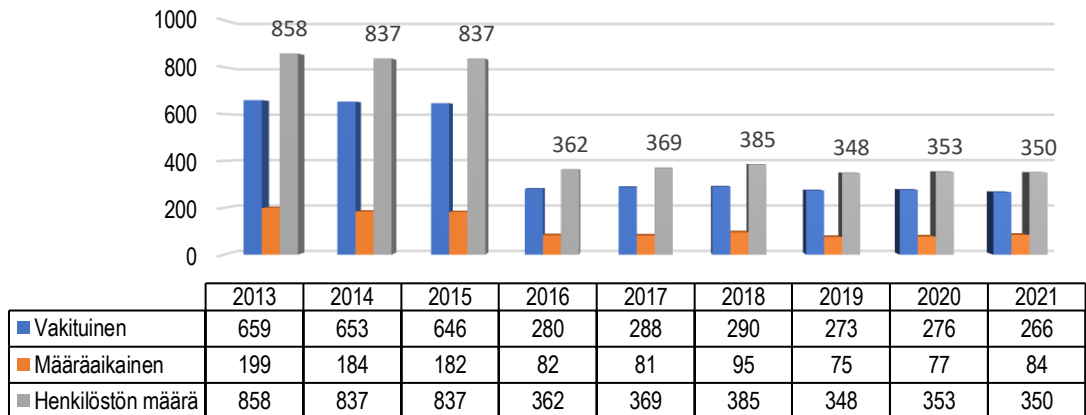
3 HENKILÖSTÖKATSAUS

Kaupungin henkilöstön määrä on esitetty 20.10.2021 sekä tilinpäätöshetkien tilanteen mukaisesti. Siihen sisältyvät kaikki kyseisenä ajankohtana voimassa olevat palvelussuhteet sisältäen vakinaiset ja määräaikaiset työntekijät, työllistetyt ja oppisopimuksella työskentelevät sekä pidemmällä työvapailta olevat. Vuodesta 2016 alkaen vähennyksenä näkyy lisäksi Keiturin Sote Oy:n 1.3.2016 ja Virtain Energia Oy:n 1.1.2016 palvelukseen siirtyneet työntekijät ja vuonna 2017 Attendo Oy:n palvelukseen siirtyneet työntekijät. Lisäksi lukumäärissä ei ole kansalaisopiston opettajia (42) heidän vähäisten työtuntiansa määrän takia

Virtain kaupungin henkilöstömäärä

Kaupungin palveluksessa olevan vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä on esitetty alla olevassa kaaviossa. Lokakuun 2021 tilanteessa on alenemaa tilinpäätöshetkeen 2020 verrattuna kolmen henkilön verran. Osastoittain henkilöstömäärissä on sekä kasvua että alenemaa. Kokoaikaisiksi muutettuna henkilöstön lukumäärä 20.10.2021 tilanteessa on 325,1 henkilötyövuotta.

Virtain kaupungin vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön määrä 20.10.2021

Vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on pitkään pysynyt melko samalla tasolla (75 – 78 % koko henkilöstöstä).

Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön Smartum –saldo henkilöstölle, jota voi käyttää liikunta- ja kulttuuripalveluihin. Etuus on ollut käytössä siitä alkaen ja on edelleen mukana talousarviossa 2022. Vuonna 2021 etua korotettiin kertaluonteisesti koronaepidemian johdosta.

Virtain kaupunki on pitkään ollut mukana Kunta 10 –tutkimuksessa, joka toteutettiin viimeksi vuonna 2020 ja toteutetaan jälleen vuonna 2022. Virtain kaupunkikonsernin strategiassa vuosille 2018 – 2021 yhtenä kivijalkana on Henkilöstö, mikä näkyy osastojen operatiivisissa tavoitteissa muun muassa henkilöstön kehittämiseen ja työhyvinvoinnin parantamiseen liittyvinä tavoitteina ja toimenpiteinä.

Vuonna 2019 on hyväksytty henkilöstösuunnitelma vuosille 2019 – 2021, joka sisältää hallintokuntien henkilöstöä koskevia tavoitteita, jotka toteutetaan suunnittelukaudella. Päivitetty henkilöstösuunnitelma vuodesta 2022 eteenpäin on tarkoitus hyväksyä kaupunginhallituksessa loppuvuonna 2021 huomioiden vuoden 2020 Kunta 10 –kyselyn tulokset ja niiden johdosta tehtäviin toimenpiteisiin.

Kuten edellä on kerrottu, on henkilöstömäärässä tapahtunut viime vuosina useita muutoksia. Alla olevassa taulukossa on kuvattu muutoksia myös palkkakulujen kehityksen sekä muutettuna henkilöstön määrä vastaamaan kokoaikaisen henkilökunnan määrää. Vuonna 2019 palkkamenojen ja henkilöstömäärän alenemiseen vaikuttaa erityisesti hammashuollon henkilöstön siirtyminen Keiturin Sote Oy:n palvelukseen. Vuoden 2022 talousarviossa palkkakustannukset nousevat mahdollisiin palkankorotuksiin varautumisen johdosta.

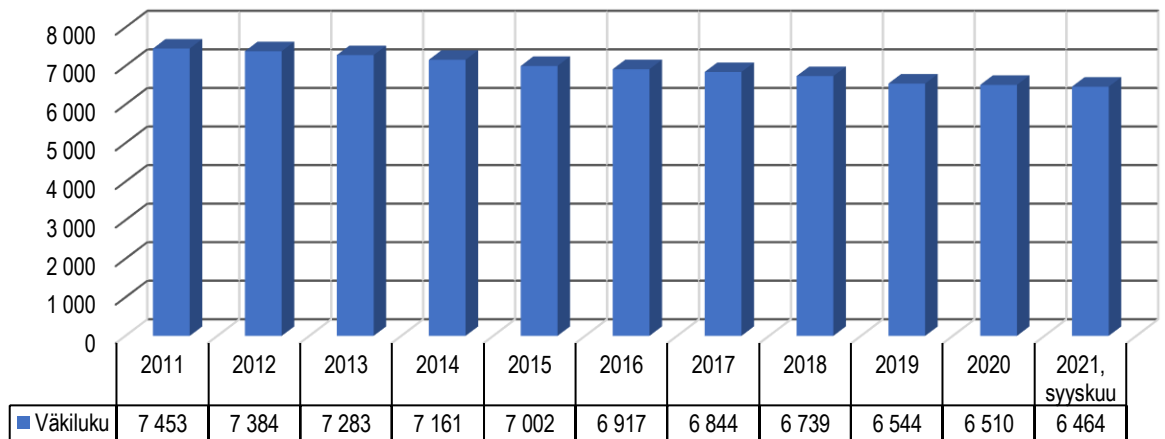
	TA2022	TA2021	TP2020	TP2019	TP2018
Palkat ja palkkiot	13 112 416	12 898 894	12 141 754	12 455 025	12 576 447
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	213 522	757 140	-313 271	-121 422	459 917
Henkilöstömäärä kokoaikaisiksi muutettuna	335,9	337,5	334	325	357
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	-2	4	9	-32	18
Henkilöstömäärä, Virrat	327	333	329	320	347
Henkilöstömäärä, Ruovesi	9	5	5	5	10

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1 Väestörakenne ja sen muutokset

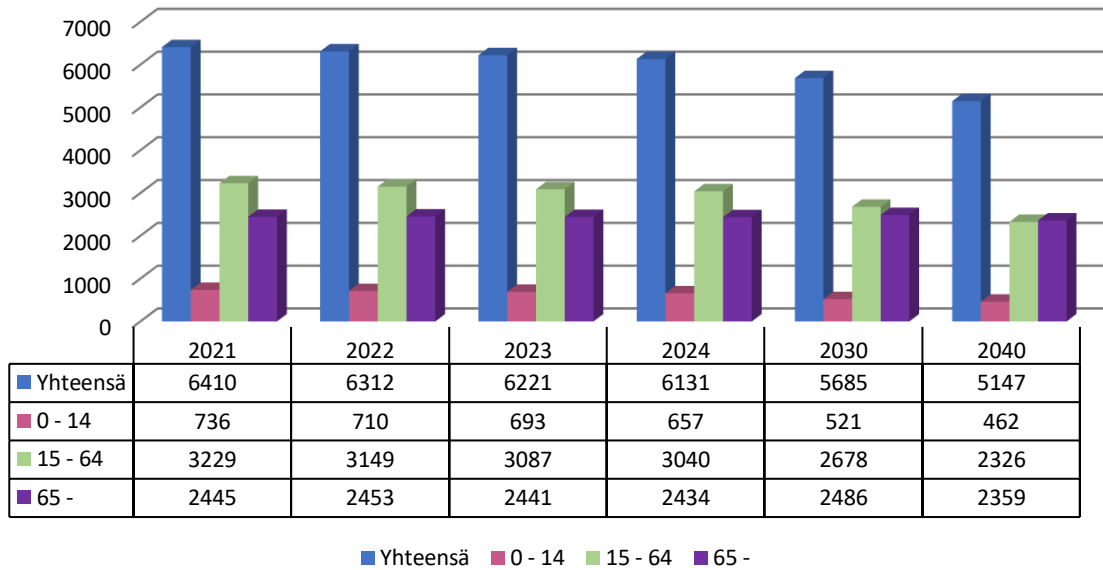
Virtain kaupungin asukasluku oli 31.12.2020 6510 (Tilastokeskus) ja 31.12.2019 6544. Asukasluku on vähentynyt 34 asukkaalla vuoden aikana (-0,5 %). Väestöennuste on yhä aleneva kuluvalle vuodelle sekä ennustevuosille. Syyskuun 2021 lopussa Virroilla oli 6464 asukasta (tilanne 30.9.2021) eli laskua vuoden vaihteesta on tapahtunut 46 asukkaan verran.

Asukasluvun kehitys, 31.12.

Tilastokeskus on laatinut vuonna 2021 uuden väestöennusteen vuoteen 2040 saakka. Edelliseen vuonna 2019 laadittuun ennusteeseen verrattuna asukasluvun väheneminen on aavistuksen lievempää Virroilla. Ennusteen mukaan Virtain asukasluku alenee lähivuosina 1,5 prosenttiyksikön vuosivauhtia hiljalleen alentuen. Ennusteen mukaan Virroilla on asukkaita vuonna 2021 6410, vuonna 2030 5685 ja vuonna 2040 5147. Alla oleva kuvio havainnollistaa tilastokeskuksen ennustetta. Sen lisäksi, että väestökehitys on aleneva, se on myös kääntynyt epäsuhtaiseksi siten, että työikäisten ja lasten määrä on kääntynyt laskuun ja ikääntyvän väestön (yli 65-vuotiaiden) määrä on kääntynyt kasvuun.

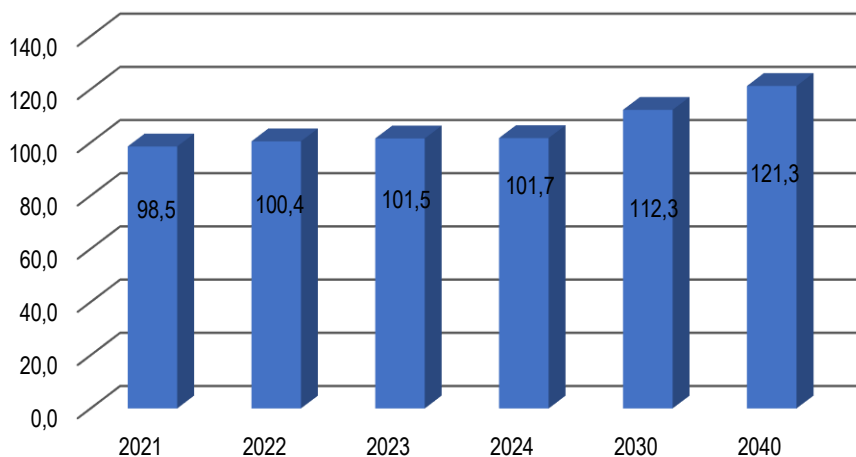
Edellä mainitun kaltainen kehitys tarkoittaa kaupungin talouden näkökulmasta sitä, että kun palvelutuotantoa keskitetään ikääntyneille suunnattuihin palveluihin samalla kun palvelujen rahoittamiseen osallistuva joukko (työikäisten määrä) pienenee. Tämä asettaa haasteita kunnan taloudelle ja myös toiminnalliselle ympäristölle.

Väestöllinen eli demografinen huoltosuhte, eli lasten ja eläkeikäisten määrä sataa työkäistä kohden, nousee lähitulevaisuudessa. Huoltosuhteen avulla voidaan tarkastella palvelujen rahoittamisen näkökulmaa. Väestöllinen huoltosuhte heikkenee koko maassa tilastokeskuksen viimeisimmän ennusteen mukaan. Väestöllinen huoltosuhte oli vuoden 2020 lopussa koko maassa 61,9. Ennusteen mukaan 65 huollettavan raja ylittyisi vuonna 2030 ja vuonna 2040 koko maan huoltosuhte olisi 67,3. (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain huoltosuhteen ennuste on kuvattu alla olevassa kuviossa. Väestörakenteen kehitys johtaa siihen, että huoltosuhte kasvaa ja Virroilla on sataa työllistä kohden tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2022 100,4 ei-työkäistä. Syyskuun 2021 lopun tilanteessa väestöllinen huoltosuhte on ennakkotilaston mukaan Virroilla 99,0.

Väestöllinen huoltosuhte Virroilla

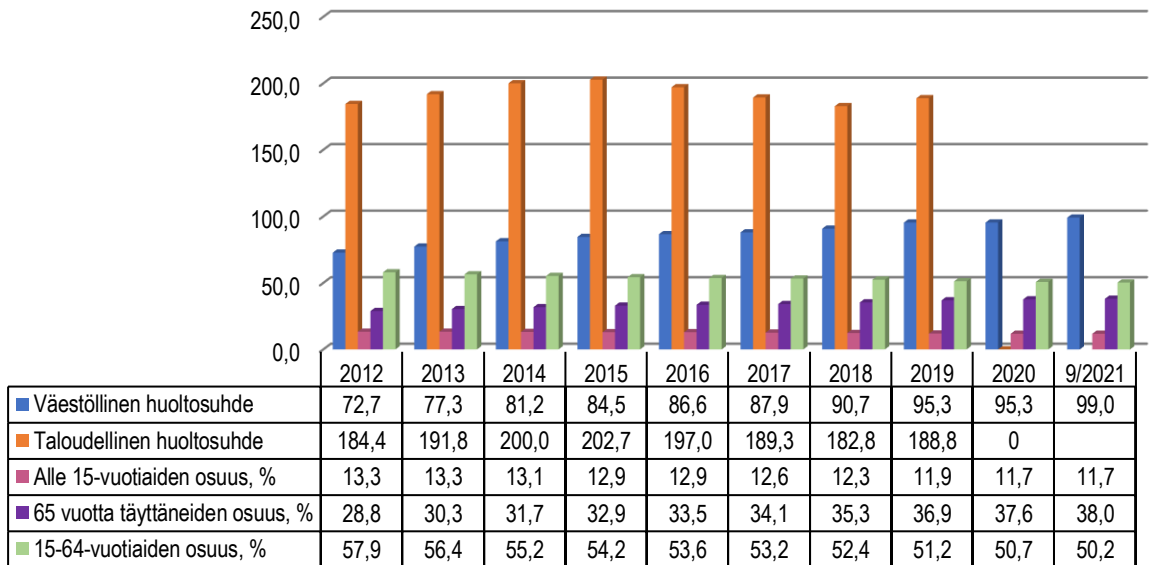
Työssäkävyn ja työvoiman ulkopuolisen väestön välistä suhdetta kuvataan puolestaan taloudellisen huoltosuhteen avulla. *Taloudellinen huoltosuhte* mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on yhtä työllistä kohti. Työvoiman ulkopuolella oleviin lasketaan 0–14 –vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat, esim. hoitovapaalla olevat. Työllisiä ovat puolestaan kaikki 18–74 -

vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua. Taloudellinen huoltosuhte ilmoitetaan indeksilukuna, joka lasketaan jakamalla työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä työllisten määrällä ja kertomalla saatu luku sadalla. Vuonna 2019 taloudellinen huoltosuhte pysyi koko Suomessa lähes samalla tasolla. Vuonna 2019 Suomessa sataa työssäkäyvää kohden oli 134 ei-työssäkäyvää henkilöä, kun vuotta aiemmin lukumäärä oli 133 henkilöä. Virroilla taloudellinen huoltosuhte heikkeni vuonna 2019 kuudella henkilöllä. Vuonna 2019 sataa työssäkäyvää kohden oli 189 ei-työssäkäyvää vuoden 2018 vastaavan luvun ollessa 183. Viime vuosina taloudellisen huoltosuhteen myönteiseen kehitykseen on vaikuttanut muun muassa viime vuosien kohentunut työllisyystilanne.

Virtain haasteena on edelleen kehittää vetovoimatekijöitä, joiden avulla saadaan houkutelua työkäistä väestöä kaupunkiin. Alla olevassa kuviossa ei näy vielä vuoden 2020 taloudellisen huoltosuhteen lukua, sillä sitä ei ollut päivitetty tilastokeskuksen uusimpaan päivitykseen (28.5.2021) vielä lokakuussa 2021.

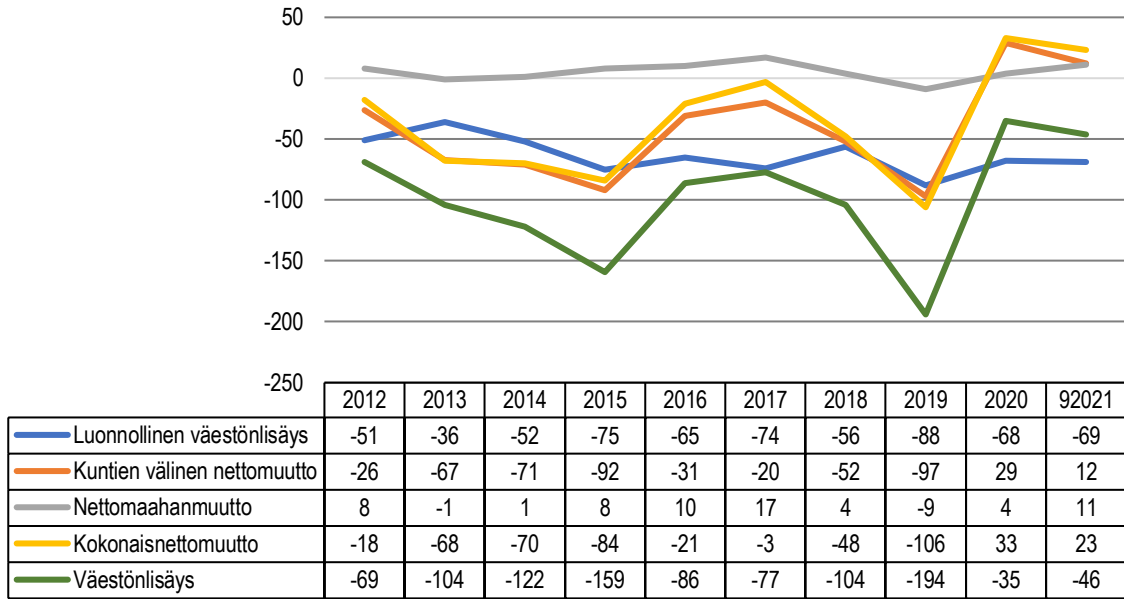
Olemme sitoutuneet elinkeino-ohjelmaan, jonka yhtenä tavoitteena on väestön määrän säilyttäminen vähintään vuoden 2016 tasolla. Myös kaupunkistrategiassa on linjattu, että väkiluvun väheneminen tulee saada pysäytettyä. Tähän on pyritty vaikuttamaan mm. kaupunginvaltuuston vuonna 2020 hyväksymän elinvoimapakettin avulla, jota jatketaan yhä vuonna 2022.

Virtain väestön tunnuslukuja

4.2 Väestönmuutokset

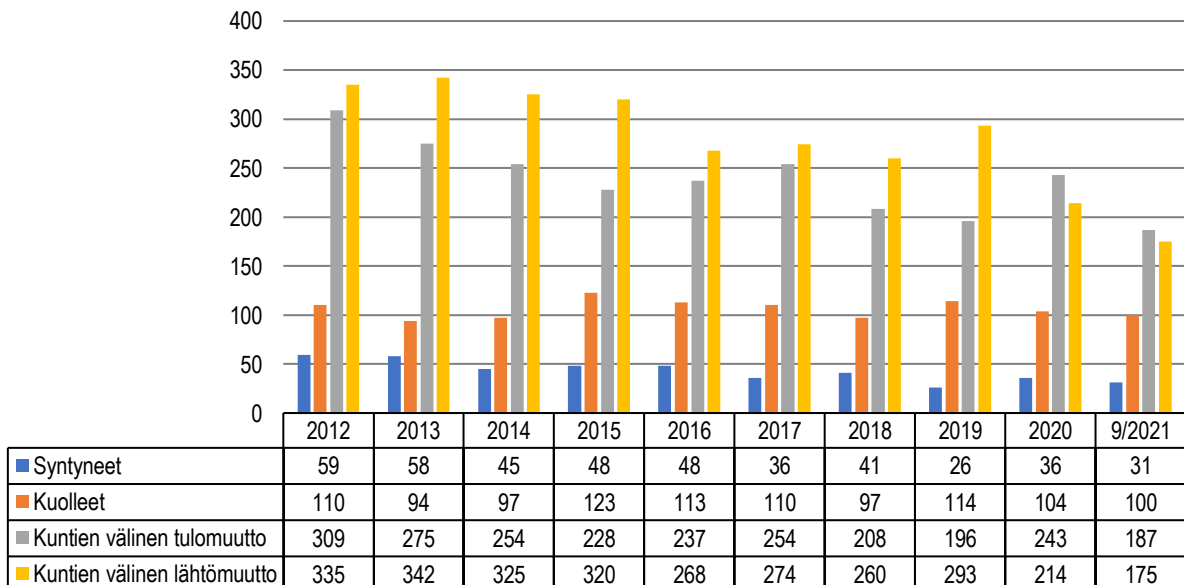
Väestönmuutokseen vaikuttaa useat eri tekijät. Luonnollinen väestönlisäys tai –vähenys on elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus. Kuntien välisessä nettomuutossa huomioidaan Suomen kuntien välinen lähtömuutto ja tulo- muutto ja nettomaahanmuutossa maastamuutto ja maahanmuutto. Alla olevassa taulukossa on esitetty Virtain väestönmuutos. Vuosina 2018 ja 2019 väestön väheneminen kiihtyi sekä luonnollisen väestönlisäyksen, kuntien välisen nettomuuton sekä nettomaahanmuuton osalta, vuonna 2020 kehitys muuttoliikkeen osalta oli myönteistä ja myös vuonna 2021 muuttoliike on säilynyt positiivisena. Luonnollinen väestönlisäys on kuitenkin edelleen negatiivinen ja kokonaisuutena väestön määrä on sen johdosta alentunut (Lähde: Tilastokeskus).

Vuoden 2021 kuluessa muuttoliike on ollut Virtain näkökulmasta positiivista sekä kuntien välisen nettomuuton että nettomaahanmuuton ollessa positiivisia syyskuun lopun tilanteessa. Vuoden 2020 aikana kehitys oli myös positiivista, Virroilta muutti pois 214 asukasta vastaavan luvun ollessa vuonna 2019 293 asukasta. Virroille muutti vuonna 2020 243 asukasta. Vuonna 2019 muuttajia oli 196, joten tulomuuttajien lukumäärä nousi 47 hengellä.

Tilastokeskuksen väestönmuutostietojen mukaan koko maassa syntyneiden määrän väheneminen jatkoi edelleen voimakkaana. Vuonna 2020 lapsia syntyi 46 463. Syntyneiden määrä kasvoi ensimmäisen kerran 10 vuoteen. Vuonna 2020 syntyneitä oli 850 lasta eli 1,9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Vuonna 2019 syntyneiden määrä laski 4,1 %.

Viime vuosina syntyneiden määrä Virroilla on vaihdellut vuoden 2019 26 lapsesta hieman alle 50 lapseen. Vuonna 2020 Virroilla syntyi 36 lasta ja vuonna 2021 syyskuun loppuun mennessä on syntynyt 31 lasta. Luonnollisen väestönlisäyksen sekä kuntien välisen nettomuuton tekijät vuosina 2012 – 9/2021 on kuvattu alla. (Lähde: Tilastokeskus)

4.3 Työllisyys

Työllisyystilanne on vuoden 2020 notkahduksen jälkeen kehittynyt keväästä 2021 alkaen myönteisesti. Pirkanmaan ELY-keskuksen ja TE-keskuksen tuottaman syyskuun (2021) työllisyyskatsauksen mukaan Työttömien työnhakijoiden lukumäärä oli Pirkanmaalla vuoden 2021 syyskuussa alentunut 24 prosenttia verrattuna vuoden 2020 syyskuuhun. Syyskuussa uusia avoimia työpaikkoja oli yli 5300 kpl enemmän kuin vuotta aiemmin, eli kaikkiaan 12 277 kpl. Työttömiä työnhakijoita Pirkanmaalla oli vuoden 2021 syyskuussa 22987 henkilöä, jossa on alenemaa vuositasolla 7151 henkilöä. Työttömyysaste oli 9,3 prosenttia (12,3 % v. 2020). Vastaavasti koko maassa työttömyysaste oli 10,1 prosenttia (12,0 % v. 2019). Pirkanmaan työttömyysaste on siten hieman koko maata alhaisempi. Virroilla työttömyysaste oli syyskuussa 7,3 %, kun vuoden 2020 syyskuussa vastaava luku oli 9,2 %. Työttömien työnhakijoiden määrä on Virroilla alentunut syyskuun lopussa 24 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna eli saman verran kuin Pirkanmaalla yhteensä.

Rakennetyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen haaste. Rakennetyöttömyys on Pirkanmaalla syyskuulla samalla tasolla kuin vuotta aiemmin muutoksen ollessa kasvua 116 henkilöä/0,8 %. Pitkäaikaistyöttömyys on puolestaan noussut Pirkanmaalla 32,9 % vuoden 2019 syyskuuhun verrattuna. Virroilla rakennetyöttömien määrä on alentunut vuoden takaiseen verrattuna 14 henkilöä/11,9 %, mutta pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut vuoden takaiseen verrattuna seitsemällä henkilöllä (13,2 %). Virroilla rakennetyöttömiä oli syyskuun 2020 tilanteessa 132 henkilöä vastaavan luvun ollessa kuluvan vuoden syyskuussa 118 henkilöä. Virtain työttömistä alle 25-vuotiaita oli 20 (09/2020, 22) ja yli 50-vuotiaita 91 henkilöä (09/2020, 117).

Syyskuun lopussa avoimia työpaikkoja oli 3917 (74 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Virtain osalta uusien avointen työpaikkojen määrä oli syyskuussa 85, mikä on 57 paikkaa enemmän kuin syyskuussa 2020. Kaiken kaikkiaan Virroilla oli syyskuussa 2020 avoimia työpaikkoja 93 kpl (43 kpl 9/2020). Syyskuun 2021 aikana uusien työpaikkojen osalta oli kasvua kaikissa ammattiryhmissä. Eniten kasvua vuositasolla oli rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöiden sekä muiden työntekijöiden työpaikoissa, myös palvelu-/myyntialalla sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden ryhmissä avoimien työpaikkojen kasvu oli vahvaa.

5 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleistä talouskehitystä kuvaava tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (27.9.2021) esitettyyn taloudelliseen katsaukseen (Valtiovarainministeriön julkaisu 2021:51). Talouden suhdannenäkymiä tarkastellaan vuosina 2021 - 2023.

Ennusteeseen vaikuttaa merkittävästi käynnissä olevaan Koronapandemiaan liittyvät muutokset. Tautitilanteen mahdollisen heikentymisen ei oleteta rajoittavan talouden toipumista, vaikka yhteiskunnan avaaminen tapahtuisi hitaammin kuin aiemmin on ennustettu. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta.

Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessa bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,3 % vuonna 2021. Talouden toipuminen covid-19-pandemiasta on ollut nopeaa kuluvaan vuoden keväästä alkaen. Varsinkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpymisen odotetaan jatkuvan syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä syyskuun lopulla koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu vuonna 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

Maailmantalous on elpynyt koronaviruspandemian varjossa nopeasti finanssipoliittisen elvytyksen, patoutuneen kulutuskysynnän purkautumisen sekä rokotusten etenemisen ansiosta. Lähiaikojen talousnäkyviä ennakoivat indikaattorit ovat hieman laskeneet, mutta edelleen korkealla kehittyneissä maissa. Maailmantalouden odotetaan kasvavan 6,1 % vuonna 2021 ja 4,7 % vuonna 2022. Toisella vuosineljänneksellä alkanut nopea kasvu euroalueella jatkuu rajoitusten keventyessä sekä palveluiden kysynnän vahvistuessa. Myös EU:n elpymisväline NGEU tukee talouskasvua. Erittäin voimakas elvytyspolitiikka Yhdysvalloissa on johtanut yksityisen kulutuksen nopeaan kasvuun, mikä yhdessä tarjontarajoitteiden kanssa on kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota. Kuluttajien näkemys nykytilanteesta on erittäin myönteinen, mutta odotukset tulevaisuudesta selvästi pessimistisempiä. Osaltaan nopeaan kasvuun vaikuttaa edellisen vuoden matala vertailutaso.

Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Työllisten määrä oli kesäkuussa 2,1 % eli runsaat 50 000 suurempi kuin viime vuoden lopussa. Työttömiä oli alkuvuonna Tilastokeskuksen mukaan 12,4 % enemmän kuin vuosi sitten. Kesällä työttömien trendi ei ole kuitenkaan enää kasvanut ja työllisyyden jatkuva kasvu alkaa vähitellen supistaa myös työttömien määrää. Työllisyyden ennustetaan kasvavan vuonna 2022 noin 1,5 %. Avoimia työpaikkoja on ollut avoinna ennätysmäärä. Talouskasvun odotetaan pitävän yllä työvoiman kysyntää, jota lyhyellä aikavälillä riittää täyttämään korkealla oleva työttömyys. Osassa ammateista ja alueista on kuitenkin pulaa työvoimasta. Vuonna 2022 työttömyysasteen ennakoitaan alenevan 6,8 %:iin

Yksityisten investointien keskimääräinen kasvuvauhti on ennustejaksolla 3,5 %, ja niiden suhde BKT:hen nousee lähes 20 prosenttiin vuonna 2023. Kone- ja laiteinvestoinneissa tapahtuu merkittävää toipumista maailmantalouden parempien kasvunäkymien johdosta. Suomalaisen teollisuuden investointinäkömät ovat hyvät. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) saatava rahoitus vauhdittaa yksityisiä investointeja vuosina 2021–2023.

5.1 Kuntatalouden näkymät vuodelle 2022

Kuntatalouden näkymien tarkastelu perustuu pääasiassa Valtiovarainministeriön julkaisemaan Kuntatalousohjelmaan (Valtiovarainministeriön julkaisu – 2021:49). Kuntatalousohjelma vuodelle 2022 on laadittu vuotta 2022 koskevan valtion talousarvioesityksen (TAE) valmistelun yhteydessä. Laadittu ohjelma tarkentaa keväällä 2021

julkaistua, vuosia 2022–2025 koskevaa kuntatalousohjelmaa (Valtiovarainministeriön julkaisu – 2021:25). Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvittää peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä. Ohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja valtion toimenpiteiden tarkastelussa. Kuntatalouden tilaa ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen kuvataan ohjelmassa uusimman käytössä olevan tiedon pohjalta. Hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu ohjelmassa niiltä osin kuin toimenpiteistä on olemassa hallituksen päätökset ja toimenpiteiden vaikutukset ovat tiedossa. Toimenpiteiden vaikutuksia on arvioitu koko kuntatalouden lisäksi kuntakokoryhmittäin sekä rahoitusperiaatteen toteutumisen näkökulmasta.

Keskeiset huomiot kuntatalouden tilasta

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen vielä tänä vuonna, ja myös valtion tukitoimet jatkuvat, tosin merkittävästi viime vuotta pienempinä. Koronakriisin varjostaessa talouskehitystä kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen.

Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktiivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana. Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muutto-liike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Vuoden 2020 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate kaksinkertaistui noin 4,7 miljardiin euroon. Vuosikate riitti kattamaan selvästi poistot ja käytännössä myös nettoinvestoinnit, mikä on varsin poikkeuksellista. Nettoinvestointien taso säilyi edellisvuosien tapaan korkeana, mutta lainamäärän kasvu jäi selvästi edellisvuotta maltillisemmaksi. Sen sijaan rahavarojen kasvu oli vahvaa, mikä selittyy pitkälti vahvasti ylijäämäisellä tuloksella. Taloustilanne koheni kaikissa kuntakokoryhmissä. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä oli koko 2000-luvun pienin vuosikatteen ollessa negatiivinen vain kahdessa kunnassa vuonna 2019 luvun ollessa 65 kuntaa. Arviointimenettelyn kriteerit täyttyivät neljällä kuntakonsernilla, kahdella kunnalla ja kuudella kuntayhtymällä. Myös kuntakonsernien tilinpäätökset olivat vuonna 2020 peruskuntien tapaan hyvin vahvat.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuonna 2022

Hallitusohjelman mukaisista kuntien tehtävien ja velvoitteiden laajennuksista suurin osa on toteutettu jo aikaisempina vuosina. Näistä aiheutuvat kustannukset ja valtionosuuslisäykset nousevat vuosittain. osa tehtävälisäyksistä ja kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille niiden aloittaessa vuonna 2023. Kun huomioidaan vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen neutralisointi, on valtion toimenpiteiden vaikutus noin 1,2 miljardia euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021.

Muutokset kuntien tehtävissä ja velvoitteissa

Vuonna 2022 jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Varhaiskasvatukseen kehitetään kolmiportaisen tuen rakenne. Tätä koskeva lakimuutoksen on tarkoitus tulla voimaan elokuun alusta vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen tukeen ehdotetaan vuonna 2022 yhteensä 15 miljoonaa euroa, josta 6,25 miljoonaa euroa on valtionosuuksien lisäystä ja 8,75 miljoonaa euroa toimeenpanoa tukevia valtionavustuksia. Vuonna 2022 ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden tarvitseman opetuksen ja ohjauksen varmistamiseksi opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen kohdennetaan 70 miljoonaa euroa, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 52 miljoonaa euroa. Vuosien 2022–2024 aikana toteutetaan oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määräytymisperusteiden uudistamisen kokeilu, jolla tuetaan nuorten kouluttautumista ja työllistymistä. Kokeiluun kohdennetaan 5 miljoonaa euroa vuonna 2022 ja kuntatalouteen tästä arvioidaan kohdistuvan noin 3,7 miljoonaa euroa. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan säätämällä oppilashuollon sitovista mitoituksista. Vuonna 2022 toimenpiteeseen kohdennetaan 20 miljoonaa euroa, josta peruspalvelujen valtionosuuksina 8,4 miljoonaa euroa ja valtionavustuksina 11,6 miljoonaa euroa. Mitoitus tulee voimaan asteittain siten, että kuraattorien osalta mitoitus tulisi voimaan tammikuussa 2022 ja psykologien osalta vuonna 2023. Vuodesta 2023 alkaen vastuu oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä sekä sitä koskeva rahoitus siirretään hyvinvointialueille. Vapaassa sivistystyössä maahanmuuttajien kotouttamiskoulutukseen ehdotetaan lisäystä 5 miljoonaa euroa vuodesta 2022 alkaen. Lisäys maksetaan vapaan sivistystyön järjestäjille valtionosuutena, josta kuntiin kohdistuu arviolta 1,5 miljoonaa euroa. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitukseen osoitetaan 4,8 milj. euroa.

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä kohdistuu kuntasektorille rahoitusta vuonna 2022 noin 134 miljoonaa euroa, josta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistamiseen osoitetaan 124 miljoonaa euroa. Jatkuvan oppimisen uudistukseen ehdotetaan 4 miljoonaa euroa, ohjaamotoiminnan monialaisuuden tukemiseen 3,2 miljoonaa euroa ja avustuksiin kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen 2,5 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevan lainsäädännön voimaantulo luo kunnille useita uusia veloituksia sekä ennen järjestämistehtävien siirtymistä hyvinvointialueille vuosina 2021–2022 että sen jälkeen vuodesta 2023 lukien. Uudistuksen voimaantulolaki velvoittaa kuntia muun muassa osallistumaan uudistuksen täytäntöönpanon valmisteluun ja tarvittavan virka-avun antamiseen. Velvoitteesta aiheutuvat kustannukset on huomioitu kuntien peruspalvelujen valtionosuudessa 2 miljoonaa euron lisäyksellä vuonna 2022. Lisäksi hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän valmistelukustannusten korvauksiin on varattu 47 miljoonaa euroa. Uudistuksesta aiheutuu kunnille myös ICT-muutuskustannuksia, mutta niiden korvauksista kunnille on tarkoitus päättää vuosina 2023–2026 koskevan julkisen talouden suunnitelman valmistelun yhteydessä keväällä 2022.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2022 indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja nostetaan, kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärä korotetaan ja työtulovähennystä kasvatetaan. Muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä 209 miljoonalla eurolla vuonna 2022.

Kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022–2027 öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Kotitalousvähennyksen muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 17 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille aiheutuvat verotulomenetykset korvataan täysimääräisesti.

Kuntien valtionavut (laskennalliset valtionosuudet, valtionavustukset ja veromenetysten korvaukset) ovat valtion vuoden 2022 talousarvioesityksessä yhteensä 13,1 miljardia euroa, mikä on noin 900 miljoonaa euroa vähemmän

kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Aleneminen aiheutuu pääasiassa vuodelle 2021 budjetoitujen määräaikaisten koronatukien poistumisesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen osoitetaan vuonna 2022 hieman alle 8 miljardia euroa, ja se kasvaa edellisen vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Vertailussa edellisvuoteen tulee kuitenkin huomioida, että vuoden 2021 peruspalvelujen valtionosuuden tasoa korotti koronaepidemiasta johtunut 300 miljoonan euron kertaluonteinen lisäys, joka poistuu vuonna 2022.

Valtionosuuden tasoa korottavat hallituksen kevään 2021 kehysriihessä päättämä 246 miljoonan euron erillinen valtionosuuden korotus sekä indeksikorotus (2,5 prosenttia), joka on noin 188 miljoonaa euroa. Lisäksi valtionosuuden tasoa nostava kuntien uudet ja laajenevat tehtävät, jotka yhteensä lisäävät valtionosuuksia vuonna lähes 120 miljoonalla eurolla. Näistä taloudellisesti merkittävimmät ovat vanhuspalvelulain muutos (43,7 milj. euroa), sote-asiakasmaksulain uudistus (28,0 milj. euroa), lastensuojelun jälkihuollon laajennus (12 milj. euroa), seulontaohjelman laajennus (10 milj. euroa) sekä oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen (8,4 milj. euroa). Vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus on 564 miljoonaa euroa. Hallitus päätti kuitenkin kevään 2021 kehysriihen yhteydessä, että kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta ei huomioida johtuen siitä, että kuntataloutta on tuettu voimakkaasti vuonna 2020 ja tukea jatketaan vuonna 2021, minkä lisäksi koronasta aiheutuvat välittömät kustannukset kompensoidaan kunnille. Peruspalveluiden valtionosuudesta siirretään 10 miljoonaa euroa kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin ja 10 miljoonaa euroa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen varataan 10 miljoonaa euroa. Valtion päättämistä veroperustemuutoksista kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä noin 2,6 miljardia euroa, ja ne ovat lähes 300 miljoonaa euroa korkeammat kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan valtionosuuksista kuntatalouteen kohdistuu arviolta 1,1 miljardia euroa, ja ne kasvavat edellisvuodesta noin 58 miljoonaa euroa. Indeksikorotus kasvattaa kuntien valtionosuuksia noin 18 miljoonalla eurolla. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon sekä kustannustason tarkistus puolestaan lisää valtionosuutta 17,6 miljoonalla eurolla, mistä kuntien arvioitu osuus on 12,7 miljoonaa euroa.

Kuntatalouden kehitysarvio

Vuosi 2021 on ollut koronaepidemian vuoksi kuntataloudessa edelleen poikkeuksellinen. Koronatilanteen hoitaminen ja torjuminen muun muassa rajoitustoimenpitein ovat hidastaneet paluuta normaaliin toimintaan, ja terveydenhuollossa monia kiireettömän hoidon toimenpiteitä on jouduttu jälleen siirtämään koronakriisin akuutin hoidon vuoksi. Kokonaisuutena kuntatalouden näkymät tälle vuodelle eivät ole kuitenkaan juuri muuttuneet viime kevään kuntatalousohjelmassa esitettyyn arvioon verrattuna, vaan kuntatalouden vuosikatteen sekä toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan pysyvän lähellä vuoden 2020 tasoa. Vuoteen 2021 heijastuu se, että vuosi 2020 oli kuntataloudessa tilinpäätöstietojen mukaan hieman parempi kuin tilinpäätösarvioissa. Kuluvan vuoden verotuloennuste on noin 200 miljoonaa euroa keväällä arvioitua parempi talouden aiemmin arvioitua myönteisemmän kehityksen vuoksi, vaikka ennusteessa on otettu ennakoivasti huomioon syksyllä tehtävä jako-osuuksien oikaisu, joka alentaa kuntien kunnallisverokertymää. Jako-osuuksien muuttamisen taustalla on työllisyyden, palkkasumman ja erityisesti pääomatulojen aiemmin ennustettua korkeampi kasvu.

Kuntatalouden kehitysarvion perusteella vuosi 2022 näyttää kuntataloudessa vaikealta menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Koronaepidemiasta aiheutuvien lisäkustannusten arvioidaan vähitellen poistuvan, mutta myös valtion tukitoimet, kuten yhteisöveron korotettu jako-osuus ja valtionosuuslisäykset, poistuvat. Toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 3 prosenttiin vuonna 2022. on kuitenkin todennäköistä, että koronatautilanteesta aiheutuu terveydenhuollossa lisäkustannuksia jonkin verran myös ensi vuonna. Kuntatalouden kehitysarvioon näitä kustannuksia on sisällytetty 600 miljoonaa euroa.

Kehitysarviossa on otettu huomioon niin EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä kohdennettu rahoitus koronakriisin aikana syntyneen hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkamiseksi kuin vastaavansuuruiset kustannukset vuodelle 2022. Koronan suorien ja välillisten vaikutusten lisäksi kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset sekä hintojen nousu. Kuntien kustannustason nousuksi arvioidaan ensi vuonna 2,5 prosenttia.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Kehitysurassa kunta-alan ansiokehityksen on oletettu mukailevan koko kansantalouden ennustettua ansiokehitystä vuosina 2022–2025. Työmarkkinoiden kireys näkyy jo kuntasektorilla, ja monilla aloilla ja ammattiryhmissä on pulaa työvoimasta.

Kuntatalouden toimintakatteen ennakoitaan heikkenevän voimakkaasti, sillä toimintamenoit kasvavat ja lisäksi toimintatulojen arvioidaan laskevan yli 5 prosenttia. Toimintatulojen pudotus on seurausta muun muassa koronaavustusten ja monien määräaikaisten toimien päättymisestä. Kehitysarviossa on tehty kuitenkin tekninen oletus, että vuoden 2021 talousarvioon sisältyvästä 1,6 miljardin euron covid-19-kustannuksiin tarkoitettua valtionavustuksesta noin 600 miljoonaa euroa siirtyy ensi vuodelle.

Kuntien verotulojen kasvu hidastuu vajaan prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päätyminen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, jolloin kiinteistöverotilityksiä kasvatti kertaluonteinen järjestelmämuutos. Valtionosuudet sen sijaan kasvavat noin 6 prosenttia hallitusohjelman mukaisten tehtävälaajennusten, valtionosuuden tason korotuksen ja indeksitarkistusten vuoksi.

Kuntatalouden vuosikate laskee painelaskelmassa huomattavasti kuluvasta vuodesta, mutta se riittää kattamaan poistot ja arvonalentumiset. Kuntatalouden investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan päättyneen, mutta investointien taso pysyy korkealla koko ennustejakson. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 1,5 miljardia euroa negatiiviseksi vuonna 2022.

Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. On syytä huomata, että sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia, ja ne päivitetään julkisen talouden suunnitelman 2023–2026 valmistelun yhteydessä keväällä 2022. Vuodesta 2023 lähtien kuntien kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen järjestämisestä. Koko 2010-luvun jatkunut syntyvyyden aleneminen on kääntämässä varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palvelutarpeen laskuun. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on kuitenkin hieman pehmennetty, sillä laskennallista säästöpotentiaalia ei ole mahdollista hyödyntää kaikissa kunnissa ainakaan kovin nopeasti.

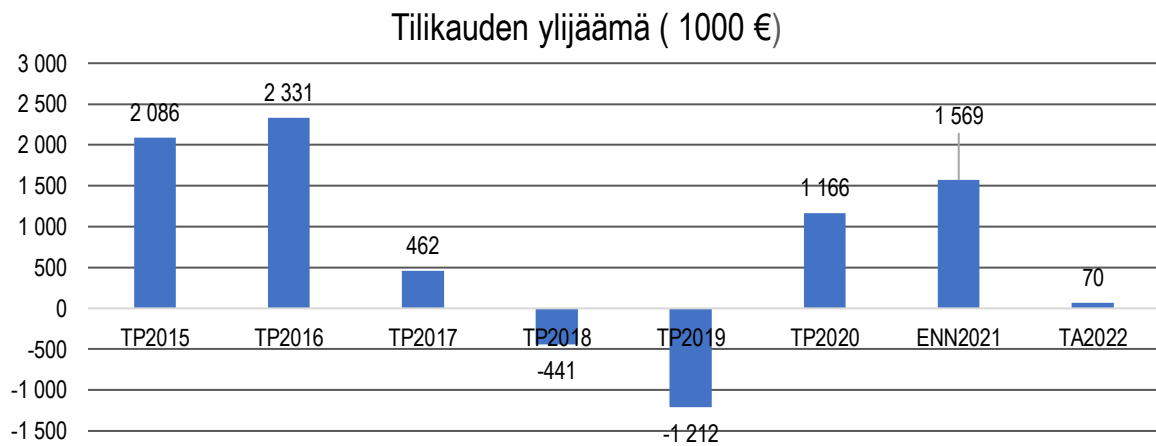
Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan edellä kuvatuilla oletuksilla pysyvän negatiivisena vuotta 2023 lukuun ottamatta. Sote-uudistuksen vaikutus kuntien verotuloihin ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä korkeamman veroprosentin ja jako-osuuden kunnallis- ja yhteisöverotuloja aiemmilta verovuosilta. Vuosina 2024–2025 kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on yli 700 miljoonaa euroa negatiivinen.

Kuntatalouden lainoista (kuntayhtymät) arviolta 4,6 mrd. euroa siirtyy pois sote-uudistuksen myötä. Tämän jälkeen kuntatalouden lainakannan kasvuvauhti hidastuu selkeästi viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna. Sote-uudistus siirtää nopeimmin kasvavat väestön ikääntymiseen liittyvät menot pois kuntataloudesta, mikä helpottaa kuntien menopaineita ja samalla veroprosenttien korotuspainetta. Kuntien tulojen ja menojen välinen epäsuhta ei kuitenkaan poistu, joten kuntataloudessa on edelleen tarve tuottavuutta ja tehokkuutta lisääville rakenteellisille uudistuksille. Henkilöstövaltaisella kunta-alalla myös palkkaratkaisujen merkitys on suuri.

On syytä huomioida, että kuntatalouden kehitysarvio laaditaan painelaskelmana, joka ei sisällä oletuksia kuntien veroprosenttien muutoksista eikä muista kuntien omista päätösperäisistä toimista tuleville vuosille. Suhteessa kevään kuntatalousohjelmaan edellä esitetystä ennusteesta ei ole suuria muutoksia. Koronavirustilanne ja mahdolliset uudet virusmuunnokset lisäävät kuitenkin myös kuntatalouden ennusteen epävarmuutta. Painelaskelman mukaan talouden sopeutustarvetta on kaikissa kuntakoryhmissä. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn olisi painelaskelman perusteella tulossa konsernin taseen kertyneen alijäämän perusteella vuonna 2022 noin 1–3 kuntaa. Arviointimenettelyyn tulevien kuntien määrän arvioidaan pysyvän samalla tasolla vuosina 2023–2025.

5.2 Muutama näkökohta Virtain talouteen

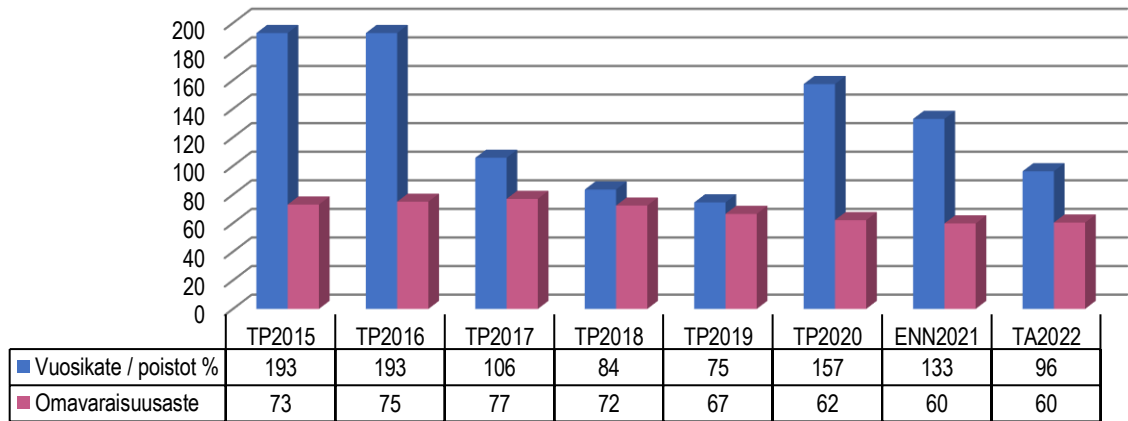
Taloushallinnon tavoitteena on antaa kunnan päätöksentekijöille hyvää ja havainnollista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta ja riskeistä. Keskeisenä keinona on tilinpäätösinformaatio. Alla olevassa kuviossa on esitetty tilikausien yli- ja alijäämien kehitys vuosina tilinpäätöstietojen 2015–2020 mukaisesti sekä ennusteet vuosille 2021 ja 2022.

Usean ylijäämällisen tilikauden jälkeen vuodet 2018 ja 2019 painuivat alijäämäisiksi. Vuonna 2017 tulosta rasittivat kertaluonteiset n. 2,1 miljoonan euron arvonalentumiset purettavista kiinteistöistä, joista huolimatta päädyttiin kuitenkin ylijäämälliseen tilikauteen. Vuosina 2018 ja 2019 alijäämässä näkyvät kasvaneet käyttömenot erityisesti koulujen väistötilojen osalta, kustannuspaine sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kertaluonteiset rakennusten purkukustannukset. Menopaineiden lisäksi alijäämään vaikuttavat heilahtelut verotulojen kertymässä sekä alenut valtionosuus. Aikaisempien vuosien ylijäämälliset tilinpäätökset ovat kuitenkin kerryttäneet ylijäämää ja mahdollistaneet investoinnit ilman merkittävää velkaantumista. Virtain kaupungin taloudellinen tilanne on siten haasteista huolimatta edelleen hyvä. Talousarvion 2022 tulokseen tuo kustannuspainetta erityisesti lastensuojelun sekä ikäihmisten palveluiden menojen kasvu ja toisaalta helpottaa valtionosuuden pysyminen hyvällä tasolla sekä myönteinen verotulokehitys. Lisäksi vuonna 2019 käynnistetyn tasapainottamisohjelman mukaiset toimenpiteet vaikuttavat positiivisesti käyttömenoihin. Talousarvioon 2022 ei sisälly merkittäviä kertaluonteisia kustannuksia. Yhtenäiskoulun valmistuminen vuonna 2021 ja siitä johtuva yhtenäiskoulun toiminnan muutto uusiin tiloihin aiheuttaa kertaluonteisia muuttokustannuksia sekä oppimateriaalien hankintakustannuksia. Vuoden 2020 toteuma oli monin tavoin poikkeuksellinen, eikä sitä voi suoraan verrata muihin vuosiin. Vuonna 2021 toiminta on osittain normalisoitunut, mutta menoja kasvattaa edelleen koronaan liittyvä suojatarvikemenojen kasvu sekä koronataustaus. Toimintatuotot ovat pääosin palautuneet normaalitasolle, mutta asiakasmaksulain muutos vaikuttaa vähentävästi osaan maksutuotoista. Verotulojen kertymä vuonna 2021 on ollut ennusteita parempaa, millä on merkittävä vaikutus vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen. Tämän hetken ennusteen mukaan vuosi 2021 olisi noin 1,569 miljoonaa ylijäämäinen ja vuosi 2022 olisi noin 0,070 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

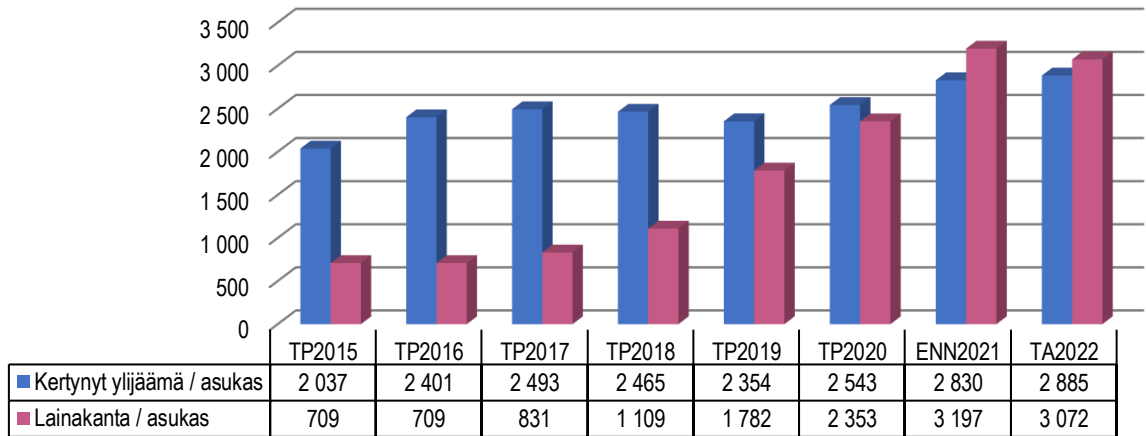
Tunnusluku vuosikate/poistot kertoo vuosikatteen osuuden poistojen kokonaismäärästä. Talous on kestävällä tasolla ilman lisälainottoa, jos vuosikate riittää kattamaan poistot kokonaisuudessaan eli tunnusluku on 100 % tai sen yli. Tilinpäätöksissä vuosilta 2015 – 2017 tämä toteutui, mutta tilinpäätöksissä 2018 - 2019 tunnusluku jäi alle 100 %:n. Tilinpäätöksessä 2020 tulo-rahoitus toteutui erityisesti valtionosuuksien ansiosta hyvin, joten vuosikate ylitti poistot selkeästi. Ennusteiden mukaan tunnusluku olisi edelleen yli 100 %:n vuonna 2021, mutta jäisi hieman alle 100 %:n vuonna 2022. Alitus johtuu vuosikatteen jäämisestä aiempaa alhaisemmalle tasolle käyttömenojen kasvun sekä tulopohjan heikkenemisen johdosta sekä toisaalta poistojen kasvaessa yhtenäiskouluinvestoinnin valmistuessa.

Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman suhteesta koko pääomaan. Vuosien 2015 - 2017 hyvien tuloksien ansiosta omavaraisuusaste nousi. Vuosina 2018 - 2020 omavaraisuusaste hieman laski alijäämäisestä tilinpäätöksestä sekä lainamäärän kasvusta johtuen. Vuosina 2021 - 2022 omavaraisuusaste tulee todennäköisesti edelleen alenemaan johtuen investointien edellyttämästä lainanotosta. Omavaraisuusasteeseen vaikuttavat myös muiden tase-erien kehitys, joita ei budjetoida, joten ennustaminen on hieman epätarkempaa. Kriisikunnalla tunnusluku on alle 50 %.

Virtain kaupungilla on kertynyt ylijäämää per asukas 31.12.2020 tilanteessa 2 543 euroa. Kertyneen ylijäämän määrä on kuntiin verrattuna keskimääräistä tasoa (2 293 tilinpäätökset 2020) parempi.

Vuosien 2019 ja 2020 aikana kokonaislainamäärä kasvoi. Vuoden 2021 aikana lisälainaa on nostettu 7,0 miljoonaa euroa. Lainamäärä per asukas on Virroilla pitkään ollut alhainen, vuoden 2021 loppuun mennessä lainamäärä tulee nousemaan ennusteen mukaan 3 197 euroon/asukas, kun lainamäärä per asukas on kunnissa keskimäärin 3 448 euroa/asukas (tilinpäätökset 2020). Talousarviovuoden ja taloussuunnitteluvuosien aikana on nähtävissä lainamäärän kasvu kaupungin investoidessa merkittävästi myös lähivuosina ja laina per asukas tulee todennäköisesti nousemaan kuntien keskiarvoon tai lähelle sitä. Todennäköisesti myös kuntien keskimääräinen lainakanta tulee lähivuosina nousemaan edelleen, koska kuntien investointitarpeet ovat korkeat ja kuntien velkaantumisen ennakoidaan olevan kasvussa.

5.3 Toimintakatteen (=nettomenojen) kehitys

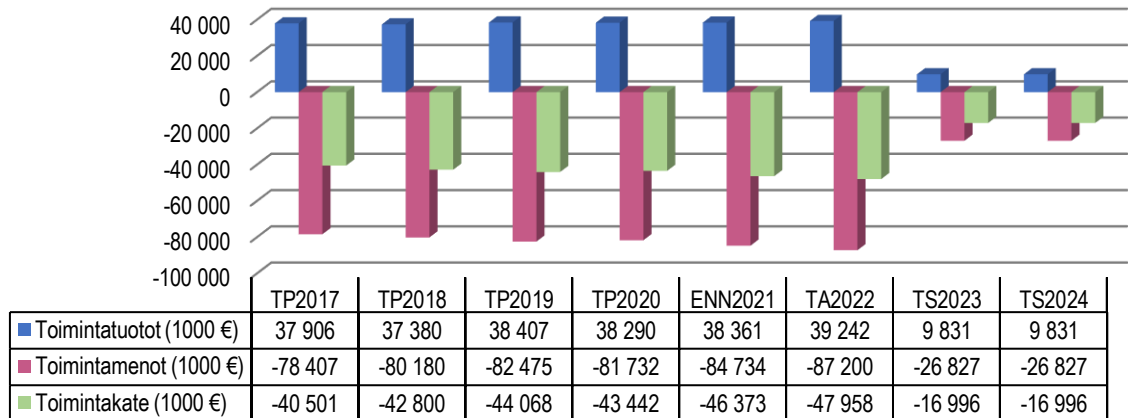
Toimintakatteella tarkoitetaan toimintatulojen ja –menojen erotusta. Toimintakatteen kehitykseen vaikuttavat asukasluvun muutos, väestön ikärakenteen kehitys ja tehtävien lisäykset sekä vähennykset. Tutkimusten mukaan toimintatulojen ja -menojen erotus, toimintakate, on parempi tapa arvioida talouden kehitystä tulevaisuuteen kuin yksittäisten toimintatulojen ja –menojen tarkastelu.

Toimintakatteen vuosittainen kehitys kertoo siitä, paljonko enemmän (tai vähemmän) kyseisenä vuonna palvelutuotannosta jää maksettavaksi verorahoituksella (verotulot + valtionosuudet). Vuodesta 2016 alkaen toimintakate on vuosittain kasvanut. Vuosina 2018 ja 2019 toimintakatteen kasvuun vaikuttavat osaltaan merkittävät kerta- luonteiset purkukustannukset, mutta myös työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset ja kilpailukykysojimuksen liittyvien menoleikkausten päättymisen. Vuoden 2020 maltillisemmassa kasvussa näkyy tasapainottamisohjelman toteuttaminen sekä aiempia vuosia vähäisemmät purkukustannukset. Vuosina 2021 ja 2022 kasvua aiheuttaa puolestaan erityisesti sosiaalipalvelujen (lastensuojelu sekä ikäihmisten palvelut) kasvu sekä panostukset ict-palveluihin. Talousarviovuonna 2022 toimintakatteen kasvuun vaikuttaa myös teollisuushallien siirto perustettavalle yhtiölle vuoden 2022 alusta alkaen. Toimintamenojen kasvun pitäminen maltillisena on talouden kantokyvyn peruslähtökohta tilanteessa, jossa toimintatuotot eivät kasva, verotulokertymä kasvaa hitaasti ja valtionosuudet ovat tulevaisuudessa epävarmat.

Alla on kuvattu toimintakatteen kehitys vuodesta 2017 talousarviovuoteen 2022 saakka.

Toimintakatteen kehitys	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022
Toimintakate, 1000 €	-40 501	-42 799	-44 068	-43 442	-46 373	-47 958
Muutos %	0,7 %	5,7 %	3,0 %	-1,4 %	6,7 %	3,4 %

Toimintatuottojen, -kuluja ja –katteen kehitys vuodesta 2017 alkaen.

Toimintatuotot suhteessa toimintakuluihin olivat tilinpäätöksessä 2020 noin 19,9 % (ilman Ruoveden vaikutusta). Tämän osan toiminnasta saatavilla tuloilla voidaan rahoittaa ja loppu on rahoitettava verorahoituksella. Toimintatuotoista merkittävä osuus muodostuu Ruoveden maksuosuudesta sosiaali- ja terveystalouksista, jolloin palvelutuotannon menojen muutos vaikuttaa suoraan maksuosuuteen. Toimintamenot ovat viime vuosina kasvaneet väestötilakustannusten, purkukustannusten sekä sosiaali- ja terveystalouksien menojen kasvun johdosta. Suunnitteluvuosina menoihin ja tuloihin vaikuttaa soite-uudistus, jossa merkittävä osa toiminnasta siirtyy hyvinvointialueille. Talousarviovuonna 2022 menojen kasvu ilman kertaluonteisia purkukustannuksia on noin 3,0 %.

5.4 Katsaus keskeisiin muutoksiin vuonna 2022 sekä taloussuunnitteluvuosiin

Talousarviovuosi 2022 on taloudelliselta kantokyvyltään vuoden 2021 ennustetta heikompi. Kantokykyyn vaikuttaa erityisesti toimintamenojen kasvu. Talousarviovuoden valtionosuusennuste on hieman korkeampi kuin vuoden 2021 valtionosuuden ennuste. Menot kasvavat erityisesti koti- ja vanhustyössä, suun terveydenhuollossa sekä sosiaalityössä. Toiminnalliset muutokset ja valtionosuuden ja verotulojen myönteinen kehitys mahdollistavat palvelutuotannon säilyttämisen pääsääntöisesti ennallaan.

Kaupungin talousarvion kannalta haasteellisimmat erät liittyvät lastensuojeluun, koti- ja vanhustyöhön sekä erikoissairaanhoidon heikkoon ennustettavuuteen. Asumis- ja laitoshoidon lisääntynyt paikkatarve voi syntyä hyvin äkinäisesti (esim. lastensuojelun osalta) eikä sen kokonaismäärää voida talousarviossa täysin ennustaa.

Vuodelle 2022 toimintaan liittyy seuraavia organisatorisia tai muita muutoksia:

- 1 Kolme teollisuushallia siirretään 1.1.2022 alkaen perustettavalle yhtiölle. Tämä heikentää kaupungin toimintakatetta ja vähentää poistoja.
- 2 Vuonna 2020 päätettiin siirtää lupapalvelulautakunnan alainen toiminta osaksi hallinto- ja elinvoimaosastoa. Talousarviovuoden 2022 aikana toimintaa kehitetään edelleen tukemaan kaupungin elinvoiman kehittymistä.
- 3 Vuoden 2022 aikana jatketaan valmistelua kaupungin asuinrakennusten siirtämiseksi Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille.
- 4 Sote-uudistukseen valmistautumisen vaikutukset heijastuvat perusturvan lisäksi myös keskushallintoon sekä tekniseen toimeen.

Haasteet taloussuunnitteluvuosina

Vuoden 2022 haasteena on edelleen ikärakenteen tuoma kasvanut yli 65-vuotiaiden tehostetun palveluasumisen tarve. Vuonna 2018 valmistunut Vihriälän ryhmäkoti on tuonut helpotusta paikkatarpeeseen, mutta myös lisännyt haasteita käyttötalouteen. Vuoden 2021 aikana Keiturin Sote Oy on aloittanut Attendon sijaan tehostetun asumispalvelun tuottajana Keiturin Helmi -yksikössä.

Siitä huolimatta, että järjestämisvastuu ikäihmisten palveluista siirtyy taloussuunnitteluvuosina hyvinvointialueelle, tullaan alueella edelleen tarvitsemaan palveluita samaan tapaan kuin aikaisemminkin. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu tehostetun asumispalvelun ja ikäihmisten laitoshoidon osalta 151 paikkaan talousarvion 2021 tapaan. Laskennallinen tarve vuodelle 2022 olisi noin 136 paikkaa. Virroilla kotona asuvien määrä on hieman koko maata alhaisempi mihin vaikuttaa muun muassa pitkät etäisyydet. Tämänhetkisen tilanteen mukaan Virroilla tehostetun palveluasumisen piirissä onkin noin 13 % yli 75-vuotiaista. Laskennallisessa paikkatarpeessa on kuitenkin huomioitu se, että Virroilla tehostetun palveluasumisen tarve on hieman koko maata korkeampi muun muassa pitkien etäisyyksien johdosta.

Vuonna 2022 paikkamääriin ei ole tulossa olennaisia muutoksia vuoteen 2021 verrattuna. Mikäli kehitys jatkuu samansuuntaisena, tulee tarvittavien paikkojen määrä edelleen kasvamaan noin 160:een. Vuodesta 2023 alkaen palvelut tuottaa hyvinvointialue, joka vuokraa kunnan käytössä olevat sosiaali- ja terveydenhuollon tilat vähintään kolmeksi vuodeksi. Selvää kuitenkin on, että tarvetta erityisesti ikäihmisten asumispalveluille on alueella myös tulevaisuudessa. Vuoden 2022 paikat ovat seuraavat:

	Laitoshoito	Tehostettu palveluasuminen	Tuettu asuminen	Yhteensä
Keiturinpuiston vanhainkoti	18	40	-	58
Vihriälä-koti	-	30	-	30
Keiturin Helmi	-	27	-	27
Ulkopuoliset palveluntuottajat	-	35	1	36
Yhteensä	18	132	1	151

Vuosien 2018 - 2021 toimintamenoissa onkin nähtävissä, että ikäihmisten palveluissa menot ovat kasvaneet johdettujen paikkojen lisäyksistä. Vähennystä paikkamääriin on viime vuosina syntynyt Keiturinpuiston toiminnan painottuessa aiempaa enemmän tehostettuun palveluasumiseen laitoshoidon sijasta. Ulkopuolisilta ostettavat paikat eivät ole kuitenkaan vähentyneet odotetusti.

Ennusteiden mukaan Virtain väestö on voimakkaasti ikääntyvää. Siitä huolimatta, että merkittävä osa kustannuksista tulee siirtymään hyvinvointialueille, on tulevina vuosina edelleen tärkeää houkutella kuntaan työikäistä väestöä, jotta alueen yrityksiin ja kunnan toimintoihin riittää työntekijöitä ja syntyvyys ei alenisi. Alentuneen syntyvyyden johdosta koulujen oppilasmäärät ja päivähoitoa tarvitsevien määrät tulevat edelleen alenemaan. Tämä aiheuttaa tarpeen opetustoimen ja varhaiskasvatuksen sopeuttamiseksi tarvetta vastaavalle tasolle. Oppilasmäärän aleneminen ja toisaalta väistötiloista aiheutuva kustannusten nousu näkyvät jo oppilaskohtaisten kustannusten voimakkaana kasvuna viime vuosina. Toimenpiteisiin on jo ryhdytty, mutta niitä tullaan tarvitsemaan edelleen, koska syntyvyys näyttää pysyvän yhä alhaisella tasolla, vaikka on hieman viime vuosina kohentunutkin. Yhtenäiskoulun valmistuminen tulee vähentämään kustannuksia hieman väistötilojen poistuessa, mutta ei yksin riitä alentamaan yksikkökustannuksia, mikäli oppilasmäärä laskee ennakoitusti.

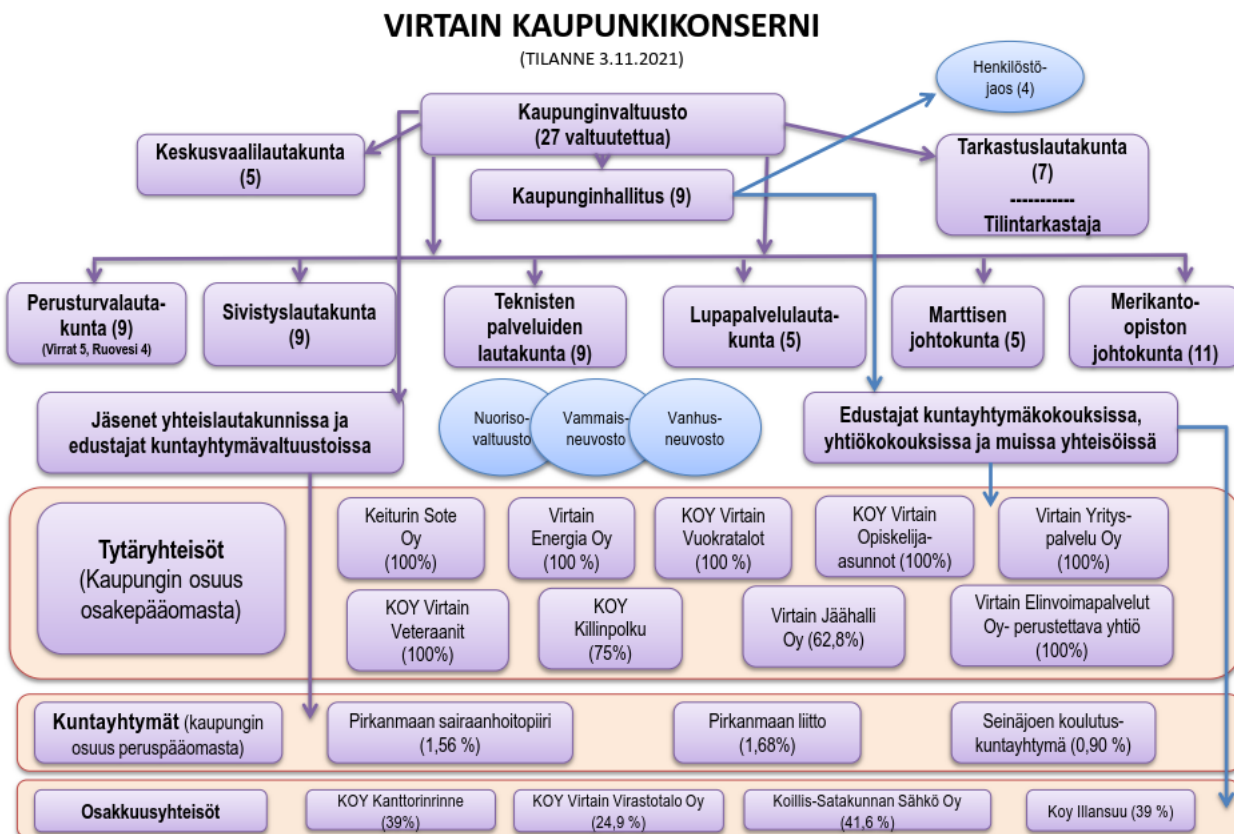
Väestörakenteen vinoutuminen aiheuttaa myös sen, että verotulot tulevat väistämättä laskemaan, mikä korostaa menojen tasapainottamistarvetta.

Sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen vaikutus Virtain kaupungin talouteen

Talousarvio ja –suunnitelma laaditaan voimassaolevan lainsäädännön mukaan. Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä tulee voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Sote-uudistuksen vaikutus on huomioitu valtiovarainministeriön laskelmien sekä vuoden 2022 talousarvion taloussuunnitelmavuosina 2023-2024. Suunnitelmavuosina verotulot ja valtionosuudet on huomioitu Kuntaliiton veroennustekehikon sekä valtiovarainministeriön painelaskelman perusteella. Toimintamenot ja –tuotot on huomioitu talousarvion 2022 pohjalta siten, että niistä on poistettu maakunnalle siirtyvien toimintojen tuotot ja kulut. Kuntaan jäävän toiminnan osalta on poistettu siirtyvään toimintaan liittyvät tulot kuten tukitoimintojen veloitukset. Sosiaali- ja terveystalouden kiinteistöjen tuotot on huomioitu nykytasolla. Lopulliseen rahoitukseen tulee vaikuttamaan vuosien 2021-2022 siirtyvien palveluiden kustannusten kehitys. Hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen vuokrataso ei ole vielä tiedossa, myös tukipalvelujen kustannuksiin ja muihin eriin liittyy vielä epävarmuutta. Taloussuunnitelmavuosina menojen ennakointi kuitenkin kokonaisuutena helpottuu, kunhan kuntiin jäävät palvelut varmistuvat. Taloussuunnitelmavuosien budjetoinnissa on epävarmojen erien osalta pyritty noudattamaan erityistä varovaisuutta. Tämän hetken tietojen perusteella taloussuunnitelmavuodet olisivat päätymässä ylijäämäisiksi ja taloussuunnitelma on siten tasapainossa.

6 TYTÄRYHTIÖT JA LIIKELAITOS MARTTINEN

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Keiturin Sote Oy:n, Virtain Energia Oy:n, Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin (9.9.2021 saakka), Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan ja Virtain Yrityspalvelut Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä. Virtain kaupungin konserni on kuvattu alla olevassa kaaviossa.

6.1 Kaupunkikonsernin tavoitteet

Valtuusto linjaa **kuntastrategiassa** kunnan omistajapolitiikan. Konserniyhtiöillä on aina jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja ne toteuttavat kunnan kokonaisuutun perustuen tuloksellisesti omistajan tavoitteita. Kokonaisedun määrittelyä selkeyttää se, että valtuusto kuntastrategiaa ja siihen liittyvää omistajapolitiikkaa koskevassa päätöksenteossään selkeästi määrittää ne pitkän aikavälin tavoitteet, joita kunnalla on omistuksiinsa liittyen.

Virtain kaupungin konsernin talousarvion tavoitteiden lähtökohtana on kaupunginvaltuuston 19.2.2018 hyväksymä kaupunkistrategia ja siitä johdetut tavoitteet omistajan näkökulmasta. Virtain kaupungin strategian Onnistu Virroilla- Tiekartta tulevaisuuteen kivijalat ovat henkilöstö ja talous.

Keskeisiä tavoitteita, joita strategian avulla mitataan, ovat:

Onnistuva Virrat - Virroilla pysäytetään väkiluvun väheneminen vuoteen 2021 mennessä

Kumppanien kanssa vahva Virrat - Virroilla pidetään kumppanien kanssa palvelut lähellä

Vastuullinen Virrat - Virroilla huolehditaan vastuullisesti kaikista kuntalaisista

Uudistuva Virrat - Virroilla uudistetaan toimintatapoja, toteutetaan kokeiluja ja hyväksytään myös niihin liittyviä riskejä.

Strategiassa on lisäksi asetettu mittareita kaupunkikonsernin kehityksen osalta. Omistajapoliittisissa linjauksissa on asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Seuraavassa on asetettu taloudellisia tunnuslukutavoitteita kuntakonsernille keskeisten tunnuslukujen osalta. Tulovina vuosina konsernin tunnusluvuissa tulee tapahtumaan heikkenemistä, koska emokunnan velkaisuus kasvaa merkittävien investointien myötä. Myös Pirkanmaan sairaanhoitopiirin velkaisuus kasvaa ja vuosikate heikkenee Koronaepidemian johdosta. Vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätöksissä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin osuus konsernin veloista on noin 24 %. Tavoitteet on asetettu perustuen tilinpäätökseen 2020, emokaupungin talousarvioon sekä konserniyhtiöiden talousarvioihin.

Konsernille asetetut tavoitteet	TP 2020	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Konsernin toimintatulot / toimintamenot %	55,2 %	> 55 %	> 55 %	> 55 %
Konsernin vuosikate % poistoista	173,0 %	> 100 %	> 100 %	> 100 %
Konsernin omavaraisuusaste %	54,1 %	> 55 %	> 55 %	> 55 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	45,6 %	< 50 %	< 50 %	< 50 %
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	4 511 €	< 7 000 €	< 7 000 €	< 7 000 €

6.2 Keiturin Sote Oy

Keiturin Sote Oy tuottaa terveydenhuoltolaissa (1326/2010) sekä sosiaalihuoltolainsäädännössä kunnan järjestämisvastuulle määrättyjen ja itsehallinnon nojalla itselleen ottamiensa tehtävien tuottamisen palvelutuotantona siten kuin niistä on määrätty lainsäädännössä, asetuksissa ja kuntien toimintaa valvovien viranomaisten ohjeissa ja suosituksissa. Palvelut tuotetaan lähipalveluina Virrat-Ruovesi yhteistoiminta-alueen kuntalaisille.

Keiturin Sote Oy:n hallituksessa on kuusi jäsentä ja yhtiön toimitusjohtajana on 4.3.2019 alkaen toiminut Jari Kolkkinen.

Palvelutuotannosta on sovittu Virtain kaupungin, perusturvalautakunnan ja Keiturin Sote Oy:n välisellä palvelusopimuksella. Sopimus on voimassa määräajan 15 vuotta, alkaa 1.1.2016 ja päättyy 31.12.2030. Tämän jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevana sopimuksena.

Virtain kaupunki päättää asiakasmaksujen periaatteista sekä niiden tasosta ja myöntää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaisen alennuksen tai vapautuksen maksusta. Asiakasmaksuihin sisältyvät annettuun palveluun liittyvät käyntimaksut, ylläpito- ja palvelumaksut, ateriat sekä vuokrat, mitkä mihinkin palveluun liittyvät. Palveluntuottaja laskuttaa maksut. Asiakasmaksut tulevat Virtain kaupungin hyväksi. Kaupunki maksaa palvelutuotannosta yhtiölle.

Sopimuksen tarkoituksena on turvata laadukkaat lähipalvelut ja työpaikat Virtain kaupungin ja Ruoveden kunnan maantieteellisellä alueella. Sopimuksen tavoitteena ovat lähipalveluiden laadun ja saatavuuden säilyttäminen vähintään nykytasolla, asiakaslähtöisten ja vaikuttavien palveluiden tuottaminen, palvelurakenteen tasapainoinen ylläpito ja kehittäminen huomioiden julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat, alueen elinvoimaisuuden tukeminen ja kustannuskehityksen hallinta.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Tilauksen toteutuminen	Sovitussa tilaussummassa pysyminen tai sen alittaminen
Tilauksen toteutuminen	Tilattujen palveluiden toteuttaminen laadukkaasti hoitotakuun ja muiden lakisääteisten velvoitteiden mukaisesti.

6.3 Virtain Energia Oy

Kuntalain 2 a §:n mukaan kunnan hoitaessa 2 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Tehdyn arvion perusteella kaupungin tuli yhtiöittää kaukolämpöliiketoiminta sekä teollisuuskiinteistöjen vuokraustoiminta.

Virtain kaupunginhallitus on kokouksessaan 1.6.2015 188 § perustanut lämpölaite- ja liiketoiminnan yhtiöittämistä varten kaupungin 100 % omistaman Virtain Energia Oy:n. Yhtiön hallitukseen on valittu kolme jäsentä ja yhtiön toimitusjohtajaksi Virtain kaupungin maanrakennusmestari 1.6.2017 alkaen toistaiseksi voimassaolevalla sopimuksella.

Virtain Energia Oy tuottaa jatkossa kaukolämpöliiketoiminnan kaupungilta vuokraamissaan toimitiloissa ja kaukolämpöverkossa. Yhtiön liikevaihto on noin 2,3 miljoonaa euroa, josta 0,5 miljoonaa euroa kaupungin tilojen lämmityksestä. Vuodelle 2022 on esitetty 2,5 % suuruista korotusta kaukolämmön hintaan. Yhtiön budjetoitu tulos ennen veroja on noin +65.600 euroa.

Vuoden 2022 aikana on tarkoituksena rakentaa Nallelan uuden kaava-alueen kaukolämpöputkiston 1. vaihe sekä siirtää Nallelan nykyinen varakeskus Sampolaan. Investoinneissa on lisäksi varauduttu uusien liittymien rakentamiseen sekä mahdollisiin ennalta arvaamattomiin peruskorjauksiin.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 40 000
Lämmön toimitusvarmuus	Ei merkittäviä häiriöitä lämmön toimituksessa
Uusien liittymien määrä	≥ 3

6.4 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy toimii vuokraten teollisuustiloja yrityksille. Hallitus koostuu neljästä jäsenestä ilman varajäseniä. Virtain Yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana on toiminut 1.12.2020 alkaen Ari Juvakka, hän toimii myös Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen ja Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden toimitusjohtajana.

Yhtiöllä on omistuksessaan viisi vuokrattavaa kiinteistöä, joista suurin osa on vuokralla tuotannollisessa toiminnassa. Vuoden 2016 alusta alkaen kaupungin omistamat teollisuuskiinteistöt on välivuokrattu Virtain Yrityspalvelu Oy:lle, joka hoitaa vuokraamisen kaupungin puolesta. Vuoden 2022 alusta alkaen kaupungin omistamat teollisuusrakennukset tullaan siirtämään perustettavalle yhtiölle, johon myös Virtain Yrityspalvelu Oy:n toiminta on tarkoitus yhdistää vuoden 2022 aikana. Viime vuosina yhtiön talous on kehittynyt myönteisesti ja yhtiö on tehnyt vuosittain positiivisen tuloksen, myös vuonna 2021 yhtiön tulos on muodostumassa positiiviseksi. Yhtiön tilat ovat 100 %-sesti vuokrattuna. Yhtiö on vuoden 2021 aikana myynyt yhden omistamistaan halleista vuokralaiselleen.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 20.000
Vuokrausaste	100 %
Teollisuushallien vuokraustoiminnan yhdistäminen perustettavan yhtiön kanssa	Toteutunut vuonna 2022

6.5 Virtain Elinvoimapalvelut Oy – perustettava yhtiö

Kaupunginvaltuusto on 29.3.2021 päättänyt uuden yhtiön perustamisesta ja kaupungin teollisuus- ja tuotantokäytössä olevien rakennusten siirtämisestä perustettavaan yhtiöön noudattaen liiketoimintasiirron periaatteita. Kaupunginhallitus on 6.9.2021 päättänyt yhtiön perustamisesta. Uuden yhtiön on tarkoitus aloittaa toimintansa 1.1.2022 alkaen, jolloin myös omaisuuden siirto on tarkoitus toteuttaa. Jatkossa kaupungin elinkeinotoiminnan käytössä olevien rakennusten vuokraustoiminta on tarkoitus keskittää uuteen perustettavaan yhtiöön. Tämä tarkoittaa Virtain Yrityspalvelut Oy:n vastaavan toiminnan siirtämistä uuteen yhtiöön. Virroilla on tarve uuden teollisuus- tai vastaanottohallin rakentamiselle. Mahdollinen uuden hallin rakentaminen tulisi uuden yhtiön vastuulle ja kaupunki toimisi mahdollisesti hankkeen takaajana kuntalain säädökset huomioiden.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	100 %
Uuden hallihankkeen käynnistäminen	Toteutus suunnitelma valmis vuoden 2022 aikana

6.6 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloilla on lokakuussa 2021 yhteensä 233 vuokrattavaa huoneistoa neljästätoista kiinteistössä. Vuokrausaste on noussut edellisvuodesta ollen n. 90 % (ed. vuonna 85 %). Vuokrausastetta on lisännyt myös kaupungin elinvoimapakettiin sisältyvä vuokrahuojennus. Yhtiöllä on lisäksi tyhjillään Koivulantie 2:ssa sijaitseva tyhjillään oleva kerrostalo, jota ei ole huomioitu vuokrausasteen laskennassa. Tyhjillään olevan rakennuksen mahdollinen jatkokäyttö tai purkaminen on vielä avoinna. Yhtiö on vuoden 2021 aikana purkanut Louhenkatu 4:ssä tyhjillään olleen rivitalon.

Vuoden 2022 talousarvio on laadittu nykyisellä vuokratasolla. Talousarviossa ennakoitujen kustannusten nousut ovat maltillisia. Tulostavoitteena vuodelle 2022 on ylijäämäinen tulos. Vuosina 2020 ja 2021 on selvitetty vaihtoehtoja kaupungin omistamien vuokra-asuntojen siirrosta Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille. Vuoden 2021 lopulla tullaan tekemään selvitys asuntojen siirrosta sekä mallinnus yhtiön taloudesta siirron jälkeen. Mikäli yhtiö tulee tekemään Koivulantie 2:ssa mittavan peruskorjauksen, tulee se tarvitsemaan rahoitusta joko kaupungilta tai ulkopuolisilta rahoittajilta.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	90 %

6.6.1 Linjatiet 1 ja Linjatiet 5

Linjatiet 1 ja 5 vuokrataso pidetään ennallaan. Vuokraustilanne on kummassakin pysynyt hyvällä tasolla. Vuokrausaste lokakuussa 2021 oli molemmissa 100 % (ed. vuosi 100 % Linjatiet 1 ja 100 % Linjatiet 5).

Kaikista kohteista tehdään evl:n mukaiset maksimipoistot.

6.7 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat muodostuvat kolmesta talosta, A, B ja C. Vuonna 2015 B-talo muutettiin ikääntyneiden päivätoiminnan käyttöön sekä kotihoidon tiloiksi. Opiskelija-asuntoloiden suhteen vuosi 2019 on

ollut edelleen taloudellisesti vaikea. Tuotot eivät riitä vuonna 2020 kulujen kattamiseen ja tilikauden tulos vaipuu negatiiviseksi ilman kaupungin myöntämän avustuksen vaikutusta. Vaikka B-talon osalta koti- ja vanhustyö maksaa vuokraa koko talosta, kahden muun talon käyttöasteen heikko tilanne vie myös vuoden 2020 tappiolliseksi. Yhtiön oma pääoma on negatiivinen, mistä on tehty osakeyhtiölain mukainen ilmoitus kaupparekisteriin.

Opiskelijoiden määrän väheneminen viime vuosina on johtanut siihen, että tarjontaa on selvästi kysyntää enemmän. Vuonna 2021 Virroilla jatketaan runsasta ja monipuolista tapahtumatarjontaa. Virtain keskustassa haaste on majoituspaikkojen vähäisyys. Kesähotellitoiminta on päätynyt kesään 2021. Uuden yrittäjän kanssa on tehty sopimus A- ja C- rakennusten vuokrauksesta ympärivuotisesti 16.8.2021 alkaen. Uusi yrittäjä vuokraa asuntoja sekä lyhyt- että pidempiaikaiseen tarpeeseen. Asuntoja on tarjolla edelleen myös opiskelijoille. Vuonna 2020 hyväksytyin elinvoimapaketin mukaista tukea opiskelijoiden asumiseen esitetään talousarviossa jatkettavaksi myös vuonna 2022.

Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntolat on ajautunut taloudellisiin vaikeuksiin opiskelija-asuntolan haasteellisen tilanteen vuoksi. Toimintavaihtoehtoja on kartoitettu yhdessä kaupungin ja yhtiön hallinnon kanssa sekä neuvoteltu Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen sekä Valtiokonttorin kanssa eri vaihtoehtoista. Pidemmällä tähtäimellä rakennusten myynti on yhtiön kannalta tavoiteltavin vaihtoehto. Asumisen- rahoitus- ja kehittämiskeskus on myöntänyt rajoituksista vapauttamisen yhtiön omistuksessa olevien rakennusten myötä, joten rakennusten myynti on mahdollista käynnistää. Tässä yhteydessä tullaan hakemaan Valtiokonttorilta tervehdyttämistukea.

6.8 Kiinteistö Oy Tyrkönrivi

Kiinteistö Oy Tyrkönrivin omistuksessa ollut rakennus myytiin vuonna 2020 eikä yhtiöllä ole ollut sen jälkeen toimintaa. Yhtiö asetettiin vapaaehtoiseen selvitystilaan vuoden 2020 lopussa ja selvitystila on päätynyt yhtiön purkautumiseen, joka rekisteröity 9.9.2021.

6.9 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit hallinnoi 15 huoneistoa ja vuokrausaste lokakuussa 2021 on 100 %.

Vuokria ei ole päätetty korotettavan. Keskimääräinen neliövuokra on 7,70 €/kk. Remontoitujen huoneistojen osalta on päätetty, että neliövuokra on korkeampi, mikäli vuokralaiseksi valitaan ei-sotaveteraaneja tai heidän puolisoitaan.

Korjaukset on tehty tulorahoituksella. Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on hyvä. Yhtiön tulee säilyttää taloustilanne hyvällä nykytasolla.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	95 %

6.10 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolku hallinnoi 15 huoneistoa ja vuokrausaste oli lokakuussa n. 60 %. Virtain kaupunki omistaa yhtiöstä 75 % ja Suominen Oyj 25 %. Suominen Oyj on tarjonnut osakkeitaan Virtain kaupungin ostettavaksi, kaupunginhallitus on 10.2.2020 päättänyt, että Virtain kaupunki ei ole tässä vaiheessa kiinnostunut hankkimaan lisää yhtiön osakkeita.

Yhtiön tulos on viime vuosina ollut negatiivinen johtuen vuokrausasteen alhaisuudesta. Yhtiö on tehnyt viime vuosina toimenpiteitä käyttömenojen alentamiseksi, mikä ei ole kuitenkaan riittänyt nostamaan tulosta positiiviseksi. Yhtiön vuoden 2022 talousarvio on n. -8.970 euroa tappiollinen. Tuloksen ennakoidaan heikkenevän vuokratuottojen alenemisen sekä käyttömenojen kasvun johdosta. Käyttömenojen kasvu aiheutuu pääosin lämmityskustannusten kasvusta. Yhtiön oma pääoma on painunut negatiiviseksi tilinpäätöksessä 2020.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Vuokrausaste	> 60 %

6.11 Virtain Jäähalli Oy

Kaupunki omistaa Virtain Jäähalli Oy:stä 62,8 % tavoitteenaan turvata edellytykset aktiiviseen harrastustoimintaan. Virtain Jäähalli Oy:lle asetettuna tulostavoitteena on selviytyä käyttömenoista sekä lainojen lyhennyksistä omalla tulorahoituksella. Yhteistyö- ja avustussopimus kaupungin ja yhtiön välillä on tarkastettu vuonna 2012.

Jäähalliin on tarve hankkia joustokaukalo, joka mahdollistaisi hallin käytön laajemmin jääkiekkjoukkueiden harjoittelussa ja lisäisi siten hallin käyttöastetta. Kaupunki omistaa nykyisen kaukalon. Joustokaukalon hankintaa valmistellaan yhdessä yhtiön, kaupungin sekä Virtain Kiekko-Karhujen kanssa. Muilta osin yhtiöllä ei ole merkittäviä investointitarpeita.

Yhtiön tilinpäätökset 2015 - 2019 ovat olleet lievästi tappiollisia, mutta yhtiö on kyennyt selviytymään käyttömenoista ja lainanhoitokuluista tulorahoituksella. Vuonna 2020 tappio syveni koronaepidemian johdosta, toiminta jouduttiin lopettamaan ennenaikaisesti keväällä 2020. Poikkeukselliset tapahtumat vuonna 2020 ovat heikentäneet myös yhtiön maksuvalmiutta. Yhtiön henkilökunta on siirtynyt 1.5.2019 alkaen kaupungin palvelukseen osaksi liikuntapaikkojen hoitoa. Yhtiö ostaa kiinteistön ja jään hoitoon liittyvät palvelut kaupungilta millä pyritään tehostamaan toimintaa kysyntää vastaavaksi.

Vuoden 2022 talousarvio perustuu 950 tunnin jääajan myyntiin vuoden 2020 tavoin. Aikaisemmin on pyritty noin 1 100 tuntiin, joka ei ole kuitenkaan toteutunut, mikä on ollut pääasiallinen syy toiminnan tappiollisuuteen. Harrastajien lisäksi opetustoimi käyttää jäähallia sopimuksen mukaiset 400 tuntia. Virtain kaupungin liikuntasihteerin on aloittanut Virtain Jäähalli Oy:n toimitusjohtajana 1.6.2019 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Taloudellisen tilanteen parantamiseksi yhtiön tulisi löytää keinoja tulojen lisäämiseen, koska nykyinen käyttö ja siitä muodostuva tulovirta ei riitä kattamaan käyttökustannuksia sekä lainanhoitokuluja etenkin, kun sähkön hinta on noussut.

Mittari	Tavoite 2022
Tilikauden tulos	≥ 0
Myyty jääaika	≥ 950 h

6.12 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 25,40 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,2 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy on osakkuusyhteisöistä merkittävin. Omistusta on edelleen keskitetty kuntiin, joilla on kiinnostusta kehittää yhtiön toimintaa. Yhtiön maksaman osingon taso on pysynyt vakaana. Vuonna 2020 osinko kaupungille oli 212.850 euroa (180.922,50 euroa vuonna 2019).

6.13 Liikelaitos Marttinen

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus. Keskukseen toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Marttisen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain (1285/2016) mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määriteltyjä tavoitteita ja tehtäviä.

Keskukseen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Nuorisokeskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävä kehitystä. Keskukseen nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja keskuksen mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen. Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Marttinen tuottaa myös Virtain kaupungin nuorisotoimen palvelut kaupungin siihen tarkoitukseen myöntämällä avustuksella.

Marttisen kokous- ja juhlatalotoiminta (elinkeinotoiminta) tukee keskuksen nuorisotoimintaa. Elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekyliä, perinnepohjainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä noin 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinnekyliän toimintaa.

Talousarviovuosi 2022

Marttisen ydintoimintaa on perusnuorisotoiminta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) ja kuten aikaisempinakin vuosina se muodostaa suurimman osan Marttisen käyttöpäivistä. Sosiaalisen nuorisotyön (Nuotta-valmennus) tarve ei ole koronaepidemian aikana vähentynyt vaan entisestään kasvanut. Vuonna 2020 alkanut koronaepidemia vaikuttaa toimintaympäristössä edelleen vahvasti uusien virusmuunnosten ja alkuvuoden hitaan rokotustahdin vuoksi ja vaikuttaa mm. asiakaskäyttäytymiseen, varausikkunan lyhentymiseen ja kansainväliseen toimintaan. Koronan viidennen aallon käynnistyttyä nyt syksyllä ja viranomaisten ohjeiden tulkinnanvaraisuus aiheutti useiden syksyn 2021 varausten siirtymisen ensi vuodelle, mikä syö v 2022 myyntikapasiteettia samalla kun heikentää v 2021 tulosta. Tiedossa on, että toimintaympäristön epävarmuus ja ennakoimattomuus eivät poistu ensi vuoden aikana. Vuonna 2022 keskitytään vahvistamaan tulorahoitusta olemassa olevien asiakkuuksien ja niiden lisäarvopalveluiden käytön vahvistamisella, tavoitteellisella uusasiakashankinnalla, asiakaspohjan laajentamisella ja asiakkaiden tarpeita vastaavilla palveluilla mm. palveluilla, jotka soveltuvat ydintoimintaan itseohjautuvasti erilaisille ihmisille ja eri osaamistasoille sekä yksilö- ja ryhmätoimintaan sekä näitä kaikkia tukevilla digitaalisilla palveluilla.

	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos TA2021/TA2022 %
Käyttöpäivät	28 249	9 823	30 000	30 000	0 %

Liikelaitos Marttiselle on asetettu 10 000 euron ylijäämäinen tulostavoite vuodelle 2022. Marttinen on toiminut liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Talousarviossa huomioidaan Marttisen sitovat toiminnalliset tavoitteet, mutta talousarvion hyväksyy Marttisen johtokunta, ja se ei sisälly kaupungin omaan talousarvioon. Tämän hetken luonnos Marttisen talousarviosta on suositusten mukaisesti talousarvion liitteenä.

7 KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupunginvaltuuston hyväksymä talousarvio on muita kaupungin toimielimiä sitova toimintaohje. Kaupunginvaltuuston päättämät tehtävät, sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetyt määrärahat ovat muutettavissa sitovuustasoltaan vain kaupunginvaltuuston päätöksellä. Muut tavoitteet ovat toimielimen toimintaa ohjaavia talousarviovuoden tehtäväkokonaisuuksia sitovaan tavoitteeseen pääsemiseksi.

Käyttötalouden sitova määräraha tulosaluekohtaisesti on toimintamenojen ja toimintatulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta voi tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli niiden erotus, toimintakate pysyy samana. Ensinnäkin on esitetty yhteenveto lautakuntakohtaisista määrärahoista. Lautakuntakohtaisissa esittelyissä sitova määräraha on selkeyden vuoksi tummennettu toimielimittäin.

Kuntalaki edellyttää kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Valtuuston ja kunnan muiden toimielinten on talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä niihin perustuvissa käyttösuunnitelmissa ja erillisbudje-teissa hyväksyttävä toimintaa ja taloutta koskevat tavoitteet. Laissa tai sen perusteluissa ei ole tarkemmin määriteltä perusteita, joilla jaottelu toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehdään. Toiminnallinen tavoite liittyy nimensä mukaisesti toimintaprosessin ohjaamiseen ja taloudellisilla tavoitteilla ohjataan kunnan tulo- ja pääoma-rahoitusta sekä resurssien jakoa.

Kaupunginvaltuusto on 19.2.2018 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2018–2021 ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Samanaikaisesti talousarvion laadinnan kanssa on käynnissä strategian laa-timinen vuosille 2022-2025. Uusi strategia pohjautuu nykyiseen strategiaan ja talousarvion 2022 tavoitteet on asetettu voimassaolevan strategian pohjalta.

Konsernistrategiassa vuosille 2022-2025 koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Talousarviovuoden toiminnallisten tavoitteiden laadinnan lähtökohtana ovat konsernistrategian yhteiset kivijalat ja tavoitteet.

Aiempiin talousarviovuosiin verrattuna toiminnallisia tavoitteita on tarkennettu. Lisäksi tavoitteita on pyritty aset-tamaan siten, että niiden toteutumisen mittaaminen olisi mahdollisimman yksiselitteistä ja luotettavaa.

KÄYTTÖTALOUS, YHTEENVETO

KAUPUNGINVALTUUSTO	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	0	0
TOIMINTAMENOT	-89 778	-106 259
TOIMINTAKATE	-89 778	-106 259
TARKASTUSLAUTAKUNTA	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	0	0
TOIMINTAMENOT	-27 180	-28 520
TOIMINTAKATE	-27 180	-28 520
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	0	0
TOIMINTAMENOT	-25 300	-25 000
TOIMINTAKATE	-25 300	-25 000
HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	2 019 185	2 194 306
TOIMINTAMENOT	-4 299 107	-4 842 793
TOIMINTAKATE	-2 279 922	-2 648 487
SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	649 229	582 095
TOIMINTAMENOT	-12 235 183	-12 056 502
TOIMINTAKATE	-11 585 954	-11 474 407
MERIKANTO-OPISTO	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	448 010	450 250
TOIMINTAMENOT	-1 441 215	-1 470 821
TOIMINTAKATE	-993 205	-1 020 571
PERUSTURVALAUTAKUNTA	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	27 592 251	28 930 560
TOIMINTAMENOT	-58 320 097	-60 734 193
TOIMINTAKATE	-30 727 846	-31 803 633
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	7 752 712	7 085 112
TOIMINTAMENOT	-8 252 999	-7 935 976
TOIMINTAKATE	-500 287	-850 864
VIRTAIN KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA2021	TA2022
TOIMINTATULOT	38 461 387	39 242 323
TOIMINTAMENOT	-84 690 859	-87 200 064
TOIMINTAKATE	-46 229 472	-47 957 741

7.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupungin ylintä päätävävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välien järjestettävillä kuntavaaleilla. Uusi valtuustokausi käynnistyi poikkeuksellisesti 1.8.2021, kun kuntavaaleja jouduttiin siirtämään koronaepidemian johdosta. Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2021–2025 yhteensä 27 valtuutettua, joiden määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrätty kuntalain 14 §:ssä. Sen mukaan valtuusto päättää:

- 1) kuntastrategiasta;
- 2) hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 14) muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Talousarviovuodelle on budjetoitu kaupunginvaltuuston toiminnasta aiheutuvat menot. Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan mm. valtuutettujen kokouspalkkiot, tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat sekä mahdolliset valtuuston koulutus- ja seminaarikustannukset. Talousarvio 2022 on hieman korkeampi kuin vuonna 2021 johtuen varauksesta valtuustosalin tekniikan nykyaikaistamiseen. Kaupunginvaltuustolla ei ole tuloja.

Taloudelliset tavoitteet

KAUPUNGINVALTUUSTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT	-78 616	-89 778	-106 259	18,4 %	-106 259	-106 259
TOIMINTAKATE	-78 616	-89 778	-106 259	18,4 %	-106 259	-106 259

7.2 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta on lakisäätöinen toimielin, jonka tulee toteuttaa sille vaalilaissa määritellyt tehtävät. Keskusvaalilautakunta vastaa valtiollisten vaalien, kuntavaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä.

Vuonna 2022 toimitetaan ensimmäistä kertaa aluevaalit, joiden varsinainen vaalipäivä on 23.1.2022

Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit.

Vaalien valmistelutöistä sekä ennakoöänestyksen ja varsinaisen vaalipäivän järjestelyistä vastaa keskusvaalilautakunta. Käytännön toimintaa hoidetaan kaupunginkansliassa. Valtio korvaa valtiollisissa vaaleissa osan kuntien vaalikustannuksista lukuun ottamatta kuntavaaleja, joiden järjestämisestä valtio ei maksa korvausta kunnille.

Hyvinvointialue vastaa aluevaalilautakunnan toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Kunnat vastaavat nykyiseen tapaan kuntien vaaliviranomaisten toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Jos kuntavaalien kanssa samanaikaisesti toimitettavista aluevaaleista aiheutuisi kunnille ylimääräisiä kustannuksia, niistä vastaisi hyvinvointialue.

Taloudelliset tavoitteet

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	0	0	0		0	0
TOIMINTAMENOT	0	-25 300	-25 000	-1,2 %	-25 300	-25 300
TOIMINTAKATE	0	-25 300	-25 000	-1,2 %	-25 300	-25 300

7.3 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talusarvioksi.

Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Kaupunginhallituksen sijaan tarkastuslautakunta valmistelee suoraan valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten ehdotuksen tilintarkastajan valinnasta. Kuntalain 122.3 § momentti säätelee sitä, että tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa tilintarkastussopimuksen noudattamista ja tehdä valtuustolle ehdotus tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille, ottaen huomioon tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa antamat lausunnot.

Kuntalain 1.6.2017 uudistuksen myötä myös arviointia koskeviin tehtäviin tuli muutoksia. Sen lisäksi, että tarkastuslautakunnat arvioivat valtuuston talusarvioiden toteutumista kunnan ja kuntakonsernin asettamien toimintojen ja talouden toteutumien osalta, lautakunta arvioi myös sitä antaako toimintakertomuksessa esitetty selvitys riittävät tiedot valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta, ja siitä onko toteuttaminen ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2022 talusarvio on lähes vuoden 2021 tasolla. Tarkastuslautakunnalla ei ole tuloja. Tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuonna 2019 ja nykyinen sopimus kattaa vuosien 2019 ja 2020 tilintarkastuksen sekä option vuoden 2021 tarkastuksesta. Tilintarkastusyhteisö kilpailutetaan vuoden 2022 alussa, jolla voi olla vaikutusta kustannuksiin. Tarkastuslautakunnalle on luottamuspaikkaneuvotteluiden tuloksena tullut yksi jäsen lisää, jolla tulee olemaan vaikutusta kustannuksiin.

Taloudelliset tavoitteet

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT						
TOIMINTAMENOT	-31 391	-27 180	-28 520	4,9 %	-28 520	-28 520
TOIMINTAKATE	-31 391	-27 180	-28 520	4,9 %	-28 520	-28 520

7.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupungin toiminta-ajatuksen ja valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksessa on 1.8.2021 alkaneella valtuustokaudella yhdeksän jäsentä. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii hallinto- ja elinvoimaosasto, joka jakautuu kahteen tulosyksikköön elinvoimapalveluihin sekä hallintoon ja talouteen. Osaston alaisuudessa toimii itsenäisenä lupaviranomaisena ja asiantuntijalautakunta lupa-palvelulautakunta, joka toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena.

Elinvoimapalveluihin kuuluvat kaupungin kehittäminen, viestintä ja markkinointi, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, maankäyttö ja kaavoitus sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivoitisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Työllistämiseen kuuluu palkkatuki-työllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Hallinnon ja talouden tulosyksikkö vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä.

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin asianhallinnan toimivuudesta sekä hallinnon valmistelusta, joista keskeisimpinä tehtävinä ovat kaupungin kirjaamoon ja asiakaspalvelupisteen ylläpitäminen, kaupunginhallituksen ja -valtuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävät, kaupungin tietosuojan kehittäminen sekä vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan ohjauksessa.

Tietohallinto johtaa, koordinoi ja kehittää koko kaupungin tietohallintoa sekä järjestää itse tai ostopalveluna kaikille asiakkailleen määriteltäviä ICT-palveluja.

Taloushallinto vastaa kaupungin taloushallinnon tehtäväalueesta sisältäen palkanlaskennan, maksuliikenteen ja kirjanpidon. Taloushallinto vastaa mm. talousarvion ja tilinpäätöksen valmistelusta sekä kustannuslaskennan ja raportoinnin kehittämisestä.

Talousarviovuosi 2022

Vuoden 2021 talousarviossa toiminta on ensimmäisen kerran yhdistetty yhdelle tulosalueelle aiemman kahden sijaan. Yhdistäminen on tehty, koska myös käytännön toiminta nivoutuu kiinteästi yhteen. Kustannuspaikat pysyvät ennallaan, joten tarvittaessa tietoa saadaan myös tarkemmalla tasolla. Vuoden 2021 alusta alkaen aikaisemmin teknisten palveluiden alaisuudessa toiminut ympäristövalvonnan osasto on liitetty osaksi elinvoimapalvelujen tulosyksikköä ja vuoden 2022 alusta alkaen myös paikkatieto ja kiinteistösihteeriin virka siirtyvät hallinto- ja elinvoimaosastolle.

Elinvoimapalvelut

Talousarviovuoden aikana elinvoimapalvelujen toiminnan painopisteenä on varmistaa edellytyksiä väkiluvun vähenemisen pysäyttämiseen kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Painopisteinä ovat yritysysteistyön kehittäminen, kuntamarkkinointi erityisesti messujen, esitteiden ja tienvarsimainonnan kehittämisen avulla, työllisyyden kuntakokeilun jatkaminen, rakennusjärjestyksen uudistaminen, kaavoituksen kehittäminen eri alueilla, Marttisen saaren kehittämissuunnitelman jatkaminen, Ranta-Keiturin uusien tonttien markkinointi, Kalettomanlahden alueen kehittäminen, toimivien lupahallinnon käytäntöjen varmistaminen sekä viestintä- ja markkinointisuunnitelman jalkauttamisen jatkaminen. Elinvoimapaketti sisältyy edelleen vuoden 2022 talousarvioon vauvarahan, opiskelija-avustuksen sekä työntekijöiden ja opiskelijoiden vuokrahuojennusten osalta. Elinvoimapaketin sisältöä on kuitenkin tarkoitus tarkastella ja kehittää aktiivisesti eri sidosryhmien palautteen mukaan.

Hallinto ja talous

Hallinnon ja talouden tulosityksikön toiminnan painopisteinä on vuoden 2021 lopulla käyttöön otettavan asianhallintajärjestelmän version käytön laaja-alainen hyödyntäminen sekä kirjaamisprosessin kehittäminen.

Taloushallinnon osalta vuonna 2022 jatkuu yhä työ vuoden 2021 alusta alkaen tulleen automaattisen talousraportoinnin kehittäminen ja raportoitavan tiedon oikeellisuuden varmistaminen. Kuntien raportoimat tiedot ovat pohjana sote-siirtolaskelmille, joten kustannusten oikea kohdentaminen on suuressa roolissa kunnan tulevan rahoituksen näkökulmasta. Automaattinen talousraportointi on tuonut merkittäviä muutoksia taloushallinnon ohjelmistoon ja myös vuonna 2022 tulee hankkia uusia ominaisuuksia raportoinnin onnistumiseksi. Tulevina vuosina raportoinnin vakiintuessa se tulee kuitenkin vähentämään manuaalisen työn määrää. Henkilöstöhallinnossa soteuudistus ja siihen liittyvän tiedon tuottaminen on suuressa roolissa vuonna 2022. Myös työehtosopimuskauden päättyminen 28.2.2022 ja mahdolliset uudet palkkatarkistukset tulevat työllistämään henkilöstöhallintoa.

Tietohallinnossa jatketaan vuonna 2021 päätettyjen uudistusten toteuttamista sekä jalkauttaa vuonna 2021 päätettävän tietohallinnon toimintasuunnitelman jalkautusta.

Soteuudistus tulee muuttamaan merkittävästi etenkin talous-, henkilöstö-, ja tietohallinnon työtehtävien määrää ja luonnetta sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyessä hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta alkaen. Tähän liittyen tulee laatia suunnitelma tukipalveluiden organisoimiseksi ns. uudessa kunnassa.

Henkilöstön määrä ja muutokset (htv)

Tulosityksikkö	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 10/2021
Elinvoimapalvelut (ilman työllistettyjä)	16,6	16,4
Hallinto ja talous	*17,2	*17,4
Yhteensä	33,8	33,8

* sis. määräaikaisen projektityöntekijän, it-tukihenkilön ja avustavan kirjanpitäjän (yht. 2,6 htv)

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO- JA ELINVOIMA-OSASTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	2 090 119	2 019 185	2 194 306	8,7 %	1 698 716	1 698 716
TOIMINTAMENOT	-3 892 059	-4 299 107	-4 842 793	12,6 %	-5 217 891	-5 217 891
TOIMINTAKATE	-1 801 940	-2 279 922	-2 648 487	16,2 %	-3 519 175	-3 519 175
Poistot	-563 817	-668 950	-754 322	12,8 %	-754 322	-754 322
Yli-/alijäämä	-2 365 757	-2 948 872	-3 402 809	15,4 %	-4 273 497	-4 273 497

* Huom. luvut sisältävät rakennus- ja ympäristövalvonnan vuosina 2021-2024

Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on vahvistettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat kaupunginhallituksen tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2022 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Kivijalkana henkilöstö	Työhyvinvoinnin ja sisäisen viestinnän kehittäminen	Kunta10 -tulosten läpikäyminen ja parantaminen Intran käyttöönotto 2022
Kivijalkana Talous	Valmistautuminen soteuudistukseen	Suunnitelma tukipalveluiden organisoimiseksi vuoden 2023 alusta alkaen laadittu
	Palvelujen kustannusten raportoinnin kehittäminen (automaattinen talousraportointi)	Koulutuksen järjestäminen henkilöstölle (laskuttajat ja ostolaskujen käsittelijät) sekä ohjeistuksen päivittäminen
Onnistuva Virrat	Kaupungin elinvoimaisuuden kehittäminen	Rakennusjärjestyksen hyväksyminen Nettomuutto positiivinen
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen Tredun, TAMK:n ja yritysten kanssa	Järjestetään Tredun kanssa yhteinen rekrytahtuma.
Vastuullinen Virrat	Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Suunnitelma terveyden ja hyvinvoinnin organisoimisesta 2023 alkaen laadittu
	Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Osallistavan budjetoinnin pilotti toteutettu
Uudistuva Virrat	Kuntamarkkinoinnin kehittäminen	Tienvarsikyltit päivitetty vuonna 2022
	Marttisaaren kehittäminen	Marttisaaren kehittämissuunnitelman jatkoimet Selvitetään yhdessä kulttuuritoimen kanssa Perinnekylän siirto Marttiselta

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP2020	TA2021	TA2022
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	5	7	2	0		
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	0	1	0	0	0
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	3	1	3	0		
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	11	9	9	4		
Oikaisuvaatimusten määrä	1	2	1	0	0	0
Tukityöllistettyjen määrä	61	39	32	36	50	50
Perustetut uudet yritykset	23	25	15	25	20	20
Lopettaneet yritykset	40	35	34	31		
Työmarkkinatuen piirissä	119	108	100	113		<100
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet	120	107	109	101	110	110
Saapuneet rakennuslupahakemukset	92	87	67	-	100	100
Rakennuslupapäätökset	101	78	79	-	100	100
Tuotetut palkkalaskelmat	17 325	17 794	17930	15 637	17900	7 720
Kirjanpitoventtien määrä	478 245	513 544	503 156	480 692	500 000	500 000

7.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Se voi tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut yksin tai muodostaa keskenään kuntayhtymiä. Kunta voi myös ostaa sosiaali- ja terveyspalveluja muilta kunnilta, järjestöiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Sairaanhoidopiirit järjestävät erikoissairaanhoidon.

Sosiaalipalveluilla tarkoitetaan kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Sosiaalityöhön kuuluu myös yleis- ja erityislainsäädännön mukaisten sosiaalihuollon tehtävien ja palvelujen toteuttaminen. Osana hyvinvoinnin edistämistä kunnan tulee järjestää sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta sekä rakenteellista sosiaalityötä.

Terveyspalvelut kattavat muun muassa erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta. Terveydenhuoltolain velvoittamana valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan toimintaa.

Virrat ja Ruovesi muodostavat perusturvan yhteistoiminta-alueen lasten päivähoidon ja ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta. Perusturvalautakunta toimii yhteislautakuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallintosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla.

Virtain kaupunki ja Keiturin Sote Oy, joka on kaupungin vuonna 2016 perustama ja 100 prosenttisesti omistama yhtiö, hoitavat sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät yhteistyössä. Viranomaispäätökset ovat kaupungin vastuulla.

Perusturvaosastoa johtaa sosiaali- ja terveysjohtaja.

Talousarviovuosi 2022

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2022) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Uudet hyvinvointialueet aloittavat toiminnan 1.1.2023 alkaen. Tällöin sote-palvelut, niissä käytettävät henkilöstö ja laitteet siirtyvät liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle.

Virtain kaupunki on osallistunut ja osallistuu edelleen aktiivisesti hyvinvointialueen valmisteluun eri hankkeissa. Tällaisia ovat mm. Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus -hanke (PirSOTE), missä yhteydessä muiden hyvinvointialueeseen liittyvien kuntien, Pirkanmaaliiton ja sairaanhoidopiirin kanssa. Hankkeen tarkoituksena on luoda nykyisten terveyskeskusten tilalle verkostomaisella tavalla toimiva sote-keskus, jossa asiakas saa oikeita palveluita oikeaan aikaan ja sujuvasti. Virtain kaupunki osallistuu lisäksi muihin yhteisiin maakunnallisiin hankkeisiin, jossa tähdätään siihen, että palvelut ovat vaikuttavuudeltaan ja tuotantotaltaan hyvinvointialueyhteensopivia.

Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantaminen ovat jatkuvasti kehitettäviä asioita, kuten myös palveluiden monialaisuuden ja yhteen toimivuuden varmistaminen. Monin eri tavoin pyritään sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten hillitsemiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutetun henkilöstön saatavuudessa on ollut viime vuosina suuria haasteita. Tilanteen odotetaan jatkuvan haasteellisena myös vuonna 2022.

Perusturvalautakunta jakautuu seuraaviin tulosalueisiin: ehkäisevä terveydenhuolto, sairaanhoito, erikoissairaanhoido, hammashuolto, sosiaalityö, kehitysvammahuolto ja koti- ja vanhustyö.

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2022 Virrat	Henkilöstö 2022 Ruovesi	Henkilöstö 9/2022 Virrat	Henkilöstö 9/2022 Ruovesi
Ehkäisevä terveydenhuolto	0	0	0	0
Hammashuolto	0,25	0,25	0,25	0,25
Hallinto ja sosiaalityö	11,5	8,5	10,5	7,5
Yhteensä	11,75	8,75	10,75	6,75

Taloudelliset tavoitteet

PERUSTURVALAUTAKUNTA	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	27 439 956	27 592 251	28 930 560	4,9 %		
TOIMINTAMENOT	-56 505 069	-58 320 097	-60 734 193	4,1 %		
TOIMINTAKATE	-29 065 114	-30 727 846	-31 803 633	3,5 %	0	0
Poistot	-176 423	-72 000	-97 147	34,9 %		
Tilikaudentulos	-29 241 536	-30 799 846	-31 900 780	3,6 %	0	0

PERUSTURVALAUTAKUNTA VIR RAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	4 868 029	4 273 188	4 588 820	7,4 %		
TOIMINTAMENOT	-33 959 265	-35 025 034	-36 412 453	4,0 %		
TOIMINTAKATE	-29 091 236	-30 751 846	-31 823 633	3,5 %	0	0
Poistot	-150 300	-48 000	-77 147	60,7 %		
Yli-/alijäämä	-29 241 536	-30 799 846	-31 900 780	3,6 %	0	0

PERUSTURVALAUTAKUNTA RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	22 571 927	23 319 063	24 341 740	4,4 %		
TOIMINTAMENOT	-22 545 805	-23 295 063	-24 321 740	4,4 %		
TOIMINTAKATE	26 122	24 000	20 000	-16,7 %	0	0
Poistot	-26 122	-24 000	-20 000	-16,7 %		
Yli-/alijäämä	0	0	0		0	0

Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2022 ovat:

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet/Mittarit
Henkilöstö	Sitoutunut, osaava ja kehittämismyönteinen henkilöstö Työhyvinvoinnin edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Koettu työhyvinvointi (oma kysely) • Sairauspoissaolojen väheneminen • Koulutuspäivien toteutuminen • Toteutuneiden kehityskeskusteluiden määrä • säännöllinen tyhy-toiminta
Talous	Kustannustehokkuus	<ul style="list-style-type: none"> • Erikoissairaanhoidon ostopalvelun euromääräinen seuranta neljännesvuosittain • Oman palvelutuotannon kustannusten aleneminen • Uusien teknologisten ratkaisujen käynnistäminen yhteistoiminta-alueella • Ennaltaehkäisevien palveluiden lisääminen
Yhteistoiminta-alueen palvelurakenteen vahvistaminen	Oikea-aikaiset, oikein mitoitettut ja kohdennetut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Asiakaspalveluiden turvaaminen osana hyvinvointialuetta	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen kehittämiseen ja kuntalaisille tiedottamiseen • Asiakastytyväisyyskyselyiden toteutuminen ja tulosten paraneminen • Oikaisuvaatimusten, muistutusten, kanteluiden ja reklamaatioiden määrä • Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelut annetaan määräaikojen puitteissa • Yhteistyön lisääminen yhteistoiminta-alueella ja maakunnassa • Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden käyttöönotto yhteistoiminta-alueella

7.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluvat terveysneuvonta, seurlonta- ja joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelija-terveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveydensuojelu.

Talousarviovuosi 2022

Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava

valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Työterveyshuollon palveluja alueella tuottaa Terveystalo. Sopimus päättyy vuonna 2022, joten se täytyy kilpailuttaa vuoden 2022 aikana.

Taloudelliset tavoitteet

EHKÄISEVÄ HUOLTO	TERVEYDEN-	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT		10 321	5 900	5 957	1,0 %	0	0
TOIMINTAMENOT		-1 205 086	-1 173 073	-1 193 246	1,7 %	0	0
TOIMINTAKATE		-1 194 765	-1 167 173	-1 187 289	1,7 %	0	0
Poistot		-4 421	0	0		0	0
Tilikaudentulos		-1 199 186	-1 167 173	-1 187 289	1,7 %	0	0

EHKÄISEVÄ TERVEYDEN- HUOLTO VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	8 424	4 600	4 180	-9,1 %		
TOIMINTAMENOT	-895 000	-884 477	-871 584	-1,5 %		
TOIMINTAKATE	-886 576	-879 877	-867 404	-1,4 %	0	0
Poistot	-3 115	0	0		0	0
Yli-/alijäämä	-889 691	-879 877	-867 404	-1,4 %	0	0

EHKÄISEVÄ TERVEYDEN- HUOLTO RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 897	1 300	1 777	36,7 %		
TOIMINTAMENOT	-310 086	-288 596	-321 662	11,5 %		
TOIMINTAKATE	-308 189	-287 296	-319 885	11,3 %	0	0
Poistot	-1 306	0	0		0	0
Yli-/alijäämä	-309 495	-287 296	-319 885	11,3 %	0	0

7.5.2 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoido ja ne mielenterveyspalvelut, jotka ovat tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta.

Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: lääkärit, hoitotarvikejakelu, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sotaveteraanien kuntoutus, vuodeosasto.

Talousarviovuosi 2022

Taloudelliset tavoitteet

SAIRAANHOITO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 814 046	1 527 590	1 493 680	-2,2 %		
TOIMINTAMENOT	-11 808 636	-11 710 438	-11 425 911	-2,4 %		
TOIMINTAKATE	-9 994 590	-10 182 848	-9 932 231	-2,5 %	0	0
Poistot	-90 444	-66 000	-74 000	12,1 %		
Yli-/alijäämä	-10 085 034	-10 248 848	-10 006 231	-2,4 %	0	0

SAIRAANHOITO VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 324 685	1 022 430	974 436	-4,7 %		
TOIMINTAMENOT	-7 464 394	-6 995 249	-7 064 085	1,0 %		
TOIMINTAKATE	-6 139 709	-5 972 819	-6 089 649	2,0 %	0	0
Poistot	-76 077	-42 000	-54 000	28,6 %		
Yli-/alijäämä	-6 215 786	-6 014 819	-6 143 649	2,1 %	0	0

SAIRAANHOITO RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	489 362	505 160	519 244	2,8 %		
TOIMINTAMENOT	-4 344 242	-4 715 189	-4 361 826	-7,5 %		
TOIMINTAKATE	-3 854 881	-4 210 029	-3 842 582	-8,7 %	0	0
Poistot	-14 367	-24 000	-20 000	-16,7 %		
Yli-/alijäämä	-3 869 248	-4 234 029	-3 862 582	-8,8 %	0	0

7.5.3 Erikoissairanhoidon tulosalue

Erikoissairanhoidon palveluita ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkaan.

Talousarviovuosi 2022

Pääosa yhteistoiminta-alueen sairaanhoitopalveluista ostetaan edelleen Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. PSHP-yhteistyön rinnalla erikoissairanhoidoa tuotetaan myös Virtain ja Ruoveden alueella Keiturin Sote Oy:n toimesta. Alueella on saatavilla useita eri erikoislääkärinpalveluita mm. gastroenterologin, gynekologin ja urologin palveluita.

Taloudelliset tavoitteet

ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	71 631	60 100	44 790	-25,5 %		
TOIMINTAMENOT	-15 755 865	-18 940 263	-18 966 909	0,1 %		
TOIMINTAKATE	-15 684 233	-18 880 163	-18 922 119	0,2 %	0	0
Poistot	-2 612	0	0			
Yli-/alijäämä	-15 686 846	-18 880 163	-18 922 119	0,2 %	0	0

ERIKOISSAIRAANHOITO VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	68 946	56 200	43 400	-22,8 %		
TOIMINTAMENOT	-9 424 296	-11 310 561	-11 286 907	-0,2 %		
TOIMINTAKATE	-9 355 349	-11 254 361	-11 243 507	-0,1 %	0	0
Poistot	-2 612	0	0			
Yli-/alijäämä	-9 357 962	-11 254 361	-11 243 507	-0,1 %	0	0

ERIKOISSAIRAANHOITO RUO- VESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	2 685	3 900	1 390	-64,4 %		
TOIMINTAMENOT	-6 331 569	-7 629 702	-7 680 002	0,7 %		
TOIMINTAKATE	-6 328 884	-7 625 802	-7 678 612	0,7 %	0	0

7.5.4 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on suun terveydenhuollon ylläpitäminen, johon kuuluvaksi luetaan suun terveyden edistämiseen liittyvä ennaltaehkäisevä toiminta, kunnan asukkaiden hampaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Talousarviovuosi 2022

Taloudelliset tavoitteet

HAMMASHUOLTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	470 885	489 335	399 428	-18,4 %	0	0
TOIMINTAMENOT	-1 795 660	-1 560 078	-1 759 739	12,8 %	0	0
TOIMINTAKATE	-1 324 775	-1 070 743	-1 360 311	27,0 %	0	0
Poistot	-27 082	-6 000	-6 000	0,0 %		
Yli-/alijäämä	-1 351 856	-1 076 743	-1 366 311	26,9 %	0	0

HAMMASHUOLTO VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	273 509	279 300	231 406	-17,1 %		
TOIMINTAMENOT	-1 103 975	-973 270	-1 111 829	14,2 %		
TOIMINTAKATE	-830 466	-693 970	-880 423	26,9 %	0	0
Poistot	-24 469	-6 000	-6 000	0,0 %		
Yli-/alijäämä	-854 935	-699 970	-886 423	26,6 %	0	0

HAMMASHUOLTO RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	197 376	210 035	168 022	-20,0 %		
TOIMINTAMENOT	-691 685	-586 808	-647 910	10,4 %		
TOIMINTAKATE	-494 309	-376 773	-479 888	27,4 %	0	0
Poistot	-2 612	0	0			
Yli-/alijäämä	-496 921	-376 773	-479 888	27,4 %	0	0

7.5.5 Sosiaalityön tulosalue

Sosiaalihuoltolain mukaisiin yleisiin sosiaalipalveluihin kuuluvat mm. sosiaalityö ja -ohjaus, päihde- ja mielenterveysyö, kasvatusta ja perheneuvola, omaishoidon tuki ja asumispalvelut. Erityislainsäädännön perusteella tarjottavia kunnallisia sosiaalipalveluja ovat mm. vammaispalvelut ja kehitysvammaisten erityishuolto, toimeentulotuki, lastensuojelu, kuntouttava työtoiminta, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvä sovittelu ja perhehoito.

Sosiaalipalvelut jaetaan subjektiivisen oikeuden palveluihin ja määrärahasidonnaisiin palveluihin. Subjektiivinen oikeus tarkoittaa sitä, että asiakkaalle on myönnettävä palvelu, jos hän täyttää kriteerit.

Talousarviovuosi 2022

Keskeisenä tavoitteena lapsiperheiden osalta on suunnata tukea sitä tarvitseville ajoissa ennaltaehkäisevästi siten, ettei kalliisiin sijoituksiin kodin ulkopuolelle tarvitsisi ryhtyä. Ennaltaehkäisevässä toiminnassa perhetyön ohjauksella ja tuella sekä myös kasvatusta ja perheneuvolalla on tärkeä roolinsa.

Sosiaalipalveluiden tarpeeseen vaikuttaa merkittävästi väestön ikärakenne. Virroilla ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa, mikä lisää myös vammaispalveluiden tarpeita, erityisesti kuljetuspalveluiden ja asunnon muutostöiden määrä on kasvava.

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuksista on vastannut Tuomi Logistiikka Oy 1.11.2018 alkaen. Vaimmisille tarkoitetut asunnon muutostyöt sekä asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet siirtyvät 1.1.2022 pSHP:n apuvälinekeskuksen vastuulle ja kustannukset katetaan PSHP:n väestöpohjaisella erityisvelvoitemaksulla.

Perustoimeentulotuen myöntäminen kuuluu Kelalle. Kunnasta myönnetään ehkäisevää ja täydentävää toimeentulotukea.

Taloudelliset tavoitteet

SOSIAALITYÖ	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	19 521 280	20 957 998	21 781 690	3,9 %		
TOIMINTAMENOT	-4 549 397	-3 951 283	-4 945 523	25,2 %		
TOIMINTAKATE	14 971 883	17 006 715	16 836 167	-1,0 %	0	0
Poistot	-7 861	0	0			
Yli-/alijäämä	14 964 022	17 006 715	16 836 167	-1,0 %	0	0

SOSIAALITYÖ VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	185 893	263 330	307 254	16,7 %		
TOIMINTAMENOT	-2 743 232	-2 758 999	-2 883 193	4,5 %		
TOIMINTAKATE	-2 557 339	-2 495 669	-2 575 939	3,2 %	0	0
Poistot	-7 861	0	0			
Yli-/alijäämä	-2 565 200	-2 495 669	-2 575 939	3,2 %	0	0

SOSIAALITYÖ RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	19 335 388	20 694 668	21 474 436	3,8 %		
TOIMINTAMENOT	-1 806 166	-1 192 284	-2 062 330	73,0 %		
TOIMINTAKATE	17 529 222	19 502 384	19 412 106	-0,5 %	0	0
Yli-/alijäämä	17 529 222	19 502 384	19 412 106	-0,5 %	0	0

7.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Omana toimintana tuotetaan asumispalveluita ja työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta. Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan palveluja ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Talousarviovuosi 2022

Kehitettäviä alueita ovat yhteistoiminta-alueella tarkoituksenmukainen työtoiminta, ostopalveluiden oikeanlainen kohdentuminen, sillä osa ostopalvelupaikoista on kalliita.

Taloudelliset tavoitteet

KEHITYSVAMMAHUOLTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	898 933	565 200	573 840	1,5 %		
TOIMINTAMENOT	-3 260 222	-3 400 598	-3 353 495	-1,4 %		
TOIMINTAKATE	-2 361 289	-2 835 398	-2 779 655	-2,0 %	0	0

KEHITYSVAMMAHUOLTO VIRRAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	257 346	283 700	289 469	2,0 %		
TOIMINTAMENOT	-1 959 664	-2 019 569	-2 019 680	0,0 %		
TOIMINTAKATE	-1 702 318	-1 735 869	-1 730 211	-0,3 %	0	0

KEHITYSVAMMAHUOLTO RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	641 588	281 500	284 371	1,0 %		
TOIMINTAMENOT	-1 300 559	-1 381 029	-1 333 815	-3,4 %		
TOIMINTAKATE	-658 971	-1 099 529	-1 049 444	-4,6 %	0	0

7.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista tuli voimaan 1.7.2013. Lain mukaan kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä. Asiakastytyväisyyssmittarit rakennetaan niin, että samaa mittausta voidaan toistaa useampi vuosi peräkkäin, jolloin saadaan vertailutietoa.

Ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut on järjestettävä niin kuin väestön turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Pitkät etäisyydet lisäävät haastetta tuottaa kotihoitoa ja tukipalveluja tasavertaisesti asunpaikasta riippumatta.

PirKATI-hankkeessa, johon Virtain kaupunki osallistuu, kehitetään teknologian hyödyntämistä iäkkäiden ihmisten kotona asumisessa, kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa. Ohjelmassa otetaan käyttöön ja kehitetään kotona asumista tukevaa teknologiaa. Hanke on alkanut 2021 ja käytössä on jo vidovisit-järjestelmä, jolla voidaan suorittaa etäkäyntejä esim. muistisairaana ruokailun valvomiseksi ja lääkkeiden jakeluautomaatit.

Talousarviovuosi 2022

Pitkäaikaishoito

Iäkkäiden pitkäaikaisasumista tuotetaan alueella sekä omana toimintana että yksityisten palveluntuottajien toimesta. Sijoitukset näihin yksiköihin tehdään SAS-työryhmässä, joka on monialainen iäkkäiden hoivasta päättävä työryhmä.

Myös tehostetun palveluasumisen uusi kilpailutettu puitesopimus määrää osaltaan sitä järjestystä, miten asiakkaat sijoittuvat alueen ostopalveluyksiköihin. Koska asiakkaalla on valinnanvapaus, hän voi hakea myös ostopalveluyksikköön oman kunnan ulkopuolelle.

Taloudelliset tavoitteet

KOTI-JA VANHUSTYÖ	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	4 652 858	3 986 128	4 631 175	16,2 %		
TOIMINTAMENOT	-18 130 203	-17 584 364	-19 089 370	8,6 %		
TOIMINTAKATE	-13 477 344	-13 598 236	-14 458 195	6,3 %	0	0
Poistot	-44 003	0	-17 147			
Tilikaudentulos	-13 521 347	-13 598 236	-14 475 342	6,5 %	0	0

KOTI-JA VANHUSTYÖ VIR- RAT	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	2 749 226	2 363 628	2 738 675	15,9 %		
TOIMINTAMENOT	-10 368 704	-10 082 909	-11 175 175	10,8 %		
TOIMINTAKATE	-7 619 478	-7 719 281	-8 436 500	9,3 %	0	0
Poistot	-36 166	0	-17 147			
Tilikaudentulos	-7 655 644	-7 719 281	-8 453 647	9,5 %	0	0

KOTI- JA VANHUSTYÖ RUOVESI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 903 632	1 622 500	1 892 500	16,6 %		
TOIMINTAMENOT	-7 761 499	-7 501 455	-7 914 195	5,5 %		
TOIMINTAKATE	-5 857 867	-5 878 955	-6 021 695	2,4 %	0	0
Poistot	-7 836	0	0			
Tilikaudentulos	-5 865 703	-5 878 955	-6 021 695	2,4 %	0	0

Perusturvan tunnuslukuja

Kunta	Vuosi	Menot	Asukasluku	€/asukas	Muutos % /v
Virrat	2014	26 099 853	7161	3 645	
	2015	25 211 409	7006	3 599	-1,27 %
	2016	26 302 044	6917	3 803	5,67 %
	2017	26 115 406	6844	3 816	0,35 %
	2018	27 281 467	6741	4 047	6,06 %
	2019	28 932 306	6544	4 421	9,24 %
	2020	29 241 536	6508	4 493	1,63 %
	TA2021	30 799 846	6402	4 811	7,07 %
	TA2022	31 900 780	6312	5 054	5,05 %
Ruovesi	2014	19 347 558	4691	4 125	
	2015	19 773 622	4621	4 279	2,20 %
	2016	19 564 196	4565	4 286	0,15 %
	2017	20 063 638	4462	4 497	4,92 %
	2018	19 814 754	4395	4 508	0,26 %
	2019	20 169 252	4291	4 700	4,26 %
	2020	19 814 754	4395	4 508	-4,08 %
	TA2021	20 669 868	4165	4 963	10,08 %
	TA2022	21 443 636	4127	5 196	4,70 %

Perusturvan suoritteita

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Terveystoimijat, Virrat	1109	1110	1224	1347	1613	1714
Terveystoimijat, Ruovesi	739	942	727	993	1186	983
Lääkärit, Virrat (ei sis. gynekologikäyntejä)	358	364	318	649	640	633
Lääkärit, Ruovesi	142	161	119	79	126	91
*kausivaihtelua						

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Terveydenhoitajat, Virrat*	1631	1691	2198	2112	1750	1678
Terveydenhoitajat, Ruovesi	960	1508	1579	1386	1403	1351
Lääkärit, Virrat	243	269	204	310	219	242
Lääkärit, Ruovesi	115	187	159	201	157	149
Kotihoidon / Kotisairaanhoidon käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Hoitajakäynnit kaikki, Virrat	69 293	67705	52801	52248	56 257	57 224
Lääkärikäynnit, Virrat (geriatri)	139	124				
Hoitajakäynnit, Ruovesi	69 506	66744	66306	74364	63 428	68 479
Lääkärikäynnit, Ruovesi (geriatri)	79	57	n. 10			
*Ruoveden kotihoito on tehnyt yöhoitoa lapsiperheessä vammaispalveluna			626			
Avosairaanhoidon käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Hoitajakäynnit, Virrat	9345	10668**	9692	9728	10 214	9 871
Lääkärikäynnit, Virrat	9104	10224	11759	11957	12 099	11 516
Hoitajakäynnit, Ruovesi	8054	10483	8612	7381	6 697	5 383
Lääkärikäynnit, Ruovesi	4118	4426	4856	4838	4 132	5 468
Mielenterveystoimiston käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Sairaanhoidajat ja lähihoitajat, Virrat	1280	1006	784	771	912	1 085
Sairaanhoidajat ja lähihoitajat, Ruovesi	664	790	753	833	990	899
Lääkärit, Virrat	666	645	552	321	223	104
Lääkärit, Ruovesi	104	131	235	327	202	173
Suun terveydenhuollon käynnit	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Lääkärit, Virrat	5640	6448	6935	7904	6 402	6 878
Lääkärit, Ruovesi	4015	4699	4525	4221	3 495	3 863
Muu henkilöstö, Virrat	1789	1414	1855	1553	1 844	1 635
Muu henkilöstö, Ruovesi	860	997	1324	1260	873	1210
Akuuttiosastot	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Hoitopäivät, Virrat (nettohoitopäivät)	6824	7611	9047	10592	9 989	12 662
Hoitopäivät, Ruovesi (nettohoitopäivät)	4469	5458	5366	6143	6 736	6 296
Vanhustenhuolto	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	17,23 %	17,23 %	15,50 %	15,70 %	15,50 %	15,30 %
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	17,56 %	17,45 %	16,60 %	16,70 %	16,70 %	16,00 %

Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	16,1 %	9,4 %	9,10 %	9,10 %	9,00 %	8,80 %
--	--------	-------	--------	--------	--------	--------

	Virrat			Ruovesi		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Erikoissairaanhoidon, PSHP-hoitopäivät	4317	4801	5083	3149	3 218	3 169
Erikoissairaanhoidon, PSHP-avohoitokäynnit	10012	10303	9 579	7488	7 663	7 178
Lastensuojelun sijaishuollossa lapsia	7	7	11	2	4	3
Kehitysvammaisten laitosten-/autettujen asuminen	15/10		14	12		134
Kuljetuspalveluasiakkaat	148	151	179	141	132	82
Omaishoidon tuki yli 65-vuot.		63	48		37	36

7.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoido, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistystoimi jakautuu kahdeksaan tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, koulutoimen hallinto, perusopetus, lasten päivähoido, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä liikuntatoimi. Tilivelvollinen viranhaltija on koulutoimen hallinnon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta yhtenäiskoulun rehtori ja hallinnon, lasten päivähoidon, kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä liikuntatoimen osalta sivistystoimen johtaja.

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 9/2021
Hallinto	1	1
Koulutoimen hallinto	5	4
Perusopetus	82	74,5
Lukiokoulutus	5,5	5,5
Kansalaisopisto	1	1
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	5,4	5,4
Liikuntatoimi	1	1
Lasten päivähoido	45	42
Yhteensä	145,9	134,4

Taloudelliset tavoitteet

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	684 476	649 229	582 095	-10,3 %	619 063	619 063
TOIMINTAMENOT	-11 606 168	-12 235 183	-12 056 502	-1,5 %	-12 342 673	-12 342 673
TOIMINTAKATE	-10 921 692	-11 585 954	-11 474 407	-1,0 %	-11 723 610	-11 723 610
Poistot	-8 710	-107 693	-400 000	271,4 %	-408 443	-408 443
Tilikaudentulos	-10 930 402	-11 693 647	-11 874 407	1,5 %	-12 132 053	-12 132 053

Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Konsernistrategian kaksi ensimmäistä tavoitetta ovat koko kuntaa koskevia tavoitteita. Muilta osin laaditaan osittain toteutettavia tavoitteita. Kohdista 3-6 johdetut sitovat sivistyslautakunnan tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2022 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Onnistuva Virrat	-Terveellisten ja turvallisten olo- suhteiden turvaaminen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	-Laaditaan yhdessä teknisen toimen kanssa kiinteistön huollon palvelukuvaus, joka käy- dään vuosittain läpi yhteisessä palaverissa so- vitun aikataulun mukaisesti
Kumppanien kanssa vahva Virrat	-Yhteistyö yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa sekä yhteis- työmahdollisuuksien selvittäminen naapurikuntien ja muiden koulutuk- senjärjestäjien kanssa	-Pidetään yhteyttä eri toimijoihin systemaatti- sesti ja tilanteen mukaan; tavoite: ainakin 2 kertaa/vuosi
Vastuullinen Virrat	-Asiakaslähtöinen palvelu, jossa huolehditaan monipuolisista palve- lumuodoista lainsäädännön mukai- sesti (mm. monipuoliset varhais- kasvatuspalvelut, toisen asteen tarpeen mukainen koulutus)	-Asiakastyytyväisyyskyselyt kerran vuodessa jokaisella tulosalueella -Hyvä ja monipuolinen palveluvalikoima ja asiakaspalvelu -Päivähoitopaikkojen monipuolisuudesta ja riit- tävydestä huolehtiminen
Uudistuva Virrat	-Vapaa-aikatoimen palvelujen ke- hittäminen -opetustoimen uudistusten aktiivi- nen toteuttaminen	-Kehitetään vapaa-aikatoimen palveluita ky- syntä- ja tarvelähtöisesti - Selvitetään yhdessä hallinto- ja elinvoima- osaston kanssa Perinnekyllän siirto Marttiselta -oppivelvollisuuslain uudistusten toteuttaminen ja lukion uusien linjojen ja painotusten käyt- töönotto

7.6.1 Hallinnon tulosalue

Talousarviovuosi 2022

Hallinnon palvelut sisältävät sivistyslautakunnan ja sivistystoimen johtajan sekä osaston yhteiset hallinnolliset menot (mm. ohjelmistojen päivitykset) sekä joukkoliikenteen linja-autokuluja.

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	3 484	368	0	-100,0 %	368	368
TOIMINTAMENOT	-122 324	-150 721	-149 656	-0,7 %	-150 406	-150 406
TOIMINTAKATE	-118 840	-150 353	-149 656	-0,5 %	-150 038	-150 038

7.6.2 Koulutoimen hallinto

Talousarviovuosi 2022

Koulutoimen hallinnon tulosalue on otettu käyttöön vuodesta 2020 alkaen. Tulosalueelle kuuluvat yhtenäiskoulun rehtori, hallintosihteeri, koulukuraattori, koulupsykologi ja talousarviovuoden 2022 alusta kokoaikainen IT-tukihenkilö, jotka palvelevat koko opetustoimea. Tulosalueelle kirjautuvat lisäksi kotikuntakorvausmenot sekä muut opetustoimen yhteiset kustannukset.

Taloudelliset tavoitteet

KOULUTOIMEN HALLINTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	85 773	239 435	46 000	-80,8 %	46 000	46 000
TOIMINTAMENOT	-403 690	-348 432	-393 929	13,1 %	-290 314	-290 314
TOIMINTAKATE	-317 918	-108 997	-347 929	219,2 %	-244 314	-244 314

7.6.3 Perusopetuksen tulosalue

Perusopetuksen tulosalue järjestää perusopetuksen lisäksi esiopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille sekä erityisen tuen oppilaille.

Talousarviovuosi 2022

Talousarviovuonna perusopetuksen keskeinen tavoite on uuden oppimisympäristön täysipainoinen käyttöönotto sekä vahvistetun TVT-strategian jalkauttaminen. Opetustoimen taloutta pyritään tehostamaan siten, että peruspalvelua eli opetuksen tuottamista suhteessa oppilasmäärän kehitykseen ei heikennetä. Opetustoimen henkilökunnan osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi on yksi painopistealueista.

Taloudelliset tavoitteet

PERUSOPETUS	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	244 609	36 000	197 389	448,3 %	233 389	233 389
TOIMINTAMENOT	-6 613 998	-6 799 221	-6 472 844	-4,8 %	-6 653 788	-6 653 788
TOIMINTAKATE	-6 369 389	-6 763 221	-6 275 455	-7,2 %	-6 420 399	-6 420 399

Poistot	-243	-99 250	-400 000	303,0 %	-400 000	-400 000
Tilikauden tulos	-6 369 632	-6 862 471	-6 675 455	-2,7 %	-6 820 399	-6 820 399

7.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue

Virtain lukio on laadukas yleislukio. Tavoitteena on opetuksellisesti korkeatasoinen ja toimintakulttuuriltaan houkutteleva lukio. Oppimisympäristön tason ja opettajien tieto- ja taitotason pitäminen korkeana on erittäin tärkeää. Tätä toteutetaan esimerkiksi huolehtimalla tietotekniikan laitteistojen ja tietoliikenteen käyttömahdollisuuksien riittävydestä opetuksen apuvälineinä sekä riittävästä opettajankoulutuksesta. Virtain lukio luovuttaa jokaiselle lukion oppilaalle käyttöön tietokoneen. Oppilaiden mahdollisuudet menestykseen ovat yhdenvertaiset.

Talousarviovuosi 2022

Lukiokoulutuksen tulosalueen tavoitteena on korkeatasoinen ja houkutteleva lukio. Tavoitellaan lukion vetovoimaisuutta sekä omalla paikkakunnalla että laajemmalti. Tavoitellaan parempaa yhteistyötä paikkakunnan yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kanssa. Tavoitellaan uuden opetussuunnitelman toimeenpanoa menestyksellä.

Taloudelliset tavoitteet

LUKIOKOULUTUS	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	15 490	0	0		0	0
TOIMINTAMENOT	-917 192	-1 132 021	-1 237 449	9,3 %	-1 241 149	-1 241 149
TOIMINTAKATE	-901 702	-1 132 021	-1 237 449	9,3 %	-1 241 149	-1 241 149
Tilikaudentulos	-901 702	-1 132 021	-1 237 449	9,3 %	-1 241 149	-1 241 149

7.6.5 Aikuiskoulutuksen/Kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrasteluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Talousarviovuosi 2022

Koulutustarjontaa kehitetään tarve- ja kysyntälähtöisesti, mutta samalla myös oma-aloitteisesti uutta tarjontaa kehittämällä talousarvion sallimissa puitteissa. Sivistyslautakunta vahvistaa kurssimaksut; kurssien toteutuminen vaatii vähintään 7 opiskelijan osallistumisen kurssille. Taiteen perusopetus on siirretty v. 2020 alusta lukien perusopetuksesta osaksi kansalaisopiston toimintaa sivistyslautakunnan 23.10.2019 tekemän päätöksen mukaisesti.

Taloudelliset tavoitteet

AIKUISKOULUTUS/ KANSALAI- SOPISTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	65 670	94 000	94 000	0,0 %	94 000	94 000
TOIMINTAMENOT	-270 194	-420 397	-445 212	5,9 %	-456 212	-456 212
TOIMINTAKATE	-204 523	-326 397	-351 212	7,6 %	-362 212	-362 212

7.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille.

Talousarviovuosi 2022

Yhteistyö Virtain ja Ruoveden osalta jatkuu yhteisen kirjastoauton merkeissä ja todennäköisesti palkkaamalla yhteinen kirjastoautonkuljettaja, jonka työajasta Virrat maksaa 60 %. Sen sijaan kirjastotoimenjohtajasopimusta ei jatketa, vaan kokoaikaisen kirjastotoimenjohtajan palkkaamiseksi on myönnetty täyttölupa ja siihen on varauduttu talousarviossa.

Kulttuuripoliittinen ohjelma on päivitetty keväällä 2019. Ohjelmassa on päätetty vuosittain järjestettävistä tapahtumista, niiden sisällöstä ja hallinnoinnista. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä kulttuurialan toimijoiden kanssa ja järjestää näyttelyitä kaupungin näyttelytilassa, Galleria Virinässä. Virtain kaupunki on mukana Tampereen ja Pirkanmaan kulttuuripääkaupunkihankkeessa sekä Kulttuurihyvinvoinnin palveluohjaus Pirkanmaalla -hankkeessa. Kulttuurisihteerin toimi on osa-aikaistettu 10.1.21 alkaen 60-prosenttiseksi. Galleria Virinän valvojan palkkaamista palkkatukirahalla selvitetään.

Omatoimikirjastoa koskeva valtuustoaloite jätettiin 3.8.2020. Hankkeeseen on saatu Aluehallintovirastolta 15.000 euron avustus vuosille 2021-2022. Hanke on käynnistynyt ja hankkeen toteuttaminen jatkuu. Omatoimikirjaston investointikustannuksia ei ole tässä vaiheessa pystytty erittelemään, mutta kustannuksia syntyisi olemassa olevien valvontakameroiden ohella valvontaporttien hankkimisesta ja lainattavaan aineistoon hankittavista tarroista.

Taloudelliset tavoitteet

KIRJASTO-JA KULTTUURI-TOIMI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	6 865	11 830	20 230	71,0 %	20 830	20 830
TOIMINTAMENOT	-516 009	-512 474	-593 500	15,8 %	-596 956	-596 956
TOIMINTAKATE	-509 144	-500 644	-573 270	14,5 %	-576 126	-576 126
Poistot	-8 426	-8 426	0	-100,0 %	-8 426	-8 426
Tilikauden tulos	-517 570	-509 070	-573 270	12,6 %	-584 552	-584 552

7.6.7 Liikuntatoimen tulosalue

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallisopimus, rannesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Talousarviovuosi 2022

Talousarviovuonna jatkuvat Liikkuva koulu – ja Liikkuva opiskelu -hankkeet sekä Voimaa vanhuuteen -hanke.

Liikuntasihteerin toimii Virtain Jäähalli Oy:n toimitusjohtajana 1.6.2019 toistaiseksi erillisellä sopimuksella.

Taloudelliset tavoitteet

LIIKUNTATOIMI	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	21 486	12 000	16 515	37,6 %	16 515	16 515
TOIMINTAMENOT	-174 821	-170 194	-179 027	5,2 %	-179 027	-179 027
TOIMINTAKATE	-153 335	-158 194	-162 512	2,7 %	-162 512	-162 512
Poistot	-41	-17	0	-100,0 %	-17	-17
Tilikaudentulos	-153 376	-158 211	-162 512	2,7 %	-162 529	-162 529

7.6.8 Lasten päivähoidon tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat päiväkodit, ryhmäperhepäivähoitokodit ja perhepäivähoito. Yksityistä perhepäivähoitoa ei Virroilla ole enää tarjolla 1.9.2020 alkaen.

Talousarviovuosi 2022

Nallelassa toimiva Otsolankadun yksikkö tarjoaa päivähoitotoimintaa Koivurinteen päiväkodin alaisuudessa kahden ryhmän toimesta. Vuorohoitoryhmä on kuitenkin siirretty Koivurinteen päiväkodin päätalolle.

Päivähoitopaikkojen haku on siirtynyt sähköiseen muotoon. Palvelulupaus hakemuksen käsittelyajan osalta annetaan jokaisessa tapauksessa, säädösten mukaisesti. Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyttä seurataan toteuttamalla varhaiskasvatuksen laatukysely vuosittain. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi on täytetty vakinaisesti 3.8.2020 alkaen. Varhaiskasvatuksen uusi toiminnanohjausjärjestelmä on hankittu sivistyslautakunnan päätöksellä, koska aiemman ohjelman päivitys päättyi.

Taloudelliset tavoitteet

LASTEN PÄIVÄHOITO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	241 098	255 596	207 961	-18,6 %	207 961	207 961
TOIMINTAMENOT	-2 587 940	-2 701 723	-2 584 885	-4,3 %	-2 774 821	-2 774 821
TOIMINTAKATE	-2 346 842	-2 446 127	-2 376 924	-2,8 %	-2 566 860	-2 566 860
Tilikauden tulos	-2 346 842	-2 446 127	-2 376 924	-2,8 %	-2 566 860	-2 566 860

Sivistystoimen tunnuslukuja

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2017–2022

Tulosalue ja tunnusluku	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA-esitys 2022
Hallinto*	25,01	27,24	27,11	17,80	23,02	22,24
Perusopetus						
- nettokust./esi- ja perusopetuksen oppilas	9.792,62	10.969,10	11.900,35	10.096,07	11.713,89	11.200,99
- nettokust./esioppilas	6.926,07	7.385,39	8.795,05	6.538,31	9.865,54	10.755,16
Lukiokoulutus						
- nettokust./opisk.	9.650,92	10.633,82	10.636,29	9.836,83	11.098,25	12.374,50
Lasten päivähoito/ Varhaiskasvatus						
- nettokust./päivähoidossa oleva lapsi	8.399,75	10.045,29	10.080,31	10.188,66	10.356,87	10.001,07
- nettokust./asukas	320,15	371,16	383,50	357,66	368,75	356,08
Aikuiskoulutus/ Kansalaisopisto						
- nettokust./asukas	30,76	31,84	31,94	30,98	42,12	51,36
- nettokust./tunti	43,90	51,03	49,72	47,43	63,59	77,55
Kirjasto- ja kulttuuritoimi						
- kirjaston nettokust./asukas	62,41	65,84	69,66	65,07	64,53	74,65
- kulttuuritoimen nettokust./asukas	19,02	18,93	19,20	12,37	13,45	13,22
Liikuntatoimi						
- liik.toim. nettokust./asukas	21,17	22,97	24,03	21,80	24,21	24,66

* Joukkoliikenteen kustannukset on koulukuljetusten osalta kirjattu v. 2014 ja 2015 suoraan perusopetuksen kustannuksiksi. Kokonaan joukkoliikenteen kustannuspaikka on lopetettu 2016 alkaen

7.7 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konserteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja sen myötä musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Oppilas saa riittävät tiedot ja taidot musiikin ammatillisiin opintoihin.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisen toimintana.

Kivijalkana henkilöstö

Merikanto-opisto	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 9/2021
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1
toimistos sihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	17	17
päätoimiset tuntiopettajat	4	4
sivutoimiset tuntiopettajat	7	7
Yhteensä	31,5	31,5

Valtionosuudet

Valtionosuuden kehitys	euroa
TP 2018	779 562
TP 2019	776 328
TP 2020	820 327
ENN 2021	847 720
TA 2022	863 000

Yksikkökustannukset vuonna 2020 ovat olleet:

74,65 euroa / tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 82,20 euroa / tunti (solistinen)

78,38 euroa/tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 116,34 euroa / tunti (tanssi)

Tunnusluku	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos TA 2021/TA2022 %
Asiakasmäärä	804	780	773	780	+0,90 %
Opetustunnit	19 010	19 037	19 100	19 100	+ - 0 %
Valtionosuus	776 328	820 387	847 720	863 000	+ 1,80 %
Opetus € / tunti	70,76	74,65			
(valtakunnal. ka)	80,35	82,20			

Taloudelliset tavoitteet

MERIKANTO-OPISTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	468 791	448 010	450 250	0,5 %	450 250	450 250
TOIMINTAMENOT	-1 398 386	-1 441 215	-1 470 821	2,1 %	-1 470 821	-1 470 821
TOIMINTAKATE	-929 595	-993 205	-1 020 571	2,8 %	-1 020 571	-1 020 571

Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2022 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2021	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Kivijalkana henkilöstö	-pätevät, motivoituneet ja nykypedagogiikkaan sitoutuneet opettajat	-kehityskeskustelut -koulutuksiin osallistuminen
Kivijalkana Talous	-talouden perustan, kuntaosuuksien ja valtionosuustuntien turvaaminen -pidetään yksikkökustannukset alle maan keskiarvon	-tilasto/seuranta -tuntimäärän seuranta -neuvottelut sopimuskuntien kanssa - yksikkökustannusten vertaaminen valtakunnalliseen tilastoon
Onnistuva Virrat	-tarjotaan lapsille ja nuorille onnistumisen ja itsensä ylittämisen kokemuksia	-toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä -valmistuvien oppilaiden määrä
Kumppanien kanssa vahva Virrat	-tiivistetään yhteistyötä muiden taitteen perusopetusta antavien tahojen kanssa	-kontaktien määrä -koulutuksiin osallistuminen
Vastuullinen Virrat	-pyritään takaamaan kaikille hyväksytyille oppilaspaikka -tuetaan yhteistyötä oppilaitoksen ja kodin välillä	-tilasto/seuranta -Eepos-oppilashallinto-ohjelman käytön kehittäminen
Uudistuva Virrat	- mupe-opetuksen kehittäminen kehitysrahan tukemana	-kehityskeskustelut ja oppilaspalautte

7.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisteiden kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen toteuttamisesta.

Myös kaupungin ruokapalveluiden järjestäminen, lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita, kuuluu teknisen osaston tehtäviin. Liikuntahallin käyttötoiminnan järjestäminen on lisäksi teknisten palveluiden lautakunnan vastuulla.

Lupalautakunta on vuonna 2020 siirtynyt osaksi kaupunginhallituksen alaista elinvoimaosastoa.

Talousarviovuosi 2022

Tilapalvelun tuotannollisten rakennusten siirto uuteen yhtiöön sekä asuntojen suunniteltu siirto Vuokratalo yhtiölle vaikuttavat merkittävästi koko tulosalueen talouden rakenteeseen. Henkilöstöresurssit elävät mm. eläköitymisten ja työnkuvien muuttumisen vuoksi; Kiinteistöpäällikön virkaan ei ole varattu määrärahaa kuluvalle vuodelle, sen sijaan maankäyttöinsinöörin virka pyritään täyttämään.

Digitalisaation kehittämiseen panostetaan edelleen mm. Ruokahuollossa, laitoshuollossa sekä kunnallistekniikassa

Henkilöstön määrä ja muutokset

Tulosalue	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 9/2021
Hallinto	20,4	20,8
Ylläpito ja rakentaminen	39,3	39,3
Vesihuoltolaitos	4,5	4,5
Yhteensä	64,2	64,6

Taloudelliset tavoitteet

TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	7 606 310	7 752 712	7 085 112	-8,6 %	7 063 429	7 063 429
TOIMINTAMENOT	-8 220 183	-8 252 999	-7 935 976	-3,8 %	-7 636 420	-7 636 420
TOIMINTAKATE	-613 874	-500 287	-850 864	70,1 %	-572 991	-572 991
Poistot	-3 310 032	-3 318 911	-2 715 670	-18,2 %	-2 813 756	-2 813 756
Tilikaudentulos	-3 923 906	-3 819 198	-3 566 534	-6,6 %	-3 386 747	-3 386 747

Huom. Ympäristövalvonnan luvut sisältyvät tilinpäätöksen 2020 lukuihin. Talousarviosta 2021 alkaen ne sisältyvät Hallinto- ja elinvoimapalveluiden lukuihin.

Konsernistrategiassa on asetettu koko kaupungille seuraavat strategiset tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat

4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Näistä lähtökohdista on rakennettu teknisten palveluiden lautakunnan alaisen toiminnan operatiiviset tavoitteet vuodelle 2022 seuraavasti:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Kivijalkana henkilöstö	Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö	Pitkätähitimen henkilöstösuunnitelman laatiminen. → Henkilöstön vahvuuksien ja kiinnostusten kuuleminen osana suunnittelua Sisäisen viestinnän kehittäminen → Toimintamallit, käytänteet, viestintäsuunnitelma
Kivijalkana Talous	Kustannustehokkuuden ja kustannustietouden lisääminen/parantaminen	Osallistuminen oman vastualueen budjettiin, sekä jatkuva kustannusten seuranta. Investointien toteumaa seurataan → kustannukset + aikataulu
	Valmistautuminen soteuudistukseen	Suunnitelma tukipalveluiden organisoimiseksi vuoden 2023 alusta alkaen laadittu
Onnistuva Virrat	Kehitämme kaupunkikuvaa suunnitelmallisesti	Luodaan pitkäjänteinen investointiohjelma tulosalueittain ja lähdetään toteuttamaan toimenpiteitä suunnitelman mukaisesti
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyön kehittäminen lähikuntien ja muiden sidosryhmien kanssa	Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen paikallisten palveluntarjoajien kanssa. Osastojen välisen yhteistyön vahvistaminen.
Vastuullinen Virrat	Palveluprosessien kehittäminen	Varmistetaan riittävät resurssit osastoittain Asiakaspalautekyselyt
Uudistuva Virrat	Monipuoliset kehittyvät palvelut	Tilavarausjärjestelmän käyttöönotto ja kehittäminen Digitalisaatiota kehitetään edelleen

7.8.1 Hallinnon tulosalue

Teknisen toimen hallinto tuottaa ja hankkii taloudellisesti ja tehokkaasti lautakunnan alaisten tulosalueiden hallinto- ja talouspalvelut. Lisäksi tulosalue järjestää yksityisteiden tienpitäjille myönnettyjen kunnossapito- ja perusparannusavustusten maksamisen ja käytön valvonnan. Yksitysteiden perusparannushankkeissa tehdään yhteistyötä ELY-keskuksen ja yksityistiekuntien kanssa. Tulosalue huolehtii myös kunnan ruokapalveluiden järjestämisestä lukuun ottamatta Nuorisokeskus Marttisen ruokapalveluita.

Kunnat vastaavat lakimääräisesti pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla (alueen pelastustoimi) siten kuin pelastuslaissa on tarkemmin säädetty. Virrat kuuluu Pirkanmaan alueelliseen pelastustoimeen.

Kunnan ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot, laitokset ja liikelaitokset varautuvat ja osallistuvat pelastustoimintaan tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa olevan henkilön tehtäviin. Edellä sanottu koskee myös näiden tehtävien suorittamista varten tarpeelliseen koulutukseen osallistumista.

Kunnan varautumisesta vastaa Virroilla kaupunginjohtaja ja maanrakennusmestari toimii varautumissuunnittelun yhteyshenkilönä.

Talousarviovuosi 2022

Palo- ja pelastustoimen osalta Aluepelastuslaitoksen maksuosuus Virtain osalta nousee edellisestä vuodesta. Vesihuollon kehittämiseen KVVY:n selvitykseen perustuen on varattu pieni määräraha mahdollisten toimenpiteiden toteuttamiseen. Ruokapalvelut tuottavat palveluita entiseen tapaan. Entisten asiakkuuksien lisäksi palvelut tuotetaan Keiturin Helmelle. Yksitysteiden perusparannusavustuksiin on varauduttu 50.000 euron määrärahalta.

Taloudelliset tavoitteet

HALLINTO	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	1 441 549	1 594 960	1 620 125	1,6 %	1 589 483	1 589 483
TOIMINTAMENOT	-2 605 733	-2 721 388	-2 770 496	1,8 %	-2 352 533	-2 352 533
TOIMINTAKATE	-1 164 184	-1 126 428	-1 150 371	2,1 %	-763 050	-763 050
Poistot	-1 407	-7 552	-1 585	-79,0 %	-1 219	-1 219
Tilikaudentulos	-1 165 592	-1 133 980	-1 151 956	1,6 %	-764 269	-764 269

7.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentaminen -tulosalueen lakisääteisiä tehtäviä ovat liikenneväylien kunnossapito ja rakentaminen siinä laajuudessa, kuin asemakaavoitus edellyttää. Puistojen, istutusten, venesataman ja katuvalaistuksen ylläpito hoidetaan kunnan päätösten mukaisesti. Myös maankaatopaikan toiminta ja romuajoneuvojen hävittäminen lain mukaisesti kuuluu tulosalueen tehtäviin.

Virtain kaupunki on Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n osakas. Pirkanmaan jätehuolto järjestää Virtain alueen jätteenkuljetuksen ja keräilyn. Viranomaistehtävät hoitaa Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan jätehuoltojaos. Myös liikuntatoimen ulkoalueiden hoito sekä liikuntahallintoiminnan järjestäminen kuuluvat tulosalueelle.

Tulosalue vastaa myös tilapalvelun toiminnasta. Tilapalvelu järjestää kaupungin eri hallintokuntien käyttöön tarkoituksenmukaiset toimitilat kilpailukykyisesti erikseen sovitussa laajuudessa sekä harjoittaa asuin- ja toimitilojen vuokraustoimintaa. Tilapalvelu huolehtii kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyttämisestä hallitsemiensa kiinteistöjen osalta tarkoitukseen myönnettyjen määrärahojen puitteissa.

Talousarviovuosi 2022

Ulkoliikuntapaikkojen lisääntyessä kunnossapidon määrärahaa on korotettu. Paikkatiedon ja kaavoituksen määrärahat on siirretty kokonaisuudessaan elinvoimaosaston alle. Tilapalvelun osalta suuria muutoksia talousarviorakenteeseen tuo tuotannollisten rakennusten siirto perustetulle yhtiölle sekä asuinrakennusten suunniteltu siirto Virtain Vuokrataloille. Talousarviossa on varattu asuinrakennusten isännöintiin määrärahat oletuksella, että siirto tapahtuu keväaseen mennessä. Haasteita tuo kustannusten nousu, joihin kaikkiin ei vielä talousarviota laadittaessa osattu varautua

Taloudelliset tavoitteet

YLLÄPITO JA RAKENTAMINEN	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	5 323 594	5 469 582	4 777 331	-12,7 %	4 786 290	4 786 290
TOIMINTAMENOT	-4 797 973	-5 057 603	-4 595 453	-9,1 %	-4 713 360	-4 713 360
TOIMINTAKATE	525 622	411 979	181 878	-55,9 %	72 930	72 930
Poistot	-3 030 085	-3 016 666	-2 474 942	-18,0 %	-2 573 394	-2 573 394
Tilikaudentulos	-2 504 463	-2 604 687	-2 293 064	-12,0 %	-2 500 464	-2 500 464

7.8.3 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on vesihuoltolakiin perustuen turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi, terveydellisesti ja muutenkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden- ja ympäristönsuojelulain kannalta asianmukainen viemärointi. Vesihuoltolaitos vastaa puhdistamolietteen kompostoinnista Sarvinevan jätteenkäsittelyalueella.

Talousarvio 2022

Vesihuoltolaitoksen toiminta jatkuu entiseen tapaan. Vesihuollon henkilöstöresurssia on lisätty varautumalla tulevaan eläköitymiseen. Vesihuollon verkoston ja puhdistamon kunnossapitoon panostetaan edelleen, mikä näkyy investointien määrässä.

Taloudelliset tavoitteet

VESIHUOLTOLAITOS	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos 21/22%	TS2023	TS2024
TOIMINTATULOT	698 344	688 170	687 656	-0,1 %	687 656	687 656
TOIMINTAMENOT	-470 795	-474 008	-570 027	20,3 %	-570 527	-570 527
TOIMINTAKATE	227 549	214 162	117 629	-45,1 %	117 129	117 129
Poistot	-269 749	-294 693	-239 143	-18,9 %	-239 143	-239 143
Tilikaudentulos	-42 200	-80 531	-121 514	50,9 %	-122 014	-122 014

Teknisten palveluiden lautakunnan yksikkökustannukset

Teknisten palveluiden lautakunta	TA 2022			TA 2021			TP 2020		
	Meno	Kpl / määrä	Yksikköhinta	Meno	Kpl / määrä	Yksikköhinta	Meno	Kpl / määrä	Yksikköhinta
Kustannukset									
HALLINTO									
Kustannus € /Ateriasuorite	-1 563 146	342 800	-4,56	-1 582 413	334278	-4,73	-1 524 977	296 134	-5,15
Aluepl.kustannus €/asukas palo- ja pelastustoim.	-546 766	6 484	-84,33	-534 752	6537	-81,70	-540 464	6 516	-82,94
Yksityistieavustus €/km (vähenn. Peruppav 50.000)	-221 900	383	-579,37	-221 900	379,9	-584,10	-214 738	379,98	-565,13
YLLÄPITO JA RAK									
Liikenneväylinen kp €/km (**)	-511 544	82,4	-6 208	-458 431	82	5590,62	-453 518	82	530,71
Liikenneväylien valaistus-energiak.€/km	-87 000	55,2	-1 576	-80 000	54,7	1462,52	-84 805	54,6	553,21
Puistojen kp €/hehtaari	-230 321	22,0	-10 469	-215 225	22,0	9908,60	-204 023	22,0	273,77
Tuotann. rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	-106 738	13 219	-0,67	-141 103	31134	-0,38	-149 310	31 598	-0,39
Asuinrakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	-400 120	11 502	-2,90	-463 017	11534	-3,16	-575 757	11 515	-4,17
Hallintokuntien rakenn. Ylläpitok.€/m2/kk	-2 126 621	45 275	-3,91	-2 530 528	40182	-5,25	-2 330 309	40 182	-4,83
VUOKRAUSASTE:									
Tuotann.rakenn. %		97,6 %			99,6 %			99,30 %	
Asuinrakenn. %		90,0 %			88,0 %			87,0 %	
Hallintokuntien rakenn. %		93,3 %			93,1 %			93,1 %	
VESIHUOLTOLAITOS									
Puhdistettu vesi €/m3	-567 702	324 000	-1,75	-474 008	260 000	-1,82	-467 851	319 480	-1,46

Yhteenveto lautakunnan tuotoksista

Tuotokset	TA 2022			TA 2021			TP 2020		
	Tulo	Kpl määrä	Yksikköhinta	Tulo	Kpl määrä	Yksikköhinta	Tulo	Kpl määrä	Yksikköhinta
HALLINTO									
Ateriamaksutuotot	1 569 079	342 799	4,58	1 559 360	334278	4,66	1 379 173	296 134	4,66
TILAPALVELU:									
Vuokratuotot tuotannoll.rak €/m2/kk	132 588	13 219	0,84	477 019	31134	1,28	466 569	31 598	1,23
Vuokratuotot asuinrak. €/m2/kk	601 824	11 502	4,36	643 195	11534	4,65	625 469	11 515	4,53
Vuokratuotot hallintokuntien rak. €/m2/kk	3 618 179	45 275	6,66	3 950 958	40182	8,19	3 792 528	40 182	7,87
VESIHUOLTOLAITOS:									
Jätevesimaksutuotot €/m3	687 656	324 000	2,12	688 170	260000	2,65	698 344	319 480	2,19

8 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja menojen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään Toimintakate ja Vuosikate. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä esitetään Tilikauden tulos, tai jos kunta budjetoit tilinpäätössiirrot, viimeisenä rivinä esitetään Tilikauden yli-/alijäämä.

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalouksissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan eriä ovat:

Verotulot

Valtionosuudet

Rahoitustulot ja -menot

Satunnaiset erät

Tilinpäätössiirrot

8.1 Verotulot ja valtionosuudet

Virtain kaupungin talousarvio vuodelle 2022 on rakennettu ilman muutoksia veroprosentteihin. Verotulojen ja valtionosuuksien ennuste perustuu Valtionvarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteisiin. Verotuloennuste talousarviovuodelle 2022 (24 031 000 euroa) on -1 349 000 euroa alhaisempi kuin verotulo-odotus vuodelta 2021 (25 380 000 euroa).

Kunnallisveroprosenttia päätettiin nostaa 0,5 % -yksikköä vuodesta 2019 lukien yhtenä välineenä talouden tasa-painottamisessa sekä tarkoituksena varautua taloudellisiin haasteisiin, kuten viime vuosina toteutettuihin merkittäviin investointeihin. Vuonna 2021 kunnallisveron kertymä tulee ennusteiden mukaan ylittämään talousarvion noin 1 082 000 eurolla ennakoitua paremman talous- ja työllisyyskehityksen johdosta. Yhteisöveron ennakoidaan puolestaan toteutuvan noin +498 000 euroa talousarvota korkeammalla tasolla sekä hyvän talouskehityksen että kuntien yhteisöveron jako-osuuden tilapäisen 10 %-yksikön korotuksen johdosta.

Vuonna 2022 verotulojen odotetaan hieman alenevan vuoden 2021 ennusteen tasosta.

Verotulot	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Kunnallisvero	18 558 113	18 222 674	19 703 000	19 325 000	9 577 000	9 331 000
Muutos %	4,1 %	-1,8 %	8,1 %	-1,9 %	-50,4 %	-2,6 %
Yhteisövero	2 447 189	2 780 644	3 794 000	2 823 000	2 078 000	2 049 000
Muutos %	6,5 %	13,6 %	36,4 %	-25,6 %	-26,4 %	-1,4 %
Kiinteistövero	1 914 343	1 747 398	1 883 000	1 883 000	1 883 000	1 883 000
Muutos %	2,2 %	-8,7 %	7,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot yht.	22 919 645	22 750 716	25 380 000	24 031 000	13 538 000	13 263 000
Muutos %	4,2 %	-0,7 %	11,6 %	-5,3 %	-43,7 %	-2,0 %

8.1.1 Kunnallisvero

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat sekä kunnan väestö, sen ikärakenne ja ansiotulojen taso, että maan hallituksen päättämät veroperustemuutokset, jotka joko lisäävät tai vähentävät kunnallisveron tuottoa. Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tuloalhennukset, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti.

Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähelytys. Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi.

Vuonna 2021 keskimääräinen kuntien tuloveroprosentti on 20,02 %, alhaisin tuloveroprosentti on 16,50 % ja korkein tuloveroprosentti 23,50 %. (Lähde: Kuntaliitto, Verohallinto). Vuodelle 2021 tuloveroprosenttiaan nosti 39 kuntaa ja sitä laski neljä kuntaa. Keskimääräinen tuloveroprosentti nousi 0,06 %-yksikköä vuodesta 2020. Korotuspäätösten taustalla vaikuttaneita syitä ovat olleet mm. väestön ikääntymisestä johtuva ansiotulojen kasvun aleneminen, kunnallisverokynnyksen nouseminen verovähennysten kasvun johdosta, koronapandemian vaikutus tuloihin, menojen ripeä kasvu, hoiva- ja palveluvelan kasvu, kuntien tehtävien laajeneminen, sosiaali- ja terveyspalveluiden kysynnän kasvu sekä investoinnit mm. koulurakennuksiin.

Virtain kaupungin konsernistrategiassa on määritetty, että veroprosentti saa olla korkeintaan 1 prosenttiyksikön yli Manner-Suomen kuntien keskiarvon (19,87 % vuonna 2018, vuosilta 2019 - 2021 arvoa ei ole saatavilla). Pitkän tähtäimen tavoitteena on päästä Manner-Suomen kuntien keskiarvoon.

Virtain kaupungin talousarvio vuodelle 2022 pohjautuu nykyiseen kunnallisveroprosenttiin. Vuosina 2019 – 2021 toteutetun tasapainottamisohjelman toteuttaminen yhdessä valtionosuuksien nousun kanssa mahdollistaa veroprosentin pitämisen nykyisellään.

Taloussuunnitelmavuosien 2023 ja 2024 verotuloennusteissa on huomioitu kunnallisveron leikkaaminen soteuudistuksen johdosta toukokuussa päivitettyjen siirtolaskelmien mukaisesti 12,39 %-yksiköllä.

Hallituksen talousarvioehdotus sisältää useita veroperustemuutoksia, joilla on sekä kunnallisveroa lisääviä että vähentäviä vaikutuksia. Veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän vuoden 2022 kunnallisveron tuottoa yhteensä -225 miljoonalla eurolla. Muutokset jakautuvat eri veroperustemuutoksiin seuraavasti:

- Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus -209 miljoonaa euroa, josta
 - o progressiivisen tuloveroasteikon rajojen korotus -69 miljoonaa euroa,
 - o työtulovähennyksen korotus -93 miljoonaa euroa ja
 - o perusvähennyksen korotus -47 miljoonaa euroa
- Asuntolainan korkovähennysoikeuden supistaminen +4 miljoonaa euroa
- Liikenteen työsuhde-etujen muutokset -3 miljoonaa euroa
- Kotitalousvähennyksen kasvattaminen -2 miljoonaa euroa

Päätösperäiset veronalennukset alentavat kuntien verotuloja, mutta kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta.

Vuonna 2021 kunnallisverotulojen ennustetaan nousevan ja vuonna 2022 puolestaan hieman alenevan pysyen kuitenkin hyvällä tasolla. Vuoden 2021 kasvu johtuu pääosin noususuhdanteen myötä kohonneiden verotettavien tulojen kasvusta. Ennusteissa on mukana hallituksen verolinjaukset kehyskaudelle. Koronatilanteen kehitys tuo kuitenkin edelleen epävarmuutta ennusteisiin.

Virtain kaupungin osalta ansiotulot koostuvat pääosin palkkatuloista ja eläketuloista. Vuosina 2022 - 2024 palkkatulojen ennakoitaan kasvavan n. 0,4- 1,5 %. Eläketulojen ennakoitaan ennusteen mukaan nousevan vuosittain noin 1 - 1,5 %. Ansiotulojen osalta ennusteeseen vaikuttaa tulotason lisäksi myös väestöennuste, joka hieman kohentui edellisestä, vuonna 2019 laaditusta. Kokonaisuutena ansiotulojen ennakoitaan kuitenkin vuosittain

kasvavan noin prosentin vuosivauhtia. Vuosina 2022 – 2024 verotettavan tulon ennustetaan hieman kasvavan vähennysasteen alenemisen seurauksena.

Virtain vuoden 2022 kunnallisveron verotettaviksi tuloiksi on arvioitu 92,0 milj. euroa ja vastaava arvio vuoden 2021 verotettavasta tulosta on 90,6 milj. euroa. (Lähde: Kuntaliiton veroennustekehikko)

Kunnallisverot	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022
Yhteensä, euroina	18 558 113	18 222 674	19 703 000	19 325 000
Muutos%	4,1 %	-1,8 %	8,1 %	-1,9 %

8.1.2 Yhteisövero

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio ja kunnat. Vuoden 2022 yhteisöverokanta pysyy valtion talousarviesityksen mukaan 20 prosentissa.

Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuus vuonna 2021 on 44,34 % ja se oli 42,13 % vuonna 2020. Vuonna 2020 yhteisöveron jako-osuutta nostettiin 10 %-yksiköllä vuosille 2020 ja 2021 osana koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita. Vuonna 2022 kuntien jako-osuus alenee tilapäisen korotuksen poistuessa 34,19 %:iin. Verovuodesta 2021 alkaen kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentaminen korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2022 tilapäinen korotus näkyy vielä hieman yhteisöveron tilityksissä verovuodelta 2021 maksettavien tilitysten osalta, koko maan tasolla arviolta 40 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuotossa on huomioitava se, että Virtain yhteisöverotulokertymään vaikuttaa merkittävästi metsäerän osuus, joka on viime vuosina tuonut noin 1,5 M€ yhteisöveron tuottoa. Metsäerän osuus on suurempi kuin yritystoimintaerän osuus. Yhteisöveron tuotto nousi vuonna 2020, ja sen ennakoitaan nousevan vuonna 2021, mutta alenee vuonna 2022 jako-osuuden tilapäisen korotuksen poistuessa.

Suunnitelmavuosina yhteisöveron oletetaan olevan kokonaisuutena kasvussa, mutta kuntaryhmän jako-osuutta leikataan sote-uudistuksen johdosta kolmanneksella ja näin ollen kuntien osuus yhteisöverosta putoaa vuonna 2023 lähes 30 %.

Yhteisöverot	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022
Yhteensä, euroina	2 447 189	2 780 644	3 794 000	2 823 000
muutos %	6,5 %	13,6 %	36,4 %	-25,6 %

8.1.3 Kiinteistövero

Yleisen kiinteistöveron sekä muiden kuin vakituisten asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttien ylärajoihin tuli muutoksia vuodelle 2018 lokakuussa 2017 vahvistetussa kiinteistöverolain muutoksessa. Samassa yhteydessä säädettiin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveron vaihteluvälin ylärajan korottamisesta 0,90 %:sta 1,00 %:iin, jota kuitenkin sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2019 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa. Vuoden 2022 osalta ei ole tulossa lakimuutoksiin perustuvia kiinteistöveroprosenttien muutoksia.

Kunnanvaltuuston määräämien kiinteistöveroprosenttien vaihteluvälit vuodelle 2022 säilyvät siten ennallaan ollen seuraavat:

Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 2,00 %

Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41 – 1,00 %

Muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93 % - 2,00 %

Edellä mainittujen lisäksi kunnanvaltuusto voi määrätä:

Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin välillä 2,00 – 6,00 %

Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti 0,00 – 2,00 %

Voimalaitosten veroprosentti 0,93 -3,10 %

Kiinteistöverokertymä pysyy vuosittain melko samalla tasolla. Vuodelle 2017 lakimuutoksen tuoman yleisen kiinteistöveron alarajan korotuksen johdosta kiinteistöveroprosenttia jouduttiin korottamaan 0,90 %:sta 0,93 %:iin. Tällä ei kuitenkaan ole ollut juurikaan vaikutusta kiinteistöverokertymään. Maksettavan kiinteistöveron määrä nousi, mutta tilittymättä jäävä osuus kasvoi. Vuonna 2020 kiinteistöveron tilitysrytmi muuttui, minkä johdosta osa verovuoden kiinteistöverosta kertyy vasta seuraavan vuoden tammi-helmikuussa. Syyskuussa 2021 verohallinto arvioi, että noin 10 % verovuodelta 2021 maksettavasta kiinteistöverosta kertyy vasta vuoden 2022 puolella. Vuoden 2021 sekä suunnittelukauden ennusteet ovat samalla tasolla.

Kiinteistöverot	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022
Yhteensä, euroina	1 914 343	1 747 398	1 883 000	1 883 000
muutos %	2,2 %	-8,7 %	7,8 %	0,0 %

Virtain kaupungin veroprosentit vuodelle 2022 ovat:

Tuloveroprosentti	21,25 %
Kiinteistöveroprosentit:	
vakituinen asuinrakennus	0,45 %
muu asuinrakennus	1,00 %
yleinen kiinteistövero	0,93 %
voimalaitosten veroprosentti	3,10 %

Rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määritelty erillistä kiinteistöveroprosenttia. Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti on 0 %.

8.1.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmä uudistui 1.1.2015. Uuden valtionosuusjärjestelmän tavoitteena oli kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Uudistus toteuttaa tätä tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009, muut 676/2014) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määrätymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus).

Valtion talousarvioesityksessä on kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomentille varattu 287 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Edellisvuoteen verrattaessa on kuitenkin huomioitava, että vuoden

2021 peruspalvelujen valtionosuuden tasoa korotti koronaepidemiasta johtunut 300 miljoonan euron lisäys, joka poistuu vuonna 2022.

Kustannustenjaon tarkistus on valtionosuusuudistuksen jälkeen tehty vuosittain Vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus on 564 miljoonaa euroa. Hallitus päätti kuitenkin kevään 2021 kehysriihen yhteydessä, että kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutusta ei huomioida johtuen siitä, että kuntataloutta on tuettu voimakkaasti vuonna 2020 ja tukea jatketaan vuonna 2021, minkä lisäksi koronasta aiheutuvat välittömät kustannukset kompensoidaan kunnille.

Virtain kaupungin valtionosuuksiin on osoitettu vuoden 2022 talousarviossa 27 585 173 euroa, eli 3,6 % enemmän kuin tämän hetken ennuste vuoden 2021 valtionosuudeksi. Ennakoitu valtionosuusprosentti vuodelle 2022 olisi 23,59 %, kun vuonna 2021 vastaava prosenttilukema on 25,67 %. Valtiovarainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö tekevät lopullisen päätöksen vuoden 2022 maksettavista valtionosuuksista joulukuussa 2021.

Valtionosuusennuste talousarviovuodelle perustuu Kuntaliiton ennusteeseen 7.10.2021, jossa on huomioitu:

Vuosittaiset automaattimuutokset

- 31.12.2020 asukasmäärät
- Sairastavuustiedot vuodelta 2020
- Työllisyystiedot
- Saaristo-osakuntien väestö
- Indeksitarkistus hintoihin (+2,5%), (+188 milj. euroa)

Muut lakiin perustuvat muutokset

- Veromenetysten kompensatio (+300 milj. euroa)
- Kustannustenjaon tarkistuksen leikkaus (-564 milj. euroa)

Poliittiset päätökset kuntien tehtävien ja velvoitteiden muutoksista, yht. 120 milj. euroa, josta merkittävimmät

- Vanhuspalvelulain muutos, hoitajamitoitus (+43,7 milj. euroa)
- Sote-asiakasmaksulain uudistus (+28,0 milj. euroa)
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen (+8,4 milj. euroa)

Muut poliittiset päätökset

- Kehysriihessä päätetty erillinen valtionosuuden korotus (+246 milj. euroa)
- Kiky-vähennys jää pysyväksi (-234 milj. euroa)
- Kannustin/digitalisaatio, määrärahan siirto (-10 milj. euroa)
- Siirto harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin (-10 milj. euroa)

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on arvioitu vuoden 2021 toteumatason. Valtion talousarviossa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet kasvavat 58 miljoonaa euroa vuoteen 2021 verrattuna, talousarviossa on kuitenkin pitäydytty vuoden 2021 tasossa mm. asukasluvun alenemisen johdosta. Arvioon ei sisälly perusteiden muutoksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudesta Kuntaliitto ei tuota ennustelaskelmia.

Eroja kuntien tulopohjassa tasataan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Mikäli laskennallinen verotulo on keskimääräisen laskennallisen veron alapuolella, kuten Virroilla, saa Virrat verotuloihin perustuvaa tasausta. Tasauksen lopulliseen määrään vuodelle 2022 vaikuttaa vuoden 2020 verotuksen valmistuminen lokakuun 2021 lopussa. Ennusteessa tasaus on laskettu verohallinnon viimeisimpien vuotta 2020 koskevien ennusteiden perusteella. Verotulomenetysten kompensatio erotettiin vuodesta 2020 omalle valtionosuusmomentilleen. Muutoksen tarkoituksena on lisätä valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyttä sekä helpottaa valtionosuuksien määrän ja valtion kuntien rahoitukseen osallistumisen arviointia. Ennen vuotta 2020 erä on sisältynyt peruspalvelujen valtionosuuteen. Suunnitelmavuosien valtionosuus on huomioitu Valtiovarainministeriön 15.10.2021 päivitetyn painelaskelman mukaisena. Uudistukseen sisältyvä muutosrajoihin ja siirtymätasaus on seuraavassa esitetyssä taulukossa esitetty erillisinä.

Valtionosuudet	TP2019	TP2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Verotulomenetyksen kompensatio	0	4 025 043	4 082 557	4 475 399	1 443 000	1 482 000
Muutos %			1,4 %	9,6 %	-67,8 %	2,7 %
Peruspalvelujen valtionosuus	17 927 446	17 570 080	16 888 015	18 237 384	734 077	784 306
Muutos %	0,2 %	-1,8 %	-3,9 %	8,0 %	-96,0 %	6,8 %
Verotuloihin perustuva tasaus	5 012 167	5 002 032	5 193 337	4 421 533	1 880 864	1 880 864
Muutos %	-1,6 %	-0,2 %	3,8 %	-14,9 %	-57,5 %	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	258 311	397 697	450 857	450 857	446 348	446 348
Muutos %	5,8 %	54,0 %	13,4 %	0,0 %	-1,0 %	0,0 %
Muutosrajoitin					1 941 000	1 941 000
Muutos %						0,0 %
Siirtymätasaus					983 710	878 481
Muutos %						-10,7 %
Valtionosuudet yht.	23 197 924	26 994 852	26 614 766	27 585 173	7 429 000	7 413 000
Muutos %	-0,2 %	16,4 %	14,7 %	3,6 %	-73,1 %	-0,2 %

Tuloslaskelma 2022

Tuloslaskelmaennuste johtaa maltillisesti ylijäämäiseen tilikauteen. Talousarvioon ei sisälly kertaluonteisia purkukustannuksia tai muita vastaavia kertaluonteisia kustannuksia. Kaupungin ja vesihuollon normaalin toiminnan ylijäämä olisi siten 59.750 euroa. Haastetta talousarvion laadintaan on tuonut erityisesti erikoissairaanhoidon menojen heikko ennustettavuus, koska kuntakohtaisia tilauksia tai arvioita ei enää tehdä. Siitä huolimatta, että erikoissairaanhoidon menot pyrittiin arvioimaan mahdollisimman realistisesti, perusturvaosaston raami ylittyi selkeästi. Myös osalla muista osastoista oli haasteita raamiin pääsemisessä, mutta erot olivat huomattavasti pienempiä. Tuloksen pysymistä ylijäämäisenä edesauttaa verotuloennusteiden positiivinen kehitys, valtionosuusennusteen pysyminen edelleen hyvällä tasolla sekä poistojen tarkentuminen raamia alhaisemmalle tasolle. Kaupungin ja vesihuoltolaitoksen toimintakate kasvaa vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna noin 3,7 %. Vuonna 2021 valmistunut uusi yhtenäiskoulu muuttaa menorakennetta ulkoisista vuokrakuluista poistoihin ja sisäisiin vuokriin, mutta vasta käytön myötä nähdään mille tasolle uuden yhtenäiskoulurakennuksen käyttökustannukset asettuvat. Suunnitelmavuosina on huomioitu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä palo- ja pelastustoimen siirtyminen hyvinvointialueilla mahdollisimman tarkkaan käytettävissä olevien tietojen mukaan. Moni asia on vielä avoinna, joten suunnitelmavuosien osalta tulee tapahtumaan tarkentumista. Vuosina 2020-2021 erikoissairaanhoidon menot ovat olleet huomattavasti talousarviota alhaisemmat johtuen koronaepidemian vuoksi vähennetystä kiireettömästä hoidosta. Tarkkaa tietoa mahdollisen hoitovelan määrästä ei ole tiedossa. Erikoissairaanhoidon menoja vuodelle 2022 on pyritty arvioimaan syksyn 2021 toteumatason perusteella. Palveluostoon on varattu sama määrä kuin talousarviossa 2021. Henkilöstökulut kasvavat talousarviossa koko kaupungin osalta noin 1,6 % verrattuna sekä talousarvioon 2021 että ennusteeseen. Henkilöstömenojen kasvu johtuu pääosin arvioituista palkankorotuksista. Tämänhetkisten ennusteiden valossa vuodet 2023 – 2024 ovat myös ylijäämäisiä, mutta niiden osalta moni hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen liittyvä asia on edelleen avoinna, minkä johdosta on tarpeen edelleen etsiä aktiivisesti toimenpiteitä, joilla palvelut saadaan tuotettua nykyistä tehokkaammin.

Vuonna 2022 poistot tulevat kasvamaan vuoteen 2020 verrattuna hieman alle 4,0 miljoonaan euroon. Yhtenäiskoulun poistot kasvattavat poistoja, mutta perustettavalle yhtiölle siirrettävät rakennukset puolestaan alentavat

poistoja. Vuoden 2021 aikana valmistuvista yksittäisistä hankkeista merkittävin on Yhtenäiskoulun rakentaminen ja ensikertainen kalustaminen. Joiden ennakoitu toteuma vuonna 2021 on yhteensä noin 6,5 miljoonaa euroa. Talousarviovuoden merkittävin investointikohde Nallelan uuden kaava-alueen rakentamisen aloittaminen. Koko hankkeen kustannusarvio on 680 000 euroa, josta 400 000 on budjetoidu vuodelle 2022. Budjetointivaiheessa poistojen aivan tarkkaa määrää on mahdoton ennustaa, sillä valmistuvien kohteiden hankintamenot eivät ole vielä tarkalleen tiedossa. Investointitoteuma on jäänyt vuosittain talousarviossa suunniteltua kokonaisuutta pienemmäksi.

Vuoden 2022 tuloslaskelma (ulkoinen/sisäinen) johtaa -164 207 euroa negatiiviseen tilikauden tulokseen sekä tuloksenkorjauserien jälkeen 59 750 euroa ylijäämävaiheeseen tilikauteen. Liikelaitos Marttinen huomioiden tilikauden tulos on -154 207 euroa ja ylijäämä 69 750 euroa.

Tulosta parantavana eränä vuodelle 2022 on huomioitu yhtiöltä ostettavista sosiaali- ja terveystalouksista tehtävä 5 % arvonnäköveron laskennallinen palautus. Talousarviossa ei ole juurikaan taloudellista liikkumavaraa, joten jatkuva toiminnan tarkastelu ovat edelleen tärkeässä roolissa talouden pitämiseksi hallinnassa myös tulevina vuosina.

Suunnitelmavuosien 2023 ja 2024 osalta on poistettu parhaan käytettävissä olevan tiedon mukaan hyvinvointialueelle siirtyvät erät ja vaikutus muihin tulo- ja menoeriin. Verotulot on huomioitu Kuntaliton veroennustekehikon ja valtionosuudet Valtiovarainministeriön painelaskelman mukaisesti. Edellä mainittuja seikkoja lukuunottamatta suunnitelmavuoden perustuvat talousarvioon 2022. Sekä menot että tulot on arvioitu talousarvion 2022 hintatasossa.

Vuodelle 2021 laaditussa ennusteessa on huomioitu tiedossa olevat talousarvion ylitysuhat sekä myönnetty lisämäärärahat.

8.1.5 Talousarvion ja –suunnitelman yhteydessä esitettävä toimenpideohjelma

Taloussuunnitelma (talousarviovuosi ja suunnitelmavuodet) on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Virtain kaupungin taseessa on 31.12.2020 ylijäämää 16.572 milj. euroa ja vuoden 2021 tilinpäätös tulee olemaan ennusteen mukaan ylijäämäinen arviolta 1,569 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2021 ylijäämää olisi siten noin 16.794 milj. euroa. Tämän vuoksi Virtain kaupunki ei ole velvollinen laatimaan kuntalain mukaista toimenpideohjelmaa.

Talousarvio vuodelle 2022 on ylijäämäinen. Taloussuunnitelma vuosille 2023 - 2024 on tämänhetkisen tiedon valossa ylijäämäinen. Suunnitelmavuosiin liittyy kuitenkin vielä useita epävarmuustekijöitä hyvinvointialueiden toiminnan aloittamiseen liittyen, minkä johdosta on jatkuvasti etsittävä keinoja, joiden avulla palvelut pystytään tuottamaan nykyistä taloudellisemmin.

8.2 Tuloslaskelma

Kaupunki ja vesihuolto (ulk./sis.)	TP2020	TA2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot						
Myyntituotot	25 261 171	25 936 565	25 836 565	26 990 071	3 726 134	3 726 134
Maksutuotot	6 551 452	6 086 488	6 086 488	6 108 400	565 600	565 600
Tuet ja avustukset	551 173	344 657	344 657	371 155	298 172	298 172
Vuokratuotot	5 677 139	5 902 637	5 902 637	5 567 607	5 172 712	5 172 712
Muut toimintatulot	248 716	191 040	191 040	205 090	68 840	68 840
Toimintatulot	38 289 651	38 461 387	38 361 387	39 242 323	9 831 458	9 831 458
Valmistus omaan käyttöön	144 669	95 000	95 000	50 500	50 500	50 500
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-14 312 783	-15 118 541	-15 118 541	-15 370 872	-14 414 334	-14 414 334
Palvelujen ostot	-54 711 961	-57 430 986	-57 369 586	-59 340 095	-5 909 678	-5 909 678
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 092 889	-3 525 777	-3 525 777	-4 060 632	-2 214 304	-2 214 304
Avustukset muille	-2 146 557	-2 263 192	-2 368 192	-2 059 290	-1 205 903	-1 205 903
Vuokrat	-6 350 030	-6 267 216	-6 267 216	-6 231 477	-2 917 064	-2 917 064
Muut toimintamenot	-262 323	-180 147	-180 147	-188 198	-217 101	-217 101
Toimintamenot	-81 876 542	-84 785 859	-84 829 459	-87 250 564	-26 878 384	-26 878 384
Toimintakate	-43 442 221	-46 229 472	-46 373 072	-47 957 741	-16 996 426	-16 996 426
Verotulot	22 750 716	23 804 000	25 380 000	24 031 000	13 538 000	13 263 000
Valtionosuudet	26 994 852	26 401 875	26 614 766	27 585 173	7 429 000	7 413 000
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot muilta	22 933	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Muut rahoitustulot muilta	419 914	239 500	316 000	239 500	174 500	174 500
Korkomenot	-92 572	-201 000	-201 000	-101 000	-101 000	-101 000
Muut rahoitusmenot	-8 022	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	342 254	44 500	121 000	144 500	79 500	79 500
Vuosikate	6 645 600	4 020 903	5 742 694	3 802 932	4 050 074	3 759 074
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 687 058	-4 167 554	-4 167 554	-3 967 139	-3 976 521	-3 976 521
Arvonalentumiset	-371 924					
	-4 058 982	-4 167 554	-4 167 554	-3 967 139	-3 976 521	-3 976 521
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot (+) ka -kulut (-)						
Tilikauden tulos	2 586 619	-146 651	1 575 140	-164 207	73 553	-217 447
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	143 957	157 845	2 543 957	223 957	223 957	223 957
Varausten lisäys	-1 400 000		-2 400 000			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 330 576	11 194	1 719 097	59 750	297 510	6 510

Kaupunki, vesihuolto ja Marttinen (ulk.)	TP2020	TA2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot						
Myyntituotot	23 506 067	24 912 957	24 662 957	25 652 210	3 524 373	3 524 373
Maksutuotot	6 448 008	6 086 488	6 086 488	6 108 400	565 600	565 600
Tuet ja avustukset	1 359 358	1 019 657	1 019 657	1 096 155	1 023 172	1 023 172
Vuokratuotot	1 931 376	1 958 256	1 958 256	1 997 415	2 904 215	2 904 215
Muut toimintatulot	248 500	191 040	191 040	205 090	68 840	68 840
Toimintatulot	33 493 308	34 168 398	33 918 398	35 059 270	8 086 200	8 086 200
Valmistus omaan käyttöön	144 669	95 000	95 000	50 500	50 500	50 500
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-15 332 944	-16 315 541	-16 315 541	-16 570 877	-15 614 339	-15 614 339
Palvelujen ostot	-52 577 687	-55 555 837	-55 494 437	-57 216 663	-4 932 679	-4 932 679
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 361 099	-3 853 577	-3 853 577	-4 409 832	-2 561 304	-2 561 304
Avustukset muille	-1 899 766	-2 062 934	-2 167 934	-1 834 637	-986 050	-986 050
Vuokrat	-2 626 590	-2 345 592	-2 345 592	-2 675 060	-649 409	-649 409
Muut toimintamenot	-278 164	-199 389	-199 389	-200 442	-229 345	-229 345
Toimintamenot	-77 076 250	-80 332 870	-80 376 470	-82 907 511	-24 973 126	-24 973 126
Toimintakate	-43 438 273	-46 069 472	-46 363 072	-47 797 741	-16 836 426	-16 836 426
Verotulot	22 750 716	23 804 000	25 380 000	24 031 000	13 538 000	13 263 000
Valtionosuudet	26 994 852	26 401 875	26 614 766	27 585 173	7 429 000	7 413 000
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot muilta	22 933	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Muut rahoitustulot muilta	420 187	239 500	316 000	239 500	174 500	174 500
Korkomenot	-92 596	-201 000	-201 000	-101 000	-101 000	-101 000
Muut rahoitusmenot	-8 022	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	342 503	44 500	121 000	144 500	79 500	79 500
Vuosikate	6 649 798	4 180 903	5 752 694	3 962 932	4 210 074	3 919 074
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 855 458	-4 327 554	-4 327 554	-4 117 139	-4 126 521	-4 126 521
Arvonalentumiset	-371 924					
	-4 227 382	-4 327 554	-4 327 554	-4 117 139	-4 126 521	-4 126 521
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot (+) ja -kulut (-)						
Tilikauden tulos	2 422 416	-146 651	1 425 140	-154 207	83 553	-207 447
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	143 957	157 845	2 543 957	223 957	223 957	223 957
Varausten lisäys	-1 400 000		-2 400 000			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 166 373	11 194	1 569 097	69 750	307 510	16 510

Tunnuslukuja

Toimintatuotot/Toimintakulut %	43,45	42,53	42,20	42,29	32,38	32,38
Vuosikate/poistot %	157,3	96,6	132,9	96,3	102,0	95,0
Vuosikate, euroa/asukas	1 021	653	897	628	677	639
Asukasmäärä	6 510	6 402	6 410	6 312	6 221	6 131
Kertynyt ylijäämä/asukas	2 546	2 654	2 830	2 885	2 977	3 023

9 INVESTOINTIOSA

Investointiosassa käsitellään pitkävaikutteiset menot, jotka tuloslaskelmassa vuosittain käsitellään suunnitelman mukaisina poistoina. Poistosuunnitelma on uudistettu vuoden 2009 alussa. Sen ajantasaisuus tarkastetaan talousarviovuoden aikana. Hyödykeryhmien poisto aika on uusitussa suunnitelmassa ilmoitettu vaihteluvälinä, josta pääsääntöisesti käytetään pienintä eli nopeinta poistoaikaa. Kaupunginhallituksella on oikeus perustellusta syystä määrittellä alarajaa pitempi poistoaika, mikä ei kuitenkaan saa ylittää ohjeen enimmäispoistoaikaa.

Perusparannusmeno poistetaan sen vaikutusaikana, joka on pääsääntöisesti sama kuin perusparannetun hyödykkeen jäljellä oleva taloudellinen pitoaika. Ainoastaan, mikäli perusparannus olennaisesti lisää hyödykkeen jäljellä olevaa taloudellista pitoaikaa, kaupunginhallitus voi muuttaa poistosuunnitelmaa vastaavasti.

Yksittäiset investointikohteet, joiden kustannusarvio ylittää 300.000,00 euroa ilman arvonlisäveroa, ovat hankkeita. Hankkeiden käsittelyssä noudatetaan kaupungin hankesuunnitteluohjetta. Kaupunginvaltuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankkeilla on ennen rakentamisen aloitusta oltava kustannusarvio, jonka toteumaa seurataan tilinpäätöksen yhteydessä.

Alle 300.000 euron investoinnit käsitellään osana hankeryhmää. Hankeryhmiä ovat:

1. osakkeet ja osuudet
2. maa-alueet ja rakennukset
3. lämpölaite
4. järjestelmä- lisenssi- ja palvelininvestoinnit
5. tienvarsikyltit
6. terveys- ja sosiaalitoimenohjelmistoihin liittyvät investoinnit
7. terveys- ja sosiaalitoimen kalustohankinnat
8. vesihuoltolaite
9. kunnallistekniikka
10. tilapalvelu/asuinrakennukset
11. tilapalvelu/tuotannolliset rakennukset ja
12. tilapalvelu/hallintokuntien käytössä olevat rakennukset
13. ympäristön suojele
14. ylläpito ja rakentaminen

Hankeryhmä tarkoittaa investointikokonaisuutta joko siten, että yhteen ylläpitokohteeseen tehdään useampi pienempi investointi tai hankeryhmä sisältää useamman ylläpitokohteen, joihin investoidaan. Kaupunginvaltuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmän alla esitetty kokonaisuus on suunnitelma, jonka sisällä käytettävät määrärahat ja tuloarviot voivat ylläpitokohteiden välillä muuttua, mutta hankeryhmän määräraha ja tuloarvio on valtuustoon nähden sitova.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka hankintahinta on pääsääntöisesti yli 10 000 euroa (ilman arvonlisäveroa). Tätä pienemmät hankinnat ovat aina käyttömenoja. Vuosikorjaukset ovat aina käyttömenoja riippumatta hankintahinnasta. Osakkeet ja osuudet sekä maan osto merkitään investointiosaan. Näistä ei tehdä poistoja.

Talousarviovuosi 2022 ja suunnitelmavuodet 2023–2024

Virtain kaupungin investoinnit ovat viime vuosina olleet poikkeuksellisen korkealla tasolla muun muassa koulurakentamisen johdosta. Talousarviovuonna 2022 investointitasoa on pyritty saamaan alhaisemmalle tasolle siten,

että investoinnit ja lainanlyhennykset pystyttäisiin hoitamaan tulorahoituksella. Vuoden 2022 investoinnit sisältävätkin pääosin korjausinvestointeja. Merkittävin yksittäinen hanke on Nallelan uuden kaava-alueen rakentamisen ensimmäinen vaihe. Investointien nettomeno, noin 2,6 miljoonaa euroa, alittaa vuosikatteen noin 1,2 miljoonalla eurolla. Taloussuunnitteluvuosina investointitaso oletetaan kuitenkin jälleen kasvavan erityisesti Lämpölaitokseen liittyvien investointien johdosta. Kuluvan vuoden investoinnit tulevat myös olemaan korkealla tasolla, muutetun talousarvion mukaan noin 9,9 miljoonaa euroa.

9.1 Hankeryhmät

Hankeryhmät, joihin on varattu määräraha tai tuloarvio talousarviovuonna tai taloussuunnittelukaudella:

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Osakkeet ja osuudet					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-6 925	-110 000	-110 000	-10 000	-10 000
Nettomeno	-6 925	-110 000	-110 000	-10 000	-10 000

Talousarviovuoden määräraha sisältää varautumisen kuntien yhteistoimintaan liittyvien osakkeiden hankintaan sekä sisäisen pääomasijoituksen (100.000 euroa) Liikelaitos Marttiselle Perinnekylän investointien rahoitukseen.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Maa-alueet ja rakennukset					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	20 319	20 000	20 000	20 000	20 000
Määräraha	-40 391	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Nettomeno	-20 073	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000

Määräraha on varaus maa-alueiden hankintaan. Vuoden aikana harkitaan myös joidenkin keskustan lähellä olevien kiinteistöjen myyntiä. Osa tulorahoituksesta toteutuu kaavatonttien myynnillä.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Lämpölaitos					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-50 700	-240 000	-270 000	-1 685 000	-5 880 000
Nettomeno	-50 700	-240 000	-270 000	-1 685 000	-5 880 000

Määrärahassa on varaukset ennalta arvaamattomiin kaluston peruskorjauksiin ja uusintoihin, Nallelan uuden kaava-alueen kaukolämpölinjan 1. vaiheen rakentamiseen, Nallelan varakeskuksen siirron Sampolaan sekä kaukolämpöverkoston osalta varaukset tiedossa oleviin ja mahdollisiin uusiin kaukolämpöliittymiin. Kaupunginhallitus tekee erillispäätökset investointien toteuttamisesta kuultuaan Virtain Energia Oy:n hallitusta. Taloussuunnitelmavuosien investoinnit ovat varauksia Nallelan 2. vaiheen rakentamiseen, Nallelan uuden 5 MW varalämpökeskuksen rakentamiseen, Sampolan uuden 5 W kiinteän polttoaineen lämpölaitokseen, Sampolan kl-linjan suurentamiseen sekä kiertolinjan rakentamiseen Kallettomantie-Virtaintie.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Järjestelmä-, lisenssi- ja palvelininvestoinnit					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-52 364	-320 000	-35 000	-10 000	-10 000
Nettomeno	-52 364	-320 000	-35 000	-10 000	-10 000

Määräraha sisältää varauvat automaattisen talousraportointiin vuonna 2022 edellyttämiin järjestelmämuutoksiin sekä M365 palveluiden käyttöönottokustannuksiin.

Hallinto- ja elinvoimaosasto					
Hankeryhmä: Tienvarsikyltit					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha		-65 000	-65 000		
Nettomeno	0	-65 000	-65 000	0	0

Määräraha sisältää varauksen tienvarsikylttien hankintaan sisääntuloväylien varten. Hankinta ei toteudu vuonna 2021.

Perusturvalautakunta					
Hankeryhmä: Terveys- ja sosiaalitoimen ohjelmistoihin liittyvät investoinnit					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha		-200 000	-205 000		
Nettomeno	0	-200 000	-205 000	0	0

Hankeryhmän määrärahat ovat varauksia terveys- ja sosiaalitoimen käytössä olevien ohjelmistolisenssien hankintaan, kehittämiseen ja liittymismaksuihin.

Perusturvalautakunta					
Hankeryhmä: Terveys- ja sosiaalitoimen kalustohankinnat					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-76 338	-240 000	-85 000		0
Nettomeno	-76 338	-240 000	-85 000	0	0

Hankeryhmän määrärahat ovat varauksia hammashoidon hoitoyksikön ja kalusteiden sekä laitoshuollon koneen hankintaan.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Asuinrakennukset					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-58 659	-20 000	-20 000		
Nettomeno	-58 659	-20 000	-20 000	0	0

Talousarviomääräraha sisältää varauksen ennalta arvaamattomiin korjaustarpeisiin.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Tuotannolliset rakennukset					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	1 313				
Määräraha	-151 336	-275 000	-20 000		
Nettomeno	-151 336	-275 000	-20 000	0	0

Talousarviomääräraha sisältää varauksen ennalta arvaamattomiin korjaustarpeisiin

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Tilapalvelu/Hallintokuntien käytössä olevat rakennukset					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha	-170 987	-380 600	-322 000	-275 000	-105 000
Nettomeno	-170 987	-380 600	-322 000	-275 000	-105 000

Talousarviovuoden määräraha sisältää useita ylläpitokohteita: Kaupungintalon varavoimakoneen asennuksen; kirjaston kiinteistön perusparannukset (omatoimikirjasto, seinät ja katto, automatiikka); Liikuntahallin/Kauraniemen piha-alueet, kulkureitit ja jätehuolto; kiinteistöjen LED-valaistuksen (Liikuntahalli 2022); Terveyskeskus (portaat, katokset); Liikuntahalli, lattian lakkaus; Ambulanssitalli ensihoidon tsto (Mr v. 21= 145.000€, osa siirtyy vuodelle 2022);Vihriälä, palonsuojamaalaus; Tulevan vuoden (2023) hankkeiden suunnitteluraha.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Vesihuoltolaitos					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	11 998				
Määräraha	-311 471	-454 000	-408 000	-700 000	-320 000
Nettomeno	-299 474	-454 000	-408 000	-700 000	-320 000

Vesihuoltolaitoksen hankeryhmän talousarviovuoden määräraha sisältää varamat seuraaviin kohteisiin: Sprinkler-keskus jako (sähkö saneeraus, lammikon ruoppaus, venttiili Kiilto); Puhdistamon saneeraus; Sakeuttamon saneeraus; Altaiden pinnoitus ja korjaus; Piha-alueen rak.+ varastorak. (kenttä, hulevesi, portti); Viemäreiden saneeraus; Pumppaamon saneeraus; Viemärit ennalta-arvaamaton (sis. uudet liittäjät); Puhdas vesi (laitos, verkoston saneeraus); Kaatopaikan aumakompostointi (suodatuskenttä).

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Kunnallistekniikka					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	-6 286				
Määräraha	-741 136	-298 000	-290 000	-660 000	-260 000
Nettomeno	-747 422	-298 000	-290 000	-660 000	-260 000

Kunnallistekniikan määräraha on katujen ja yleisten alueiden rakentamiseen. Talousarviovuoden määräraha sisältää useita kohteita: Päälystystyöt; Kunnallistekniikka ennalta-arvaamaton; Katuvalojen saneeraus; Hulevesi; Vieraslajien hävitys; Pukkivuoren hissi ja valaistus.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Mittaus					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha			-20 000	0	
Nettomeno	0	0	-20 000	0	0

Määräraha sisältää varauksen GPS –mittalaitteiden hankintaan.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hankeryhmä: Jätehuolto					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha			-20 000	0	
Nettomeno	0	0	-20 000	0	0

Määräraha sisältää varauksen Sarvinevan portin ja säiliöiden uusimiseen.

9.2 Hankkeet

Hankkeet ovat investointeja, joiden kokonaiskustannusarvio on ilman arvonlisäveroa yli 300 000 euroa. Hankkeilla on oltava kustannusarvio, jonka toteutumista seurataan tilinpäätösten yhteydessä. Hankkeet etenevät hyväksytyin hanke-suunnitelman mukaisesti.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Rantatien peruskorjaus					
Rakentamisen kustannusarvio: 640.000					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha		-640 000	-120 000		
Nettomeno	0	-640 000	-120 000	0	0

Määräraha sisältää Rantatien saneerauksen.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Virtaintien peruskorjaus					
Rakentamisen kustannusarvio: 370.000					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha			-70 000	-300 000	
Nettomeno	0	0	-70 000	-300 000	0

Määräraha sisältää Virtaintien peruskorjauksen.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Nallelan uusi kaava-alue					
Rakentamisen kokonaiskustannusarvio: 680.000					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha			-400 000	-280 000	0
Nettomeno	0	0	-400 000	-280 000	0

Määräraha sisältää varauksen Nallelan uuden kaava-alueen rakentamiseen. Kosteikon tilanne selvitetään ja toteutetaan vuoden 2022 aikana pohjavesialueen turvaamiseksi. Selvitetään myös tulorahoitus hankkeelle.

Teknisten palveluiden lautakunta					
Hanke: Rantapuisto / Laivarannan alueen kehittäminen					
Rakentamisen jäljellä oleva kustannusarvio:					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio					
Määräraha			-20 000		
Nettomeno	0	0	-20 000	0	0

Vuoden 2022 määräraha sisältää hankkeen käynnistämisen. Kokonaiskustannusarvio vahvistuu suunnittelun edetessä

Virtain kaupunki					
Kaikki investoinnit yhteensä					
	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	159 708	20 000	20 000	20 000	20 000
Määräraha	-11 416 535	-9 313 600	-2 580 000	-4 020 000	-6 685 000
Nettomeno	-11 256 827	-9 293 600	-2 560 000	-4 000 000	-6 665 000

10 RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Ylijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Edellisen ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Toiminnan rahavirtaan ei sisälly erikseen rahoitusosassa budjetoitavia tuloarvioita ja määrärahoja.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Mainitut erät siirtyvät talousarvion investointiosasta eikä niihin rahoitusosassa enää osoiteta määrärahaa tai tuloarviota.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Kaikki rahoituksen rahavirran erät ovat määrärahoja tai tuloarvioita, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia bruttomääräisiä kokonaisuuksia. Hallintosäännön 25 §:n 24 kohdan mukaan kaupunginhallituksella on oikeus ottaa lyhytaikaista luottoa tarvittaessa. Kaupunginhallitus on delegoinut kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle oikeuden Virtain kaupungilla olevien kuntatodistusohjelmien mukaisten luottojen nostamisesta ja takaisinmaksusta siten, että samanaikaisten kuntatodistusten euromäärä ei ylitä 5.000.000 euroa ja että valtuuston määrittelemä lainamäärän nettolisäys ei ylitä. Lyhytaikaisten kuntatodistusten avulla voidaan ylläpitää maksuvalmiutta.

Rahoitusosa päättyy vaikutus maksuvalmiuteen -erään, joka saadaan laskelmalla yhteen etumerkit huomioon ottaen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Tällä erällä on vaikutus kaupungin kassavaroihin.

Virtain kaupungin lainamäärä tulee aleneman vuoden 2022 aikana noin 1,1 miljoonalla eurolla lyhennykset huomioiden. Bruttomääräinen lainojen nosto tulee olemaan noin 2 miljoonaa euroa suurimpien investointien rahoittamiseksi, mikäli kaikki investoinnit toteutetaan talousarviovuoden aikana. Investointien rahoittamiseksi voidaan harkita myös puunmyyntiä, mikäli puusta saatava hinta on myynnin kannalta järkevällä tasolla. Kaupunginhallitus on määrittänyt, että noin 0,5 miljoonaa euroa investointikokonaisuudesta voitaisiin rahoittaa puun myynnillä. Tästä tehdään kaupunginhallituksessa erillinen päätös ja se on huomioitava lainatarpeen vähennyksenä, jos näin päätetään toimia. Lainannostossa on muutoinkin huomioitava se, että investointien toteuma on ollut huomattavasti suunniteltua alhaisempi.

Vuoden 2020 aikana lainaa nostettiin investointien rahoittamiseksi 5 000 000 euroa. Vuonna 2021 lainaa on nostettu 7 000 000 euroa. Vuoden 2021 aikana lainarahoituksen tarve on ollut ennakoitua alhaisempi tulorahoituksen hyvän tason johdosta.

Talousarvion investointien maa-alueiden myynnillä on suunniteltu katettavan 20 000 euroa. Investointien rahoitusosuuksia on vuodelle 2022 budjetoitu Liikelaitos Marttisen investointeihin 430 000 euroa.

Talousarviovuoden vuosikate riittää kattamaan 140 prosenttia nettoinvestoinneista. Investoinneista noin 0,9 miljoonaa on uusinvestointeja.

Virtain kaupungilla oli 31.12.2020 lainaa noin 15,3 milj. euroa. Vuoden 2021 aikana lainaa nostetaan arviolta 7,0 milj. euroa. Mikäli vuoden 2022 aikana lisälainaa nostetaan noin 2 miljoonaa euroa lisää, lainakanta kasvaa noin 19,4 miljoonaan euroon vuoden 2022 loppuun mennessä. (vuoden 2021 aikana lainaa lyhennetään n. 1,8 milj. euroa ja vuonna 2022 n. 3,1 milj. euroa). Asukasta kohden lainamäärä on tällöin vuoden 2022 lopussa noin 3 072 euroa. Viime vuosina kiinteäkorkoiset lainat ovat olleet huomattavan edullisia. Tämän johdosta lainasalkku on yhä enemmän painottunut kiinteäkorkoisiin lainoihin. Vuoden 2021 lopussa lainasalkusta noin kymmenesosa on sidottu vaihtuvakorkoisesti.

Yhtenäiskoulun valmistuttua lainakanta kääntyy laskuun vuonna 2022, mikäli investoinnit pystytään pitämään alhaisella tasolla ja käyttötalous kehittyä odotetusti. Suunnitelmavuosien korkea investointitaso edellyttää toteutuessaan todennäköisesti lainanottoa, joten lainamäärä pysynee suunnittelukaudella noin 19 miljoonan euron tasolla. Asukaskohtainen lainamäärä nousee lähelle kuntakentän keskiarvoa, joka tilinpäätösten 2020 mukaan oli keskimäärin 3 448 €/asukas.

Antolainauksessa on varauduttu tiedossa oleviin sekä mahdollisiin hankkeiden välirahoituksiin. Välirahoituksissa on huomioitu mm. Jäähdyshallin ja Äijänevan valokuituhankkeet sekä perustettavan yhtiön mahdollinen rahoitustarve, joista valtuusto on tehnyt periaatepäätökset vuonna 2021.

Kaupungissa on tarvetta lisäksi teollisuushallin rakentamiseen sekä asuntojen peruskorjaukseen kaupungin tytäryhtiöiden toimesta. Rahoitustarve näihin on yhteensä vähintään 7 miljoonaa euroa. On mahdollista, että kaupungilta tarvitaan hankkeisiin takauksia tai rahoitusta lainoituksena tai oman pääoman sijoituksina. Mahdollinen lainoitus tai oman pääoman sijoitukset tarkoittaisivat kaupungin lainamäärän kasvua suunnitellusta.

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki ja vesihuolto	TP2020	TA2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Vuosikate/Liikelyi-aliäämä	6 646	4 021	5 743	3 803	4 050	3 759
Rahoitustuotot ja -kulut						
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-55					
Tulorahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta	6 591	4 021	5 743	3 803	4 050	3 759
Investointimenot	-11 416	-9 314	-12 771	-2 580	-4 020	-6 685
Rahoitusosuudet investointi	139					
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot	75	20	20	20	20	20
Muut investointitulot						
Investointien rahavirta	-11 202	-9 294	-12 751	-2 560	-4 000	-6 665
Toiminnan ja inv.rahavirta	-4 611	-5 273	-7 008	1 243	50	-2 906
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainasaamisten lisäykset	-69	-150	-150	-910	-150	-150
Antolainasaamisten vähennykset	0	50	50	50	50	50
Antolainauksen muutokset	-69	-100	-100	-860	-100	-100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	10 000	7 000	2 000		6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 330	-2 000	-1 842	-3 098	-3 298	-3 298
Lainakannan muutokset	3 670	8 000	5 158	-1 098	-3 298	2 702
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 407					
Rahoituksen rahavirta	6 008	7 900	5 058	-1 958	-3 398	2 602
Rahavarojen muutos	1 397	2 627	-1 950	-715	-3 348	-304

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, vesihuolto ja Marttinen	TP2020	TA2021	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Vuosikate/Liikelyli-alijäämä	6 650	4 181	5 753	3 963	4 210	3 919
Rahoitustuotot ja -kulut						
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-55					
Tulorahoituksen korjauserät						
Toiminnan rahavirta	6 595	4 181	5 753	3 963	4 210	3 919
Investointimenot	-11 547	-9 986	-12 873	-3 252	-4 580	-7 374
Rahoitusosuudet investointi	207	407	28	407	428	485
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot	75	20	20	20	20	20
Investointien rahavirta	-11 265	-9 559	-12 825	-2 826	-4 133	-6 869
Toiminnan ja inv.rahavirta	-4 670	-5 378	-7 072	1 137	78	-2 950
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainasaamisten lisäykset	0	-150	-150	-910	-150	-150
Antolainasaamisten vähennykset	0	50	50	50	50	50
Antolainauksen muutokset	0	-100	-100	-860	-100	-100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	10 000	7 000	2 000	0	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 330	-2 000	-1 842	-3 098	-3 298	-3 298
Lainakannan muutokset	3 670	8 000	5 158	-1 098	-3 298	2 702
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 716					
Rahoituksen rahavirta	6 386	7 900	5 058	-1 958	-3 398	2 602
Rahavarojen muutos	1 716	2 522	-2 014	-821	-3 320	-348
Rahavarat 31.12.	9 553	6 015	7 539	6 718	3 398	3 050
Rahavarat 1.1.	7 837	3 493	9 553	7 539	6 718	3 398
Rahavarojen muutos	1 716	2 522	-2 014	-821	-3 320	-348
Lainakanta 31.12.	15 333	25 462	20 491	19 393	16 095	18 797
Lainakanta 1.1.	11 663	17 462	15 333	20 491	19 393	16 095
Lainakannan muutos	3 670	8 000	5 158	-1 098	-3 298	2 702
Rahoituksen tunnuslukuja						
Investointien tulorahoitus	59,0	43,7	44,9	140,3	101,9	57,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-11 162	-17 863	-19 557	-17 319	-14 133	-13 477
Lainakanta/asukas	2 353	3 977	3 197	3 072	2 587	3 066
Asukasluku	6 516	6 402	6 410	6 312	6 221	6 131

11 YHTEENVETO MYÖNNETTÄVISTÄ AVUSTUKSISTA

Kaupunginhallitus				
	2021 talousarvio	Menokohta	2022 talousarvio	Menokohta
Aluetukiavustukset	10 000	5851.1301	10 000	5851.1301
Muut avustukset/erillinen haku	8 300		8 200	5851.1301
Tarjanne -laiva dokumentti KH 26.04.2021 § 133 (siirtyy vuodelta 2021)			2 000	
Taito-Pirkanmaa, käsityökeskuksen neuvoja	10 000	5851.1301	10 000	5851.1301
Virtain 4H-yhdistys	14 500	5851.1301	14 500	5851.1301
Virtain kyläilykahvila Kallioperusta	500	5851.1301	500	5851.1301
Ylä-Pirkanmaan sotaorvot	500	5851.1301	500	5851.1301
Virtain VPK	500	5851.1301	500	5851.1301
Vapaa-ajanasukkaiden yhdistys	2 000	5851.1301	2 000	5851.1301
KesäVirrat Soi! – Virtain musiikkiyhdistys		5851.1301	11 800	5851.1301
Opiskelija-asuntolat	10 000		45 000	5851.1301
Nuorisokeskus Marttinen/ Perinnekylä (sisäinen)	50 000	5851.1365	50 000	5851.1365
Nuorisokeskus Marttinen / Siirtyvän nuorisotoiminnan avustus (sisäinen)	150 000	5851.1365	168 000	5851.1365
Työllisyystyöt/kesätyöpaikkatuki/ulkoinen ja sisäinen	7 200	5860.1402	7 200	5860.1402
Kaupunginhallitus yhteensä	263 500		330 200	

Sivistyslautakunta				
	2021 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2022 talousarvio	Menokohta
Kulttuuritoimen avustukset	4 000	erillinen hakukierros	4 000	5851.5031
Liikuntatoimen avustukset kotitalouksille	3 000	erillinen hakukierros	3 000	5850.5080
Liikuntatoimen toiminta-avustukset	27 000	erillinen hakukierros	27 000	5851.5080
Virtain Jäähalli Oy (käyttökustannuksia koululaisten jääaikaa vastaan)	50 000	sopimuksen mukaan	50 000	5851.5061
Yksityisen hoidon tuen kuntalisä		sopimuksen mukaan		5850.4370
Sivistyslautakunta yht.	89 000		89 000	

Perusturvalautakunta				
	2021 talousarvio	Menokohta		2022 talousarvio
Avustuksen jakotapa				
Sotaveteraanien naisjaosto	500	5851.3001	Toimintamenojen tuki	500
Pirkanmaan eläinsuojeluyhdistys, PESU ry	200	5851.3001	Toimintamenojen tuki	200
Ainala ry (kuntokoulun kuljetukset), hakemuksesta	16 000	5851.3001	Toimintamenojen tuki	16 000
Virtain mielenterveysyhdistys	5 192,40	5851.3001	Tilavuokran tuki	5 192,40
Kieppi, sisäinen vuokra-avustus	6 407,04	5851.3001	Tilavuokran tuki	6 282,40
Virtain näkövammaiset ry	450	5851.3001	Toimintamenojen tuki	450
Sotainvalidien veljesliitto	500	5851.3003	Toimintamenojen tuki	500
Perusturvalautakunta yht.	28 299,44			29 124,80

Teknisten palveluiden lautakunta				
	2021 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2022 talousarvio	Menokohta
Yksityistieavustukset	221 900	hakemuksen mukaan	271 900	5851.7009
Tekninen yht.	221 900		271 900	

Nuorisokeskus Marttinen				
	2021 talousarvio	Avustuksen jakotapa	2022 talousarvio	Menokohta
Nuorisotoiminta-avustukset	13 200	hakemuksen mukaan	8 250	5860.5660
Marttinen yht.	13 200		8 250	

12 YHTEENVETO HANKKEISTA

Hankkeen nimi	Määräraha 2022
Toisen asteen koulutuksen turvaaminen ja kehittäminen Virroilla (ammattikouluasiamies)	10 000
Kampus-toiminnan ja maakuntakorkeakoulutoiminnan edistäminen korkeakouluasiamies)	18 000
Muksu-Festarit	11 000
Toimintaryhmätyö PoKo ry:ssä mukana oleminen	33 400
Muut hankkeet	2 500

13 VIRTAIN KOULUJEN OPPILASENNUSTEET VUOSILLE 2021–2027

Tilanne 1.9.2021

	<i>esi</i>	1 <i>lk</i>	2 <i>lk</i>	3 <i>lk</i>	4 <i>lk</i>	5 <i>lk</i>	6 <i>lk</i>	7 <i>lk</i>	8 <i>lk</i>	9 <i>lk</i>	Yh- teensä
Killinkosken koulu											
2021-2022 (2015)	7	7	5	3	5	8	5				40
2022-2023(2016)	6	7	7	5	3	5	8				41
2023-2024(2017)	3	6	7	7	5	3	5				36
2024-2025(2018)	3	3	6	7	7	5	3				34
2025-2026(2019)	1	3	3	6	7	7	5				32
2026-2027(2020)	5	1	3	3	6	7	7				32
Liedenpohjan koulu											
2021-2022 (2015)	3	1	5	2	4	5	5				25
2022-2023(2016)	2	3	1	5	2	4	5				22
2023-2024(2017)	0	2	3	1	5	2	4				17
2024-2025(2018)	2	0	2	3	1	5	2				15
2025-2026(2019)	2	2	0	2	3	1	5				15
2026-2027 (2020)	2	2	2	0	2	3	1				12
Kotalan koulu											
2021-2022 (2015)	3	5	5	10	2	3	8				36
2022-2023(2016)	5	3	5	5	10	2	3				33
2023-2024(2017)	5	5	3	5	5	10	2				35
2024-2025(2018)	2	5	5	3	5	5	10				34
2025-2026(2019)	2	2	5	5	3	5	5				27
2026-2027(2020)	1	1	2	5	5	3	5				22
Vaskiveden koulu											
2021-2022 (2015)	4	3	7	7	1	5	6				33
2022-2023(2016)	5	4	3	7	7	1	5				32
2023-2024(2017)	3	5	4	3	7	7	1				30
2024-2025(2018)	2	3	5	4	3	7	7				31
2025-2026(2019)	1	2	3	5	4	3	7				25
2026-2027(2020)	3	1	2	3	5	4	3				21
Yhtenäiskoulu/keskusta											
2021-2022 (2015)	34	37	36	37	55	32	54	54	62	64	465
2022-2023(2016)	32	34	37	36	37	55	32	77	54	62	456
2023-2024(2017)	29	32	34	37	36	37	55	53	77	54	444
2024-2025(2018)	28	29	32	34	37	36	37	67	53	77	430
2025-2026(2019)	26	28	29	32	34	37	36	59	67	53	401
2024-2025 (2020)	25	26	28	29	32	34	37	57	59	67	394

Kaupunki yhteensä												
2021-2022 (2015)	51	53	58	59	67	53	77	54	62	64	598	
2022-2023(2016)	50	51	53	58	59	67	53	77	54	62	584	
2023-2024(2017)	40	50	51	53	58	59	67	53	77	54	562	
2024-2025(2018)	37	40	50	51	53	58	59	67	53	77	545	
2025-2026(2019)	32	37	40	50	51	53	58	59	67	53	500	
2026-2027(2020)	36	32	37	40	50	51	53	58	59	67	483	

Virtain lukio

2021-2022		28	40	32	7						107
2022-2023		31	28	40							99
2023-2024		27	31	28							86
2024-2025		39	27	31							97
2025-2026		27	39	27							93
2026-2027		34	27	39							100

Lukion oppilasennusteen arviointiperusteena on, että puolet ikäluokasta valitsee oman paikkakunnan lukion perusopetuksen jälkeen.

14 OPETTAJIEN JA KOULUHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ v. 2022

	Opettajat	Avustajat	Muu henkilö-kunta	Lisätiedot
Killinkosken koulu	5 vakanssia			Kolme Killinkosken koulun vakanssia ja kaksi kiertävää opettajaa
Kotalan koulu	2 vakanssia, 1 ma	½(ma)		
Liedenpohjan koulu	2 vakanssia	1		
Yhtenäiskoulu YPR opetus	4 vakanssia	5 (4 vak, 1 ma)		
yhtenäiskoulu	39 vakanssia 1 ma tuntiopettaja	11 (9 vak, 2ma)		Määräaikaiset ohjaajat on tasa-arvo- ja korona- hanke- rahalla työskenteleviä.
Vaskiveden koulu	2 vakanssia	1 (ma)		
Perusopetus yhteensä	56	18 ½		
Virtain lukio	5 vakanssia			Lukion ja perusopetuksen yhteisiä opettajia 16
Kouluhallinto			5	Sisältää rehtorin, hallintosihteerin, koulukuraattorin, koulupsykologin ja IT-tuکیhenkilön
Yht.	61	18 ½	5	

15 PERUSTURVAN ALAISTEN YKSIKÖIDEN HOITOHENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ JA MITOITUKSET 2022

Tilanne 30.9.2021 (sulkeissa 31.12.2020)

Yksikkö	Hoitopaikat	Henkilöstö	Hoitohenkilöstö	Mitoitus
<u>AKUUTTIOSASTOT:</u>				
Virtain vuodeosasto	25 (25)	29 (29)	21,5 (21,5)	Riittävä
Ruoveden vuodeosasto	18	23 (21)	18 (14)	Riittävä
<u>IKÄIHMISTEN ASUMISPALVELUT:</u>				
Virtain vanhainkoti Keiturinpuisto tehostettu asumispalvelu 40 ja laitoshoido 18	58 (58)	48 (48)	38,5 (38,5)	0,66 (0,66)
Vihriälä tehostettu asumispalvelu	30(30)	20,3(20,3)	17,5(17,5)	0,58(0,58)
Keiturin Helmi, tehostettu asumispalvelu	27 (0)	21 (0)	17 (0)	0,62 (0)
Ruoveden vanhainkoti Kotiranta tehostettu asumispalvelu 20 ja laitoshoido 19	39	37 (37)	32 (32)	0,82 (0,82)
Harjukoti (Ruovesi Osasto 2) tehostettu asumispalvelu 16 ja laitoshoido 10	26 (26)	24(24)	20(20)	0,77(0,77)
Majakka tehostettu asumispalvelu	13	9,5 (9,5)	9 (9)	0,69 (0,69)
<u>KEHITYSVAMMAISTEN ASUMISPALVELUT:</u>				
Ruhalankoti	12	11 (10)	9 (9,75)	0,75 (0,75)
Louherinteen ryhmäkoti	15	12	11(12,5)	0,80(0,79)
Louhelan ohjatun asumisen yksikkö	10	2(1,5)	2(1,5)	0,2(0,15)

16 LASTEN PÄIVÄHOITOPAikkojen Määrä ja Mitoitus 2022

Tilanne 14.9.2021 (sulkeissa 27.10.2020)

Yksikkö	Hoitopaikat	Henkilöstö	Hoitohenkilöstö	Mitoitus	Huom.
					Kuudes lapsiryhmä sijaitsee Otsolankadulla. Lapsiryhmissä paljon alle 3-vuotiaita. Vuorohoidon lapsiryhmässä päätöllä toteutuu myös perhepäivähoidon varahoito.
Koivurinteen päiväkoti 6 lapsiryhmää (vuorohoito on yksi päätalon lapsiryhmistä)	96 (100)	22, heissä kolme osai- aikaista, 2 eläkkeen vuoksi (24)	20, heissä kaksi osa- aikaista eläkkeen vuoksi (22)	4 alle 3-v tai 7 4-6 -v lasta/hoitaja	Esiopetus ja heidän täydentävä varhaiskasvatus keskustan alueella toteutetaan yhtenäiskoululla 11.8.2021 alkaen.
Killinkosken päiväkoti	15+4+3(14+4)	4(4)	3(3)	4 alle 3-v lasta tai 7 4-6 -v lasta/hoitaja	15 lasta, jotka ovat 1-5 -vuotiaita, osapäiväeskareita 4, 3 apip koululaista. Ohjaajaa ei ole, päiväkodin henkilöstö hoitaa kaikenikäiset lapset.
Kotalan ryhmäperhepäiväkoti	9+1+2(12)	3(3)	3 (3)	4 lasta/ hoitaja	Lapsista 1-5-vuotiaita on 9, 1 on osapäiväeskari ja 2 aamu- ja iltapäiväkoululaista. Ohjaajan työpanos kolmantena työntekijänä ryhmäperhepäivähoitajia on vain 2 varhaiskasvatusikäisten määrään perustuen.
Vaskiveden ryhmäperhepäiväkoti	11+2+4(12)	3(3)	3(3)	4 lasta/ hoitaja	11 lasta 1-5v, 2 osapäiväeskaria, 4 apip koululaista. Yhteistyö ryhmiksen ja koulunkäynnin ohjaajan kanssa eskarien ja koululaisten osalta.
Perhepäivähoito	lasten määrä vaihtelee vuoden mittaan kyllänsyn- nän ja tarpeen mukaan, nyt 17 (28)	4(6) ja lisäksi yksi hoitaja on vanhempainvapaalla.	4(6) ja lisäksi yksi hoitaja on vanhempainvapaalla.	4 lasta/ hoitaja (+koululainen tai esiopetusosa-aikahoidossa oleva lapsi)	Perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt ja uusien rekrytointi ei ole tuottanut tulosta syksyllä 2021. Jos hoitaja olisi saatu nimenomaan muutama hyvin pieni lapsi olisi voitu hänelle sijoittaa. Yksityinen perhepäivähoitaja lopetti työnsä syksyllä 2020 ja aloitti päiväkotihoidon (+koululainen tai esiopetusosa-aikahoidossa oleva lapsi) työntekijänä ja yksi kunnallinen hoitaja työllistyi myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajaksi päiväkottiin elokuussa 2021. 1 hoitaja on vanhempainvapaalla. Hoitajien ryhmät on täynnä.

17 LIIKELAITOS NUORISOKESKUS MARTTISEN TALOUSARVIO 2022

LIIKELAITOS MARTTINEN ulk/sis	Tilinp.	Ed.TA	TA	Muutos	TS2 .	TS3
NUORISOKESKUSTOIMINTA	2020	2021	2022	%	2023	2024
MYYNITUOTOT	489 561	938 400	1 012 500	8 %	1 012 500	1 012 500
LIKEVAIHTO	489 561	938 400	1 012 500	8 %	1 012 500	1 012 500
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	804 926	675 000	724 000	7 %	724 000	724 000
TUET JA AVUSTUKSET KUN- NALTA		1 200	2 000	67 %	2 000	2 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA AINEET, TARVIKKEET JA TAVA- RAT	-181 269	-227 501	-243 899	7 %	-243 899	-243 899
PALVELUJEN OSTOT	-309 221	-427 678	-401 659	-6 %	-401 659	-401 659
MATERIAALIT JA PALVELUT	-490 490	-655 179	-645 558	-1 %	-645 558	-645 558
PALKAT JA PALKKIOT	-659 919	-687 134	-735 772	7 %	-735 772	-735 772
ELÄKELUKULUT	-113 855	-119 081	-129 685	9 %	-129 685	-129 685
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-23 835	-29 069	-31 786	9 %	-31 786	-31 786
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-137 690	-148 150	-161 471	9 %	-161 471	-161 471
HENKILÖSTÖKULUT	-797 609	-835 284	-897 243	7 %	-897 243	-897 243
SUUNNITELMAN MUKAISET POIS- TOT	-94 936	-90 000	-84 375	-6 %	-84 375	-84 375
POISTOT JA ARVONALENTUMI- SET	-94 936	-90 000	-84 375	-6 %	-84 375	-84 375
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-36 146	-35 595	-31 244	-12 %	-31 244	-31 244
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-124 694	-1 458	80 080	5592 %	80 080	80 080
MUUT RAHOITUSTUOTOT	268	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-16	0	0		0	0
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	252	0	0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-124 442	-1 458	80 080	5592 %	80 080	80 080
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUK- SIA	-124 442	-1 458	80 080	5592 %	80 080	80 080
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-124 442	-1 458	80 080	5592 %	80 080	80 080

LIIKELAITOS MARTTINEN ulk/sis ELINKEINOTOIMINTA	Tilinp. 2020	Ed.TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 . 2023	TS3 2024
MYYNTITUOTOT	277 373	511 100	337 500	-34 %	337 500	337 500
LIIKEVAIHTO	277 373	511 100	337 500	-34 %	337 500	337 500
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT TUET JA AVUSTUKSET KUN- NALTA	19 100 0	30 000 0	26 000 0	-13 %	26 000 0	26 000 0
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA AINEET, TARVIKKEET JA TAVA- RAT	-76 111	-86 799	-83 452	-4 %	-83 452	-83 452
PALVELUJEN OSTOT	-83 182	-130 728	-118 131	-10 %	-118 131	-118 131
MATERIAALIT JA PALVELUT	-159 293	-217 527	-201 583	-7 %	-201 583	-201 583
PALKAT JA PALKKIOT	-106 167	-215 860	-88 600	-59 %	-88 600	-88 600
ELÄKELUKULUT	-22 152	-37 332	-16 207	-57 %	-16 207	-16 207
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-179	-9 133	-3 829	-58 %	-3 829	-3 829
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-22 331	-46 465	-20 036	-57 %	-20 036	-20 036
HENKILÖSTÖKULUT	-128 498	-262 325	-108 636	-59 %	-108 636	-108 636
SUUNNITELMAN MUKAISET POIS- TOT	-47 015	-45 000	-42 020	-7 %	-42 020	-42 020
POISTOT JA ARVONALENTUMI- SET	-47 015	-45 000	-42 020	-7 %	-42 020	-42 020
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-13 146	-14 790	-11 261	-24 %	-11 261	-11 261
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-51 480	1 458	0	-100 %	0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	5	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-4	0	0		0	0
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	1	0	0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-51 479	1 458	0	-100 %	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUK- SIA	-51 479	1 458	0	-100 %	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-51 479	1 458	0	-100 %	0	0

LIIKELAITOS MARTTINEN ulk/sis KAUPUNGIN NUORISOTOIMI	Tilinp. 2020	Ed.TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2. 2023	TS3 2024
MYYNITUOTOT	420	0	0		0	0
LIKEVAIHTO	420	0	0		0	0
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	610					
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALLTA	150 000	150 000	168 000	12 %	168 000	168 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-11 690	-6 650	-12 499	88 %	-12 499	-12 499
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-11 690	-6 650	-12 499	88 %	-12 499	-12 499
PALVELUJEN OSTOT	-6 922	-12 908	-15 452	20 %	-15 452	-15 452
MATERIAALIT JA PALVELUT	-18 612	-19 558	-27 951	43 %	-27 951	-27 951
PALKAT JA PALKKIOT	-65 925	-71 549	-93 313	30 %	-93 313	-93 313
ELÄKELUKULUT	-12 060	-13 917	-17 183	23 %	-17 183	-17 183
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-1 174	-3 028	-4 032	33 %	-4 032	-4 032
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-13 234	-16 945	-21 215	25 %	-21 215	-21 215
HENKILÖSTÖKULUT	-79 159	-88 494	-114 528	29 %	-114 528	-114 528
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-42 399	-41 948	-37 755	-10 %	-37 755	-37 755
LIKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	10 860	0	-12 234	100 %	-12 234	-12 234
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	10 860	0	-12 234	100 %	-12 234	-12 234
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	10 860	0	-12 234	100 %	-12 234	-12 234
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 860	0	-12 234	100 %	-12 234	-12 234

LIIKELAITOS MARTTINEN ulk/sis PERINNEKYLÄ	Tilinp. 2020	Ed.TA 2021	TA 2022	Muutos %	TS2 . 2023	TS3 2024
LIIKEVAIHTO						
MYYNTITUOTOT	6 441	7 500	0	-100 %	0	0
LIIKEVAIHTO	6 441	7 500	0	-100 %	0	0
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	13 284	16 500	20 000	21 %	20 000	20 000
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALLTA	103 470	50 000	50 000	0 %	50 000	50 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-5 380	-9 050	-9 750	8 %	-9 750	-9 750
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 380	-9 050	-9 750	8 %	-9 750	-9 750
PALVELUJEN OSTOT	-74 911	-28 686	-14 526	-49 %	-14 526	-14 526
MATERIAALIT JA PALVELUT	-80 291	-37 736	-24 276	-36 %	-24 276	-24 276
PALKAT JA PALKKIOT	-12 389	-9 000	-65 496	628 %	-65 496	-65 496
ELÄKELUKULUT	-2 116	-1 517	-11 271	643 %	-11 271	-11 271
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-392	-380	-2831	645 %	-2831	-2831
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-2 508	-1 897	-14 102	643 %	-14 102	-14 102
HENKILÖSTÖKULUT	-14 897	-10 897	-79 598	630 %	-79 598	-79 598
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-26 449	-25 000	-23 605	-6 %	-23 605	-23 605
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-26 449	-25 000	-23 605	-6 %	-23 605	-23 605
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-697	-367	-367	0 %	-367	-367
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	861	0	-57 846	100 %	-57 846	-57 846
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-3	0	0			
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-3	0	0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	858	0	-57 846	100 %	-57 846	-57 846
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	858	0	-57 846	100 %	-57 846	-57 846
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	858	0	-57 846	100 %	-57 846	-57 846

LIIKELAITOS MARTTINEN ulk/sis	Tilinp.	Ed.TA	TA	Muutos	TS2 .	TS3
Koko nuorisokurssikeskus	2020	2021	2022	%	2023	2024
MYYNTITUOTOT	773 795	1 457 000	1 350 000	-7 %	1 350 000	1 350 000
LIKEVAIHTO	773 795	1 457 000	1 350 000	-7 %	1 350 000	1 350 000
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	837 920	721 500	770 000	7 %	770 000	770 000
TUET JA AVUSTUKSET KUNNALLTA	253 470	201 200	220 000	9 %	220 000	220 000
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-274 450	-330 000	-349 600	6 %	-349 600	-349 600
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-274 450	-330 000	-349 600	6 %	-349 600	-349 600
PALVELUJEN OSTOT	-474 236	-600 000	-549 768	-8 %	-549 768	-549 768
MATERIAALIT JA PALVELUT	-748 686	-930 000	-899 368	-3 %	-899 368	-899 368
PALKAT JA PALKKIOT	-844 400	-983 543	-983 181	0 %	-983 181	-983 181
ELÄKELUKULUT	-150 183	-171 847	-174 346	1 %	-174 346	-174 346
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-25 580	-41 610	-42 478	2 %	-42 478	-42 478
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-175 763	-213 457	-216 824	2 %	-216 824	-216 824
HENKILÖSTÖKULUT	-1 020 163	-1 197 000	-1 200 005	0 %	-1 200 005	-1 200 005
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-168 400	-160 000	-150 000	-6 %	-150 000	-150 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-168 400	-160 000	-150 000	-6 %	-150 000	-150 000
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-92 388	-92 700	-80 627	-13 %	-80 627	-80 627
LIIEKYLI-/ALIJÄÄMÄ	-164 452	0	10 000	100 %	10 000	10 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	273	0	0		0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	-23	0	0		0	0
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	250	0	0		0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-164 202	0	10 000	100 %	10 000	10 000
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-164 202	0	10 000	100 %	10 000	10 000
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-164 202	0	10 000	100 %	10 000	10 000

Liikelaitos Marttinen investointiosa

Liikelaitos Marttisen investointibudjetista päättää johtokunta. Bruttotulo ja bruttomeno ovat johtokuntaan nähden sitovia eriä. Merkittävimmät investointivaraumat vuonna 2022 tehdään palveluihin, laatuun, turvallisuuteen ja kestäväan kehitykseen.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Asiakastarpeisiin vastaavat palvelut - toimintapuisto, adventure golf ja esteetön luontopolku						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio			120 000	75 000		
Määräraha			- 150 000	- 150 000	- 150 000	
Nettomeno	-	0	-30 000	-75 000	-150 000	-

Toimintapuisto sisältäen alueen suunnittelun ja esim. seuraavia toimintoja: adventure golfrata, ulkopelikenttä, puisto-/piknikalue, parkourrata ymv. sekä esteetön saaren kiertävä luontopolku oheistoimintoineen esim. ulkokuntolaitteet. Investoinnille haetaan erillisrahoitusta mm. kaupungilta. Toteutusaikatauluun vaikuttaa mahdollisesti kaupungilta ja muusta rahoituslähteestä saatava investointituki. Hankkeen suunnittelu pyritään käynnistämään jo v 2021 osana OKM:ltä saatua kehittämisrahaa. Hankkeelle haettiin investointitukea 2021, jota ei saatu.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Päärakennuksen kahviotilojen uudistaminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio				30 000		
Määräraha				- 80 000		
Nettomeno	-	0		-50 000		-

Kahviotilojen uudistaminen nykyajan asiakasvaatimuksiin sekä nuorisotoiminnan tavoitteisiin ja tarpeisiin sopiviksi. Investointiin haetaan erillisrahoitusta / avustusta mm kaupungin kautta, mikä vaikuttaa sen toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta parantavan Vihta-saunalavahissin ja ranta-alueen rakentaminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio				105 000		
Määräraha				- 210 000		
Nettomeno				- 105 000		-

Marttinen haki OKM:n investointitukea v 2020 infrastruktuurin turvallisuuden ja esteettömyyden parantamiseen, jossa oli mukana myös Vihta-saunan lavahissi. Tukea haettiin uudestaan kohdistuen se pelkästään esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta parantavan Vihta-saunan lavahissin ja ranta-alueen rakentamiseen v 2021-2022 ja sitä saatiin 105 000 e (50 %). Investointi on aloitettu 2021.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: palohälytysjärjestelmä						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio	0		70 000	50 000		0
Määräraha	0		-100 000	-100 000		0
Nettomeno	0	0	-30 000	-50 000		0

Määräraha sisältää varauman paloilmoinlaitteiston uusimiseen ja laajentamiseen ml. lomasaari. Hanke ollut vireillä vuodesta 2018. Varauma 2022 investoinniksi, investoinnin kokonaismääräraha on 100 000 euroa ja rahoitusosuus 50 000 euroa. Nettomeno 50 000 euroa. Investoinnille pyritään etsimään eri rahoitusvaihtoehtoja. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Jätehuoltokatoksien uudistamiseen.						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio						
Määräraha		-	- 12 000	- 12 000		
Nettomeno	-	-	- 12 000	- 12 000		-

Sisältää varauman jätehuoltokatoksien uudistamiseen. Investointia ei toteutettu 2021.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Lomasaaren mökkien lämmitys-/jäähdytysjärjestelmän täydentäminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio			21 000	20 000		
Määräraha			- 30 000	- 40 000		
Nettomeno	-	-	- 9 000	- 20 000		-

Sisältää varaukset Lomasaaren mökkien ilmalämpöpumpuihin ja energiapumpun täydentämiseen. Investointien toteutus riippuu kohteelle mahdollisesta saatavasta avustuksesta. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun. Business Finlandin energiatuen saantia edesauttaisi omistajan liittyminen valtakunnalliseen energiatehokkuussopimukseen. Investoinnit Lomasaaren mökkien lämmitys-/jäähdytysjärjestelmän täydentäminen ja Lomasaaren mökkien energiapumpun nykyaikaistaminen liittyvät toisiinsa.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Lomasaaren mökkien energiapumpun nykyaikaistaminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio				25 000		
Määräraha				- 50 000		
Nettomeno	-	-	-	- 25 000		-

Sisältää varaukset Lomasaaren mökkien ilmalämpöpumpuihin ja energiapumpun täydentämiseen. Investointien toteutus riippuu kohteelle mahdollisesta saatavasta avustuksesta. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun. Business Finlandin energiatuen saantia edesauttaisi omistajan liittyminen valtakunnalliseen energiatehokkuussopimukseen. Investoinnit Lomasaaren mökkien lämmitys-/jäähdytysjärjestelmän täydentäminen ja Lomasaaren mökkien energiapumpun nykyaikaistaminen liittyvät toisiinsa.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Lomasaaren mökkien lukitusjärjestelmän uusiminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio						
Määräraha				- 36 000		
Nettomeno	-	-	-	- 36 000		-

Sisältää varauman lomasaaren mökkien lukitusjärjestelmän uusintaan. Investoinnille pyritään etsimään rahoitustukea, joka vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Vihta-saunan ulkoporeammeet 2 kpl						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio				25 000		
Määräraha				- 25 000		
Nettomeno	-	-	-	-		-

Hankeryhmän määräraha ovat varauksia Vihta-saunalle tuleviin ulkoporeammeisiin. Hanke on ollut TS2023 suunnitelmassa.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Varasto/huoltorakennuksen rakentaminen.						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio						
Määräraha		0			- 75 000	
Nettomeno	-	-	-	-	- 75 000	

Sisältää varauksen uuden varasto/huolto rakennuksen rakentamiseen. V2020 toteutettiin soravaraston kattaminen, jonka osuus vähennetty alkuperäisestä investoinnista. Investoinnin toteutus riippuu kohteelle mahdollisesta saatavasta avustuksesta. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Digitalisointi, palvelujen saavutettavuus						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio						
Määräraha						- 350 000
Nettomeno	-	-	-	-		- 350 000

Rajapinnat varaus- ja laskutusjärjestelmän sekä OKM:n seurantajärjestelmä kanssa. Hankkeelle haettu VM:n avustusta 19.9.2019, jota ei saatu. Investoinnin toteutus riippuu kohteelle mahdollisesta saatavasta avustuksesta. Tämä vaikuttaa myös investoinnin toteutusaikatauluun.

Liikelaitos Marttinen						
Hankeryhmä: Perinnekyllän rakennuksien kunnostaminen						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio		40 225		100 000		
Määräraha	- 55 727	-36 698	- 100 000	- 100 000		
Nettomeno	- 55 727	3 527	- 100 000	-		-

Hankeryhmän määrärahat ovat varauksia perinnekyllän rakennuksien kunnostamiseen. Perinnekyllän investoinnit rahoitetaan kaupungin pääomasijoituksella ja testamenttivaroin. Investointisumma on määritetty v 2019-2021 yhteensä 280 000 euron suuruiseksi. Vuoden 2021 investointeja ei saatavista resursseista johtuen toteutettu ja määräraha esitetään siirrettäväksi vuodelle 2022.

Liikelaitos Marttinen						
Kaikki investoinnit yhteensä mukaan lukien perinnekehy						
	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Tuloarvio yht	0	67 783	406 500	430 000	0	0
Määräraha yht	-55 727	-130 592	-772 000	-803 000	-225 000	-350 000
Nettomeno yht	-55 727	-62 809	-365 500	-373 000	-225 000	-350 000

Liikelaitos Marttinen rahoitusosa

Liikelaitos Marttiselle kaupungin antaman antolainan viimeinen erä on maksettu vuonna 2015. Talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on huomioitu Virtain kaupungin perinnekyllän rakennusten kunnostukseen antama rahoitus, joka on huomioitu rahoituslaskelmassa oman pääoman lisäyksenä. Liikelaitos Marttisen kassan tilanne on hyvä. Tämä tarkoittaa sitä, että Marttinen voi toteuttaa nuorisokeskustoimintaansa suunnitellut investoinnit ilman lainanottoa. Johtokuntaan nähden sitovia eräiä ovat ulkoisen anto- ja ottolainauksen erät. Näitä ei ole vuodelle 2022 ollenkaan.

Toiminnan rahavirta	TP 2020	ENN2021	TA2022	TS2023	TS2024
Vuosikate	4 198	160 000	160 000	160 000	160 000
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Toiminnan rahavirta	4 198	160 000	160 000	160 000	160 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-130 592	-150 000	-803 000	-225 000	-350 000
Rahoitusosuudet investointeihin	67 783	60 000	430 000		
Pysyvien vastaavien luovutustulot					
Investointien rahavirta	-62 809	-90 000	-373 000	-225 000	-350 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-58 612	70 000	-213 000	-65 000	-190 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset (liikelaitokset)					
Väirahoituksen vähennykset					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0			
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	378 630				
Rahoituksen rahavirta	378 630	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	320 019	70 000	-213 000	-65 000	-190 000
Kassavarat 31.12	799 951	869 951	656 951	591 951	401 951
Rahavarat 1.1.	479 933	799 951	869 951	656 951	591 951
Rahavarojen muutos	320 019	70 000	-213 000	-65 000	-190 000

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN TALOUSARVIOSSA					
	kaupungin tuloslaskelmaosa pl. Liikelaitos	Liikelaitos yht.	<i>Eliminoinnit</i>		Kaupungin tulos- laskelmaosa ml. Liikelaitokset
<i>Talousarvio 2022</i>	kaupunki+VH Budj. u/s	Budj. ulk/sis.	Kaupunki	Liikelaitos	ulkoinen
Toimintatuotot, sisäiset	6 233 903	69 150	-6 233 903	-69 150	0
Toimintatuotot, ulkoiset	33 008 420	2 050 850			35 059 270
Avustus kunnalta		220 000		-220 000	0
Valmistus omaan käyttöön	50 500				50 500
Henkilöstömenot	-15 370 872	-1 200 005			-16 570 877
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 587 367	-85 833	2 587 367	85 833	0
Palvelujen ostot, ulkoiset	-56 752 728	-463 935			-57 216 663
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/ulk.	-4 060 232	-349 600			-4 409 832
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/sis.	-400		400		0
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-3 586 417	-30 133	3 586 417	30 133	0
Vuokrat, muut kulut	-2 833 258	-42 244			-2 875 502
Avustukset, sisäiset	-12 903		12 903		0
Avustukset, ulkoiset	-1 826 387	-8 250			-1 834 637
Avustus liikelaitokselle	-220 000		220 000		0
TOIMINTAKATE	-47 957 741	160 000	173 184	-173 184	-47 797 741
Verotulot	24 031 000				24 031 000
Valtionosuudet	27 585 173				27 585 173
Korkotuotot, sisäiset					0
Korkotuotot, ulkoiset	6 000				6 000
Muut rahoitustulot	239 500				239 500
Korkomenot, sisäiset					0
Korkomenot, ulkoiset	-101 000				-101 000
Muut rahoitusmenot, sisäiset					0
Muut rahoitusmenot, ulkoiset					0
VUOSIKATE	3 802 932	160 000	173 184	-173 184	3 962 932
Poistot käyttöomaisuudesta	-3 967 139	-150 000			-4 117 139
TILIKAUDEN TULOS	-164 207	10 000	173 184	-173 184	-154 207
Poistoeron vähenn.	223 957				223 957
Varausten lisäys					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	59 750	10 000	173 184	-173 184	69 750

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen			
ulkoiset erät	Liikelaitos Martti- nen	Kaupunki	yhteensä
Ulkoisen myynti	2 050 850	33 008 420	35 059 270
Henkilöstömenot	-1 200 005	-15 370 872	-16 570 877
Ulkoiset materiaaliostot	-349 600	-4 060 232	-4 409 832
Ulkoiset palvelut	-463 935	-56 702 228	-57 166 163
Ulkoiset vuokra ja muut kulut	-50 494	-4 659 645	-4 710 139
Vaikutus toimintakatteeseen (ulk)	-13 184	-47 784 557	-47 797 741
Ulkoiset rahoituserät	0	51 760 673	51 760 673
Vaikutus vuosikatteeseen	-13 184	3 976 116	3 962 932
vaikutus poistoihin	-150 000	-3 743 182	-3 893 182
Vaikutus kunnan ulkoiseen tilikaudentulokseen	-163 184	232 934	69 750

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaan			
ulkoiset erät	Liikelaitos Martti- nen	kaupunki	yhteensä
Vaikutus kaupungin vuosikatteeseen	-13 184	3 976 116	3 962 932
Ulkoiset investointimenot	-803 000	-2 580 000	-3 383 000
Ulkoiset investointitulot	430 000	20 000	450 000
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-386 184	1 416 116	1 029 932
Ulkoiset antolainasaamisten li- säys	0	-910 000	-910 000
Ulkoisten antolainasaamisten vähennys	0	50 000	50 000
Pitkäaikaisten velkojen muutok- set	0	-1 098 000	-1 098 000
Ulkoiset saamisten muutokset	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	0	-1 958 000	-1 958 000
Vaikutus toiminnan ja invest.rahavirtaan	-386 184	1 416 116	1 029 932
Vaikutus rahoituksen rahavir- taan	0	-1 958 000	-1 958 000
Vaikutus kunnan maksuvalmiuteen	-386 184	-541 884	-928 068

Liikelaitoksen vaikutus kaupungin toiminnan rahoitukseen

1000 € ulk/sis	Talousarvio 2022		Eliminoinnit		kaupungin rahoitusosa ml. Liikelaitos
	Kaupunki	Liikelaitos	kaupunki	liikelaitos	
Tulorahoitus					
Vuosikate	3 803	160	173	-173	3 963
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät					0
Toiminnan rahavirta	3 803	160	173	-173	3 963
Investointimenot					
Ulkoiset investointimenot	-2 580	-803			-3 383
Rahoitusosuudet investointi		430			430
Pys.vast.hyöd.luov.tuotot	20				20
Investointien rahavirta	-2 560	-373	0	0	-2 933
Toiminnan ja inv.rahavirta	1 243	-213	173	-173	1 030
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainasaamisten lisäykset	-910				-910
Antolainasaamisten vähennykset	50				50
Antolainauksen muutokset	-860	0	0	0	-860
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000				2 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 098				-3 098
Lainakannan muutokset	-1 098	0	0	0	-1 098
Oman pääoman muutokset					0
Muut maksuvalmiuden muutokset					0
Rahoituksen rahavirta	-1 958	0	0	0	-1 958
Rahavarojen muutos	-715	-213	173	-173	-928

18 VESIHUOLTOLAITOKSEN (TASEYKSIKÖ) TALOUSARVIO VUODELLE 2022

Tilinpäätös 2020, talousarviot 2021 ja 2022

	TP2020	TA2021	TA2022	MUUT 21/22 %
MYYNITUOTOT	695 801,63	688 170	687 656	-0,07 %
LIKEVAIHTO	695 801,63	688 170	687 656	-0,07 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 792,56			
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	2 542,23			
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-117 288,99	-112 220	-114 560	2,09 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-117 288,99	-112 220	-114 560	2,09 %
PALVELUJEN OSTOT	-176 165,87	-174 916	-173 718	-0,68 %
MATERIAALIT JA PALVELUT	-293 454,86	-287 136	-288 278	0,40 %
PALKAT JA PALKKIOT	-143 294,65	-149 860	-226 326	51,02 %
HENKILÖSTÖSIVUKULUT				
ELÄKELUKULUT	-30 362,67	-30 611	-45 277	47,91 %
MUUT HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-5 091,59	-6 281	-10 026	59,62 %
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-35 454,26	-36 892	-55 303	49,91 %
HENKILÖSTÖKULUT	-178 748,91	-186 752	-281 629	50,80 %
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-269 749,12	-294 693	-239 143	-18,85 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-269 749,12	-294 693	-239 143	-18,85 %
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-383,36	-120	-120	0,00 %
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	-42 199,83	-80 531	-121 514	50,89 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	292,72			
MUUT RAHOITUSKULUT	0,05			
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	292,77			
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT ERIÄ	-41 907,06	-80 531	-121 514	50,89 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-41 907,06	-80 531	-121 514	50,89 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-41 907,06	-80 531	-121 514	50,89 %